

Збирка задатака из српског језика

Одавно се у наставној пракси указује потреба за једном целовитом збирком задатака која садржи сав радни материјал за ученике 2. разреда основне школе.

Збирка задатака је намењена ученицима за вежбање и проверу знања, учитељима као додатан материјал за припрему часа, а родитељима за рад са ученицима код куће. Садржи преко 400 задатака подељених у четири целине: учење латинице, граматика, књижевност и говорне и писане вежбе. Геометријским облицима је обележено градиво по разредима.

1. разред

2. разред

Пре сваке наставне теме, дата је дефиниција и пример како би ученици имали подсетник. У задацима су коришћена стара српска имена и песме ученице Јане Китановић која је тада похађала 3. разред Основне школе „Васа Пелагић“ у Београду.

Обрађена су сва дела из књижевности по важећем плану и програму. Почиње од емоционално-интелектуалне припреме за увод на часу, а затим следи биографија писца. Са леве стране су непознате речи. Анализа књижевног дела се врши усмено. Следи језик и стил, самостални стваралачки рад и на крају домаћи задатак.

Циљ ове збирке је да помогне учитељима да развију креативне могућности ученика, а посебно даровитих ученика.

Желим вам срећан и успешан рад!

аутор

Милица Пузовић

Садржај

Предговор	2
Граматика српског језика и књижевност ..	4

ЛАТИНИЦА

Aa, Ee, Jj, Oo, Kk	12
Mm, Tt	12
Nn, Njnj, Ii	12
Uu, Ss, Šš	13
Ll, Ljlj	13
Zz, Žž	13
Vv, Bb	14
Pp, Rr, Gg	15
Cc, Čč, Ćć	15
Dd, Đđ, Dž, dž	16
Ff, Hh	17
Научили смо абецеду	17
Слог	19
Преношење речи у нови ред	21

ИМЕНИЦЕ (бића, предмети, појаве)	21
Род именица	25
Број именица	29
Род и број именица	31
Заједничке и властите именице	33

ГЛАГОЛИ (радња, стање, збивање)	39
Садашње време	44
Прошло време	44
Будуће време	45

БРОЈЕВИ (основни и редни)	46
Бројеви	46

РЕЧЕНИЦЕ

Обавештајне реченице	48
Упитне реченице	49
Узвичне реченице	51
Заповедне реченице	53
Реченице по облику	57

ПРАВОПИС

Писање имена животиња	59
Писање имена држава, градова, села, бања и насеља	60
Вишечлани називи држава, градова, села	60
Писање речце <i>ли</i> и <i>не</i>	61
Писање датума	62
Скраћенице	63
Писање две тачке и запета у набрајању ...	64
Писање писама, честитки и разгледница	65

КЊИЖЕВНОСТ

<i>Мајка Јову у ружји родила</i> , народна песма	66
<i>Да вам певам што истина није</i> , народна песма	67
<i>Болесник на три спрата</i> , Бранко Ћопић .	68
<i>Лепо је све што је мало</i> , Д. Радовић	69
<i>Школа</i> , Драган Лукић	70
<i>Тајна</i> , Мирослав Антић	71
<i>Једнога дана</i> , Љубивоје Ршумовић	72
<i>Пролећница</i> , Јован Јовановић Змај	73
<i>Први снег</i> , Војислав Илић	74
<i>Дохвати ми, тата, мјесец</i> , Григор Витез	75
<i>Огласи „Шумских новина“</i> , Бранко Ћопић	76
<i>Хвала</i> , Јован Јовановић Змај	77
Избор из народног усменог стваралаштва (шаљиве народне приче, пословице)	78
Избор из поезије Љубивоја Ршумовића ...	79
<i>Бајка о рибару и рибици</i> , Александар Сергејевич Пушкин	80
Бајке (избор), Ханс Кристијан Андерсен .	81
<i>Бајка о лабуду</i> , Десанка Максимовић	82
<i>Бамби</i> , Феликс Салтен	83
<i>Сликарка зима</i> , Десанка Максимовић	84
<i>Шаренореп</i> , Гроздана Олујић	85
<i>Коњ и магаре</i> , народна басна	86
<i>Два јарца</i> , Душко Трифуновић	87
<i>Пас и његова сенка</i> , Доситеј Обрадовић .	88
<i>Седам прUTOва</i> , народна приповетка	89
<i>Свети Сава, отац и син</i> , народна прича .	90
<i>Деда Милоје</i> , Градимир Стојковић	91
<i>Златне рибице не праве штету</i> , Мирјана Стефановић	92
<i>Кад дедица не зна да прича приче</i> , Ђан Родари	93
<i>Свитац тражи пријатеља</i> , Сун Ју Ђин	94
Доситеј Обрадовић	95
Никола Тесла	96
<i>Два писма</i> , Александар Поповић	97
<i>Слатка математика</i> , Ана Миловановић	98
<i>Оцене</i> , Гвидо Тартаљ	99
<i>Шума живот значи</i> , Тоде Николетић ...	100
<i>Прича из ормана</i> , Бранко Стевановић ...	101
<i>Бркљача</i> , Весна Видојевић Гајевић	102
<i>Једном је један дечко зевнуо</i> , Д. Алексић	103

ГОВОРНА И ПИСАНА ВЕЖБА

Чудни изуми	104
Моја омиљена животиња	104
Омиљени музички инструмент	105
Зимске радости	105
Уплашио/ла сам се	106
Причање прича према низу слика	106

△ ■ Граматика српског језика △ ■

△ Вук Стефановић Караџић је обликовао наше писмо које се назива ћирилица. Наше писмо се назива азбука и има 30 слова. Примењивао је правило „Пиши као што говориш, а читај као што је написано“. Глас је звук који се чује у говору, а знак којим обележавамо глас назива се слово. Смислио је да је свако слово један глас:

а, б, в, г, д, ђ, е, ж, з, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ф, х, ц, ч, ц, ш.

■ У нашем језику има 30 гласова и деле се на:

1. самогласнике: а, е, и, о, у;
2. сугласнике: б, в, г, д, ђ, ж, з, ј, к, л, љ, м, н, њ, п, р, с, т, ћ, ф, х, ц, ч, ц, ш.

Наше друго писмо назива се и абечеда. Редослед овог писма које називамо и латиница је:

а, б, с, ч, ц, д, дж, д, е, ф, г, х, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, р, с, ш, т, у, в, з, ж.

Слог

а → слово А-на → слогови Ана → реч Ана пише. → реченица

■ Слог је најмањи део речи који се изговара једним дахом. У нашем језику носиоци слога су самогласници. Сваки самогласник образује слог за себе. Никад два самогласника нису у једном слогу: *а-у-то-бус*. Понекад слово **р** може имати улогу самогласника: *црв, трн, крст, прст, пр-ви, кр-мак, р-ва-ти, р-за-ти*.

Једносложна реч (реч има један слог): *шах, дан, зец, миш, коњ, врт, сом, знак, змај, глад.*

Двосложна реч (реч има два слога): *у-во, о-чи, ка-па, ру-ка, ше-ћер, мај-мун, зр-но, бр-до.*

Тросложна реч (реч има три слога): *ле-по-та, ма-ши-на, ка-ши-ка, ле-те-ти, пе-ва-ти.*

Вишесложна реч (реч која има више слогова): *до-мо-ви-на, ла-ста-ви-ца, у-чи-о-ни-ца.*

Именице

■ Именице су речи које означавају имена бића, предмета и појава.

1. Властите именице:

а) означавају имена људи, животиња, небеских тела, држава, градова, села, планина, река и пишу се великим почетним словом: *Ненад, Жућа, Сунце, Србија, Београд, Банатско Ново Село, Златибор, Дунав;*

б) имена река пишу се великим почетним словима: *Велика Морава, Бели Дрим;*

в) означавају имена океана, мора, језера и планина, а састоје се од више речи и пишу се само великим почетним словом: *Атлантски океан, Јадранско море, Палићко језеро, Стара планина.*

2. Заједничке именице означавају више заједничких бића, предмети и појаве који су исти или слични и пишу се малим словом: *дечак, пас, јабука, књига, ветар.*

Речца **не** се пише заједно са именицама: *невоља, незнање, непријатељ, напред* и сл.

Род именица

□ У природи постоји само мушки и женски род. Када се роди дете, оно је бата или сека. Природни родови су само мушки и женски. У граматички постоји мушки, женски и средњи род. Граматички род може бити мушки, женски и средњи.

Мушки род

Све именице у једнини које се завршавају на сугласник и слажу се са речју **тај** су граматичког мушког рода: *отац, Бојан, телевизор, мраз*. Именице које се завршавају на самогласник, а слажу се са речју **тај** су мушког рода: *Илија, деда*.

Женски род

Све именице које се у једнини завршавају на *-а* су граматичког женског рода: *мама, машина*. Именице које се завршавају на сугласник, а слажу се са речју **та** су женског рода: *маст, љубав*.

Средњи род

Речи које се завршавају на *-о* или *-е* граматичког су средњег рода: *село, дете*.
* И у животињском свету, младунчад, имају природни мушки и женски род, а у граматички су средњег рода: *пиле, прасе, маче, лане, теле, паче, гушче*.

Род именица	Број именица	
	Једнина	Множина
Мушки род	ТАЈ (<i>син, прозор, ветар, сто</i>)	ТИ (<i>синови, прозори, ветрови, столови</i>)
Женски род	ТА (<i>бака, свеска, ствар</i>)	ТЕ (<i>баке, свеске, ствари</i>)
Средњи род	ТО (<i>место, село, брдо</i>)	ТА (<i>места, села, брда</i>)

Број именица

□ Граматички број су једнина и множина.

Број именице	Род именице		
	Мушки род	Женски род	Средњи род
Једнина	<i>паињац</i>	<i>ливада</i>	<i>поље</i>
Множина	<i>паињаци</i>	<i>ливаде</i>	<i>поља</i>

Глаголи

□ Глаголи означавају радњу, стање и збивање:

- радња је када субјекат активно учествује у некој радњи: *писати, радити, сећи* и сл.;
- стање је када се нешто дешава независно од воље субјекта: *знојити се, црвенети* и сл.;
- збивање представља природне појаве: *грмети, севати, снежити, кишити* и сл.

Глаголи се завршавају на *-ти* (*певати, свирати*), *-ћи* (*рећи, доћи*), *-сти* (*јести, плести*).

Речца **не** се пише одвојено од глагола: *не певам, не певаш, не пева* и сл.

Речца **не** се пише заједно у глаголима: *нисам, нећу, немам, немој*.

Садашње време

- Садашње време означава радњу која се дешава у тренутку говора. *Сада певам. Данас учим. Управо тренирам.*

Једнина		Множина	
1. Ја	-м (певам)	1. Ми	-мо (певамо)
2. Ти	-и (певаи)	2. Ви	-те (певате)
3. Он, она, оно	- / (пева)	3. Они, оне, она	-у, -ју, -е (певају)

Прошло време

- Прошло време означава радњу која се десила у прошлости. *Јуче сам певао. Пре три дана сам учила. Прошле године је тренирао.*

Једнина		Множина	
1. Ја	сам певао/ла	1. Ми	смо певали /певале
2. Ти	си певао/ла	2. Ви	сте певали/певале
3. Он, она, оно	је певао/ла	3. Они, оне, она	су певали/певале

Будуће време

- Будуће време означава радњу која ће се десити у будућности.
Глаголи који се завршавају на *-ћи*, пишу се одвојено од скраћеног облика глагола *хтети* (*ћу, ћеш, ће, ћемо, ћете, ће*): *Ја ћу доћи. Доћи ћу. Ја ћу рећи. Рећи ћу.*
Глаголи који се завршавају на *-ти*, пишу се заједно са скраћеним обликом глагола *хтети* (*ћу, ћеш, ће, ћемо, ћете, ће*): *певаћу, свираћу.*

Једнина		Множина	
1. Ја	ћу певати (певаћу), доћи ћу	1. Ми	ћемо певати (певаћемо), доћи ћемо
2. Ти	ћеш певати (певаћеш), доћи ћеш	2. Ви	ћете певати (певаћете), доћи ћете
3. Он, она, оно	ће певати (певаће), доћи ће	3. Они, оне, она	ће певати (певаће), доћи ће

Бројеви

- Основни бројеви означавају колико је нечега или некога на броју: *један, десет* и сл.
Бројеви од један до четири мењају се и спадају у променљиве врсте речи.
Редни бројеви означавају колико је некога или нечега по реду: *први, дванаести* и сл.

Реченице

△ Реченица је мисао или порука исказана речима. Реченица се пише великим почетним словом и завршава се знаком интерпункције. Знакови интерпункције су: тачка, узвичник, упитник.

■ Реченице према облику

Потврдне реченице су реченице којима се нешто тврди и потврђује: *Ја волим одбојку.*
Одричне реченице показују да нешто није извршено, истичу одрицање: *Ја не волим.*

■ Реченице према значењу

Обавештајне реченице казују неко обавештење и завршавају се тачком: *Данас је петак.*
Упитне реченице су реченице којима нешто питамо и завршавају се упитником: *Идеш ли?*

Узвичне реченице исказују неку емоцију и завршавају се узвичником: *Јути, данас је петак!*

Заповедне реченице су реченице којима изричемо неко наређење, молбу, забрану.
Донеси ми оловку! Молим те, донеси ми оловку! Не доноси ми оловку!

Узвичним реченицом исказујемо неко осећање, а заповедном реченицом наређујемо.

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдан облик	Одричан облик
Обавештајна реченица	<i>Ана је одличан ђак</i>	<i>Ана није одличан ђак.</i>
Упитна реченица	<i>Да ли је Ана одличан ђак?</i>	<i>Зар Ана није одличан ђак?</i>
Узвична реченица	<i>Победићемо!</i>	<i>Нећемо победити!</i>
Заповедна реченица	<i>Уради то!</i>	<i>Не ради то!</i>

Писање имена, презимена и надимака

△ Имена, презимена и надимци пишу се великим почетним словом. *Јован Јовановић Змај је био дечји писац. Новак Ђоковић Ноле је најбољи тенисер. Чувени математичар је Михаило Петровић Алас.*
Имена светаца се пишу великим словом: *Свети Сава, Свети Никола, Свети Лука, Свети Петар.*
Прво се пише име, па презиме. *Добрица Ерић је песник. Дечји песник је Добрица Ерић.*
Када је реч о азбучним списковима, пише се прво презиме, па име. *Арсид Ена, Божић Лука...*

Писање имена животиња

■ Заједничка имена животиња пишу се малим почетним словом: *коњ, крава, мрав.*
Име животиње настало по боји или некој другој особини постане властито име, оно се пише великим почетним словом: *Белка, Шарац, Јаблан, Шаруља.*

Писање имена држава, градова, села, бања и насеља

- △ Имена држава, градова, села, бања и насеља се пишу великим почетним словом: *Србија, Београд, Купиново, Сокобања, Котеж.*
- ▣ У вишечланим именима држава, градова, села и бања, свака реч пише се великим почетним словом: *Црна Гора, Нови Сад, Банатско Ново Село, Врњачка Бања.*
У вишечланом имену насеља (градске четврти) само прво слово се пише великим словом: *Старо сајмиште, Баново брдо, Савски венац.*

Писање речце *ли* и *не*

- ▣ Речца *ли* се пише одвојено од речи: *Радиш ли? Да ли си прочитао? Је ли истина?*
Речца *не* се пише одвојено од глагола: *не знам, не можеш, не жели, не радимо, не учите.*
Речца *не* се пише одвојено од глагола осим: *нисам, нећу, немам, немој.*
Речца *не* се пише заједно са именицама: *невоља, непријатељ, небрига.*

Писање имена улица

- ▣ Ако је реч *улица* у називу, пише се великим словом: *Улица Јована Цвијића, Улица липа.*
Ако реч *улица* у називу није на првом месту, пише се малим словом: *Вишеградска улица.*

Писање датума

27. 07. 2016. 27. 7. 2016.	Када датум пишемо арапским цифрама, иза сваког броја пишемо тачку и остављамо размак (белину).
27. VII 2016.	Датум можемо написати и тако што ћемо месец записати римским бројем иза кога никада не пишемо тачку, јер ионако означава редни број.
27. јул 2016.	Датум можемо написати и тако што ћемо назив месеца у години записати словима.

- ▣ * Тачка се не пише иза арапских бројева када означавају редне бројеве ако се налазе испред неког другог знака interpunkције.
Када је одржана Дечја недеља 3–9. октобра 2016, ученици сеоске школе су освојили 1, 2. и 5. место у спортским играма.

Скраћенице

- Скраћенице су речи које у писању скраћујемо на једно или више слова.
Скраћенице за мерне јединице се пишу малим латиничним словом или ћириличким словом:
m – метар, **м** – метар, **kg** – килограм, **кг** – килограм.

Мерење дужине			Мерење запремине течности			Мерење масе		
милиметар	mm	мм	милилитар	ml	мл	грам	g	г
центиметар	cm	цм	центилитар	cl	цл	килограм	kg	кг
дециметар	dm	дм	децилитар	dl	дл	тона	t	
метар	m	м	литар	l	л			
километар	km	км	хектолитар	hl	хл			

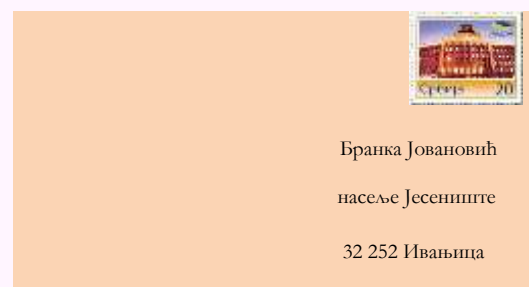
Скраћенице које садрже почетна слова скраћене речи пишу се са тачком: **бр.** – број, **св.** – свети, свеска, **једн.** – једнина, **мн.** – множина, **ул.** – улица, **проф.** – професор, **срп.** – српски, **чл.** – члан, **мин.** – минут, **дин.** – динар, **инж.** – инжењер, **стр.** – страна, **гл.** – глагол, **шк.** – школски.

Две тачке и запета у набрајању

- Две тачке пишемо испред набрајања, а речи које набрајамо одвајамо запетом.
Маја је на пијаци купила: кромпир, спанаћ, сир, лук, пасуљ, јаја.
Нас у кући има четворо: мама, тата, сестра и ја.

Писање писама, честитки и разгледница

- Наставак писма, честитке, разгледнице иза наслова ако се наставља у новом реду, без обзира што је после наслова запета, пише се великим словом: *Драга бако,*
Пишем ти ово писмо...

Значење речи

- ▲ Речи које имају исто или слично значење, а различито се пишу: *ћак* – ученик, *ићи* – ходати, *диван* – леп.
■ Речи које имају иста слова, али не и исто значење: *пол* (женски, Северни), *град* (град Панчево, временска непогода), *коса* (коса на глави, име Коса, алат за кошење).

КЊИЖЕВНОСТ

Наслов је назив неке књиге, песме, приче.

Садржај се налази на почетку или крају сваке књиге и служи да се лакше снађемо.

Речник је књига у којој су речи поређане по азбучном реду и садрже њихово објашњење.

Текст је свако дело које се чита. Текст може бити написан у у **поезији** (песма) и **прози** (прича, бајка, басна).

Поезију представљају књижевна дела која су писана у стиховима (песма).

Писац је човек који пише књиге, песме, приче...

Песник је писац који пише само песме.

Песма може да има једну или више строфа.

Строфа је састоји од више стихова.

Стих је један ред у песми.

Место радње је место на коме се збива нека прича.

Време радње је време у којем се збива прича.

Лик (јунак) је личност у књижевном делу.

Карактеризација је приказивање особина лика.

Главни ликови су ликови у причи о којима се највише говори, а **споредни ликови** су остали ликови који се спомињу.

Рима представља гласовно подударане на крају стихова: *друг – круг, тена – лена*.

Народна поезија

Народна песма је песма која нема познатог аутора. То су песме које су настале у народу, али их није смислио народ као маса, већ истакнути појединац. Оне су се преносиле с генерације на генерацију. То је песма са пуно емоција, сликовитих израза која описује свакодневне догађаје и опевана су сва људска осећања: срећа, туга, радост, жалост. Када се појавио Вук Караџић и његова азбука, те песме су записане и захваљујући томе ми их данас можемо читати. Вук Караџић је поделио народну поезију на:

Мушке (јуначке) песме су епске народне песме у којима су опевани јунаци и њихове битке. Стихови су обично у десетерцу (10 слогова у једном стиху). Народне песме су певали гуслари: *Марко Краљевић и орао*.

Женске песме су лирске песме поседују осећања и краће су од мушких песама.

Народне лирске песме (женске песме)

Шаљиве песме певају о догађајима из живота људи који су описани са шаљиве и веселе стране: „Ја сам чудо видео“.

Народна проза

Басне су приче у којима главни јунаци су животиње који приказују људе. Свака басна има поуку (поруку, нараваоученије, тј. поучан савет) који представља мудар савет који усвајамо читајући басне: „Коњ и магаре“.

Шаљиве народне приповетке су приповетке у којима су описани стварни догађаји, али смешно: „Радознали сусед“. **Народне приче** су написали непознати талентовани појединци. Не знамо име аутора и зато кажемо да их је измислио народ. Некада су људи причали приче са жељом да се забаве. Баке су причале унуцима, а унуци кад порасту својој деци. Тако народне приче из давних времена дођоше до нас. Вук Стефановић Караџић је сакупљао и записивао народне приче које је назвао приповеткама: 2Свети Сава, отац и син“, „Седам прUTOва“.

Народне умотворине

Брзалица је реченица која се брзо изговара: *На врх брда, врба мрда.*

Пословица је кратка и мудра народна изрека о животу: *Пријатељ се у невољи познаје.*

Загонетка је игра речи која се састоји од необичног питања у којем се крије одговор:

Пуна школа ћака ни од куда врата. (лубеница)

Ребус је загонетка у облику цртежа и слова.

Успаванка је песма која се пева деци пред спавање: „Мајка Јову у ружи родила“.

Питалица је пословица дата кроз дијалог и чине је питање и одговор који је мудар.

Питали пса: „Зашто много лајеш?“ „Другог заната немам“, рече пас.

Уметничка (ауторска) књижевност

❖ **ЛИРИКА**: описне песме.

Описна песма помоћу слика природе приказује унутрашњи доживљај песника, његова осећања и мисли: „Пролећно јутро у шуми“, Момчило Тешић.

❖ **ЕПИКА**: бајка, басна.

Бајке су приче о чудним догађајима и ликовима, где увек добро побеђује зло, почиње стереотипним почетком: „Сликарка зима“, Десанка Максимовић.

Басне су приче у којима главни јунаци су животиње који приказују људе и свака басна има нараваоученије (поуку): „Пас и његова сенка“, Доситеј Обрадовић.

❖ **ДРАМА**

Драма је књижевно дело намењено извођењу на сцени (у позоришту, на филму, на телевизији).

Комад је позоришно дело.

Драмски текст (драма) је драмски текст који се изводи на позорници и изводе га глумци.

Драмски писац пише драмски текст.

Глумци играју драмски текст према упутствима редитеља. Глумци играју улоге.

Гледалац посматра позоришну представу, филм, серију, емисију.

Лица су ликови (драмски јунаци) у драми и носиоци радње. Лица се пишу великим словима.

Дијалог је разговор између два лица.

Сукоб представља неслагање лица у мишљењу у књижевном делу.

Латиница

■ Наше друго писмо назива се и абецеда. Редослед овог писма које називамо и латиница је:
a, b, c, č, ć, d, dž, đ, e, f, g, h, i, j, k, l, lj, m, n, nj, o, p, r, s, š, t, u, v, z, ž.

Аа, Ее, Јј, Оо, Кк

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.
2. Прочитај следеће речи: ја, кока, мама, јаје, кајак, какао, око, јека, јак, мек, мој, је, јео, Јока, Јека, Каја, Кека, Јеја, Јоја, Која.
3. Препиши следеће реченице латиницом.
Моја мама је Јока. Јока је јака. Јаје је меко. Јека је око кајака. Ко је Каја? Како је Кека? Еј, Јејо, мој је какао! Јојо, моја је кока! Која је јео какао.

Мм (Мм), Тт (Тт)

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.
2. Прочитај следеће речи: тета, котао, мотка, метак, мат, јато, јама, комета, тамо, мај, мак, омета.
3. Препиши следеће реченице латиницом.
Мома је мој тата. Маја је моја мама. Ката је моја тетка. Мата је мој момак. Тома је јео кајмак. Ко је тамо? Тама је. Моја тема је математика. Омот је мек. Томка мота омот.

Нн (Нн), Нјнј (Њњ), Ии (Ии)

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.
2. Разврстај дате именице: ној, Ана, конј, Ина, кит, Анја, Мики, Јана, тенк, Кики, Анка, Мима, Мона, накит, мотка, нокат, канта, котао, Анита, Неманја, мотика, камион, Моника, антена, неманја, Тимотије, Антоније.

Властите именице	
Заједничке именице	

3. Напиши супротно значење следећим глаголима.
kijati – ne kijati kotiti se – _____ mamiti – _____ imati – _____
menjati – _____ kaniti se – _____ motati – _____ jeste – _____

4. Напиши реченице латиницом у одричном облику.
Миња нема тим. Мрак је. Кит није танак. Мина нема котао. Тина има накит. Анка има мекане кике. Мета је мото. Нена нема нит. Тина има накит. Ми имамо имање. Матија има коња. Ина нема ноја.

5. Препиши дате реченице латиницом.
Моја мајка је Миа. Емина мама је Анита. Име њене тете је Инка. Њена нана је Јана. Име њеном тати је Нино. Нино има таман камион. Ната има инат. Нота има тон. Имање има канте, мотике и камење. Има мањак мотки. Неко кија. Нико није као Тађина нана. Јана има мање нокте. Немања је коњаник. Онамо је јама. Ено је комета! Тима има тенк. Мики је Моникин тата. Како је Анин тим? Мона омета Кики.

Uu (Уу), Ss (Сс), Šš (Шш)

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.

2. Препиши дате речи латиницом: ум, туш, тас, кош, сос, шум, сом, ким, кук, штене, киша, усне, туна, каса, шнит, штит, штета, кактус, стомак, сукња, шетња, тешко, мрско, ниско, намештај, шишмиш.

3. Прочитај следеће реченице и подвучи упитну реченицу.

Kosta je kajakaš. Keks je u kesi. Mima je kuma. Miki ima masku. Ostoja namešta štok. Ikona je slika. Ana ima ukusa. Mia namešta jastuk. Anja koristi kašiku. Janja je Ninina seka. Monika je jela kajsiju i kokos. Imaš sitniš? Antonije je namestio antenu. Sonja nosi skiје, a ima i sanke. Mina ima komšiju Timotija u Nišu.

4. Препиши дате реченице латиницом.

Стојна се шиша. Шоне је сам у стану. Јасмина има унука. Сања меси тесто. Соја мути јаја. Анастасија има тајну. Миша је ушетао у стају. Јасна носи сок. Уна устаје у осам сати. Косин син има машину. Јаша је тешко унео намештај. Станка шије костим у јуну. Атанасије је сео у ауто са Наумом. Стојан је ишао на сајам. Сташа носи каиш и машну. Она се смеје у сну. Маша има шест саксија. Он је јео тост и сир. Миш има уши и нос. Сањао је сан. Кокошка носи јаја.

5. Препиши текст латиницом.

Моје име је Саша. Шетам сам и несташан сам. Отишао сам у шуму. Јесен је. Мој ујак Станко и ујна Наташа су тамо. Он стоји и маше ми. Има смешан сако. Ујна нас снима. Она има сјајну ташну. Тишина је. Нешто шушну. Настао је шок. То је само кос.

Ll (Лл), Llj (Љљ)

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.

2. Упиши слово л или љ које недостаје.

ke __, je __ka, kami __a, ajku __a, mas __ina, ma __ina, sa __aš, se __ani, je __ek, k __ešta, kupati __o

3. Подвучи властите именице у датим реченицама.

Ljiljana ima omiljenu košulju. Olja je našla lale na tlu. Smiljana lista atlas. Tele je u staji. Ljilja je sela na kolena. Lasta ima kljun. Smilja melje lan. Milan je smelo seo na ljuljašku. Jelena je ušla u mlin. Miljana je molila Lolu.

4. Препиши дате реченице латиницом.

Лето је. Таласи су мали. Лела је усамљена. Милана је лења. Миљана има шкољку. Лана је села у муљ. Слоп није лак. Луна је умиљата. Миља и Јела се селе. Милена је љуштила лешнике и лук. Наталија кашље. Емилија је носила млеко. Јелен и лане су у шуми. Лист љиљана је сломљен.

5. Препиши дати текст латиницом.

Миле и Нела су ишли колима у село. Наишли су на тунел. Нела је носила и мантил и шал. Имају за јело сланину и салату. Ољуштили су и лимун. Миле стално расклања алат. Нела носи љуске јајета. Сломилa је метлу. Смејали су јој се сељани.

Zz (Зз), Žž (Жж)

1. До краја реда испиши дата слова у свеску.

2. Од датих слова напиши називе биљака латиницом.

аижр — _____ љзее — _____ оижт — _____

3. Разврстај следеће глаголе у табелу и напиши их латиницом: знају, узимамо, упознајете, стиже, желиш, жањем, наилазим, улазиш, узимају, летите, застајемо, зуји.

Jednina			Množina		
1.	Ja		1.	Mi	
2.	Ti		2.	Vi	
3.	On, ona, ono		3.	Oni, one, ona	

4. **Напиши три женска и три мушка имена од до сада научених слова латинице.** _____

5. **Препиши дате реченице латиницом.**

Зима је. Лежаљка је заузета. Жана има ужину. Златко узима жетон. Снижење је у току. Тоza има жеље. На стази је змија. Лаза има уже. Злата улази у замак. Жаклина има нежну кожу. Жељана је упознала Жулета. Сузана жели злато. Златана има маказе. Нож је на земљи. Маза има казну. Жаки је у жалости.

6. **Препиши дати текст латиницом.**

Жика и Зора су муж и жена. Он има тежак занат. Он жање жуто жито. Она је знатижељна. Имају зеке и козе. Зокин син је Жељко. Он је мали, али зна множење. Има змаја који је зелен.

Vv (Вв), Bb (Бб)

1. **До краја реда испиши дата слова у свеску.**

2. **Прочитај следеће речи:** vo, bik, bob, siv, žaba, muva, vene, svet, volja, mlaz, buva, neven, blato, bukva, krava, batak, kobila, zastava, životinje, zanimljivost, Steva, Bane, Bilja, Balša, Ljubiša, Ljubinka, Biljana, Nebojša.

3. **Одреди род следећим именицама:** njiva, uvo, vek, soba, stub, auto, zvono, voz, žvaka, subota, vožnja.

Мушки род	
Женски род	
Средњи род	

4. **Напиши правилно реченице латиницом.**

- а) војник Воја је – _____
 б) азбуку зна Вукосава – _____
 в) има Виолета вољу – _____
 г) увија сарме Весна – _____
 д) је кавезу у сова – _____
 ђ) у вук је јазбини – _____

5. **Препиши дате реченице латиницом.**

Лав лови. Бебе воле банане. Иван се умива. Звонимир се боји бубамаре. Василије бежи, невоља је ту. Бисенија слуша новости. Ева и Нинослав су били на Авали. У близини је бука. Веселин има зелену таблу. Жаба је на локвању. Војин се весели уз виолину и виолу. Војкан има свеске и оловке у школи. Бојан је био на тавану. Бојана увек каже новости Невену. Бака Биса носи унука у забавиште. Вуле има брата Бокија. Бобан стоји ван колибе. Светлана је Иванина заова. У башти су вишње и јабуке. У суботу ме је болео зуб. Војислав воли бубњеве. Бошко наилази на стабло шљиве. Вукашин носи букет висабаба Валентини.

6. **Препиши дате реченице писаним словима ћирилице.**

Klovn je zanimljiv. Jovan sluša muziku. Slaviša je zvaо na svoje slavlje. Jelisaveta je stavila zumbule u vazу. Vile se nalaze u bajkama. Jovana ima plavu bluzu. Milisav je na javi veseo, a u snovima je tužan. Milovan voli svetle bombone. Balon je leteo ka nebu. Stevan se vozi novim avionom. Sava zna sva slova. Ovan ima belu vunу. Velja nosi vešto bokal.

7. Препиши дати текст латиницом.

Невена је славна балерина. Изашла је и у новинама. Она је становник Ваљева. Њена љубав ка балету је велика. Вози се комбијем или аутобусом. Њене обавезе су занимљиве. Носи свилени костим и беле балетанке. Воле је сви.

Рр (Пп), Rr (Pp), Gg (Гг)**1. До краја реда испиши дата слова у свеску.**

2. Разврстај следеће речи: riba, gusan, kupus, vrba, pas, gavran, orao, ris, peršun, srna, prase, petao, pasulj, šargarepa, papagaj, glista, nosorog, paun, panter, jorgovan, lipa, pile, grašak, kruška, gušter, guska, irvas, pauk, vuk, golub, glog, ribizla, rotkva, ruža, rak, ren, rakun, puma, riža, proso, pelikan.

Биљка	
Животиња	

3. Одреди број следећим именицама: pruge, rt, raketa, gume, reke, grana, sir, rešenje, mir, igle, trn, štapovi, pege, šupa, problemi, poštar, strine, gosti, pekar, ratari, mesar, gitarista, pastiri, vatra, magla, potok.

Једнина	
Множина	

4. Препиши дате реченице латиницом.

Снег се топи. Мира пегла мокар веш. Панталоне су се осушиле. Петра је била на пашњаку. Плажа је препуна туриста. Гаша је немиран. Прозор је затворен. Ангелина је сломила мали прст. Распуст је био интересантан. Рам се налази на орману. Гога има тегет мараму. Ранко шаље телеграм у пошти. Петар је стигао у Тополу. Пера користи биљну пасту за зубе. Раша је јео питу и пио јогурт. Марко је послао прстен сестри. Станимирова стрина је кувала супу. Ирена живи на првом спрату.

5. Подвуци двама линијама глаголе у датим реченицама.

Rista piše pismo. Miomir prelistava štampu. Sreten unosi ugalj. Lepomir vozi motor. Gara ima grip.

6. Препиши дате реченице штампаним словима ћирилице.

Igor pliva. Momir traži pravi posao za njega. Rosa ima lepe uspomene. Tamara je bila na moru. Pavle stoji na terasi. Uglješa se uplašio groma. Pao mi je na pamet Ogi. Gorana koristi šlag i margarin za tortu. Persi se prosuo šampon za kosu. Olga je obrisala prašinu u stanu. Gligorije je upao u rupu. Panta je koristio prljav peškir. Na papiru sam pisala ljubavno pismo. U bašti se koristi lopata. Paja je bio na planini Kopaonik. Bilo je opasno jer se Spasoje igrao na ulici.

Сс (Цц), Čč (Чч), Ѓѓ (Ћћ)**1. До краја реда испиши дата слова у свеску.****2. Упиши слово ċ или ć.**

__vrga	no__	pe__ina	__urka	pe__	usisiva__	__un
zemi__ka	__inija	sve__njak	p__ela	__ilim	samo__a	cve__ara

pra__ka	__up	plo__a	pa__e	o__i	kre__	ljubi__ica
__ošak	__estitka	ko__nica	masla__ak	klup__e	__uk	pronalaza__
so__ivo	vre__a	ma__ka	__varak	obru__	__etkica	cvr__ak
pi__e	me__ava	me__e	__unak	ma__	__ebe	__eki__

3. **Напиши правилно следећа географска имена латиницом:** зајечар, ужице, шабац, крагујевац, пожаревац, крушевац, вршац, чачак, суботица, бечеј, лозница, бела црква, ћуприја, лазаревац, ивањица, пећ, гуча, лесковац, ковачица, косовска митровица, врњачка бања, јошаничка бања, сјеничко језеро.

4. **Препиши дате реченице латиницом.**

Чобани чувају овце. Мица највише воли чизме и папуче. Ученик има резач и бојице у перници. Кића је сломио чашу пуну чаја. Цана се чува Сунца због врућине. Часлав грицка семенке и сунцокрет. Цвета чисти кућу. Аница има наруквицу и огрлицу. Чича је поклонио новац синовцу. Зорица је јела врућу чорбу пуну зачина. Катичина ћерка има звечку и цуцу. Сваки лонац има свој поклопац. Четири столице су обично уз сваки сто. Верица је јела у четвртак переце. Бранкица је шетала куче улицом. Горчило има чврст кожни новчаник.

5. **Препиши правилно дате реченице латиницом.**

цица вози бицикл. ивица носи наоћаре. момћило вози ћамац. јелица је била на концерту. цветко је нацртао цртеж. олгица је чекала возаћа. живкица има кљућ. ружица је чутљива. љубица је трћала у обићној обучи. новица је причао о сречи. цвече се гаји на пролече. стриц ћисти ћунак.

6. **Препиши дати текст латиницом.**

Мама Каћа је кувала јуче ручак. Обарила је спанаћ. Уз помоћ варјаче, мешала је маслац. Позвала је своје укућане. Умесиала је и гибаницу коју ће јести за вечеру. Њени синови се зову Мића и Ћира. Мића је учио у библиотеци, а Ћира је био на утакмици. Тата Зоћа намешта сијалицу. Они живе у Ћићевцу.

Dd (Дд), Đđ (Ѓђ), Dždž (Џџ)

1. **До краја реда испиши дата слова у свеску.**

2. **Подвуци црвеном бојом речи које су неправилно написане:** dživdžan, gospodža, pomorandža, đenarika, patliđan, kolovođa, buđak, žeđ, đinđuve, iznenadženje, mađioničar, kande, džin, džaci, đezva.

3. **Подвуци заједничке именице:** Gradimir, krokodil, meda, Isidora, Dmitar, dinosaurus, Dositej, Dragiša, geopard, Draško, Dragana, dama, Anđela, Sandra, doboš, sidro, Zvezdana, Jadranka, dlan, kalendar, Danilo, Dejan, leđa, vodopad, đon, Radmila, dubak, Desanka, dirigent, Vladislav, drug, Dunav, Mladen, disk, Darinka, Milorad, Dušanka, radijator, Darinka, digitron, Arandel, đubrovnik, Anđelka, dukat, Danka, dabar, đeram.

4. **Препиши правилно реченице латиницом.**

ћураједецем. пећатренирацудо. слаћанаиграодбојку. наћажезакачиламинћуше. оградајеоддасака. слаћанјеносиоцак. млаћавозицип. трвћавајеизграћена. анћелијапратимоду. ћураћједесладолед.

5. **Препиши дате реченице латиницом.**

Андрија је видео бућ. Андријана живи у згради. Душан пије воду. Младен је радостан дечак. Лидија је водитељка. Десимир је рудар. Ћина ставља мед у лимуну. Дана има наранцаст џемпер. Анћела је засадила дрво. Анћа је дала ћеврек Срћану. Види се дим из оцака. Ћурћица за десет дана слави роћендан. Поред друма је дрворед. Ћурћина је спремала ћувеч. Анћелка пере судове детерцентом. Ћоле је спремио изненаћење. На ливади расте детелина. Данијел је поклонио ћурћевак Сандри. Данијела се огледа у огледалу. Предраг се попео на мердевине. Александра је зашила дугме на џепу.

6. Препиши дате реченице писаним словима ћирилице.

Darko je video medveda dvogledom. Deda je unuku dao džeparac. Po danu se ne vide zvezde. Aleksandar je došao u veliki grad. Omiljeno Draganovo voće je grožđe. Mandarine ne rastu u našoj državi. Nada ne voli svađe. Nenad je Dankov mlađi brat. Vladimir je povređen na ledu. Sedlo je smeđe boje. Rada je spremala džigericu. Duško i Vladan su pravili grudve. Miodrag je uredno dete. Za salatu, Dule obično jede paradajz. Dragutin je napravio džumbus. Dimitrije je prijavio krađu. Zdravko je išao u džunglu. Mudra Teodora vredno uči.

Ff (Фф), Hh (Хх)**1. До краја реда испиши дата слова у свеску.**

2. Распореди следеће речи: fazan, grafit, furuna, foka, karfiol, siromah, heroj, fontana, pazuh, hala, hrčak, delfin, fijaker, freska, žirafa, helihopter, hrast, kafa, hobotnica, fotografija, fikus, hibiskus, hladnjača, hmelj, heljda, hidra, hartija, hijena, flamingo, hram, hanzaplast, haski, hauba, feder, feferon, hajdučka trava.

Vića	
Predmeti	

3. Препиши дате реченице латиницом.

Теофан је фотограф. Телефон је зазвонио. Семафор мења боје. Софија је купила хеланке и фармерке. У хору се пева химна. Он хода и по хладноћи. У кухињи је фрижидер пун хране. Хана кува чај од жалфије. Фића халапљиво једе орахе. Стефан гледа филм из софе. На фотелији је остављен фен. Дафина је направила фил за тарту и крофне. Ина носи фантастичан рајф. У ходнику стоји офингер. Христина држи микрофон. У футроли су наочаре. У плеху је кох. Пекар меси хлеб и кифле. На фарми се чује фула. Фењер је окачен о шраф. Деда купује новине на трафици. Хелена се вози лифтом. У кафићу се не пије сок из флаше. Јосиф је освојио пехар и за тај успех је добио много похвала.

4. Напиши правилно дате реченице латиницом.

ФЛОМАСТЕРЈЕНАПРАВИОФЛЕКУ. ХРИСТИВОЈЕХИТРОТЕНИРАФУДБАЛ. СОФРОНИЈЕ
УВЕКИМАОСМЕХНАЛИЦУ. ФЕМАЈЕОСТАВИЛАКОФЕРУХЛАДОВИНИ.
ЈЕФИМИЈАЈЕНАШЛАФИТИЉУФИОЦИ. ФИЛИПАЈЕКУПИЛАФАРБУЗАХОЛ.
СТРАХИЊАЈЕСЛУШАООХАЈДУЦИМА.

5. Препиши дати текст латиницом.

Филип и Хелена су фамилија. Њихов брат је шеф у фабрици. Филип је официр у војсци. Хелена игра фолклор. У слободно време, Филип свира хармонику, а Хелена флауту. Спаковали су већ кофере, јер у фебруару иду у Француску. Тамо ће играти и голф у хотелу. Хелена ће увече обући хаљину и направиће фризуру. Посетиће музички фестивал. Свираће се на харфи.

Научили смо абецеду**1. Напиши слова абецеде која недостају.**

A	B		Č	Ć		DŽ	E		G	H			J	K
L	Lj		N		O	P		S		T		V		Ž

2. Поређај дата слова по абecedном реду: n, ž, b, h, p, t, s, š, u, a, z, ž, m, lj, nj, dž, č, ć, k, t.

3. Напиши по три речи на дато слово писаним словима латинице:

а) S – _____ в) Č – _____
 б) G – _____ г) Ž – _____

4. Напиши реч која садржи дата слова.

	На почетку слово	У средини слово	На крају слово
К	knjiga	Z	Š
В		P	Nj
С		Ž	Lj
Ђ		F	Ć

5. Попуни табелу играјући игру „На слово, на слово“.

	M	V	K	G	P
Ime	Milica				
Grad	Mladenovac				
Biljka	malina				
Životinja	mačka				
Predmet	makaze				

6. Настави низ тако што ћеш написати реч која почиње наредним словом абецедe.

ašov, bombona, cvekla, ćup, _____

7. Од датих речи састави реченице и напиши их писаним словима.

а) krompir, kopa, Kosta – _____
 б) hrčka, Hana, hrani – _____
 в) doselila, grad, se, porodica, u – _____
 г) u, plavom, plivaju, malom, devojčice, bazenu – _____

8. Састави реченице од задатих речи.

а) klupa, zadatak, olovka – _____
 б) sunđer, redar, tabla – _____
 в) planina, ekskurzija, odeljenje – _____
 г) raspust, selo, leto – _____

9. Прошири дате реченице.

а) Petar svira. _____
 б) Dragana putuje. _____
 в) Ljiljana čuva. _____
 г) Milan radi. _____

10. Препиши правилно дате реченице у свеску.

марков брат тренира кошарку. анина породица нас је позвала на славу. на лето ћемо ићи на златибор. срђан воли да чита стрипове. јанко живи у новом саду. горњи милановац се налази близу чачка. шетали смо поред дунава. анка је била на палићком језеру. београд је главни град србије.

СЛОГ

а → слово А-на → слогови Ана → реч Ана пише. → реченица

□ Слог је најмањи део речи који се изговара једним дахом. У нашем језику носиоци слога су самогласници. Сваки самогласник образује слог за себе. Никад два самогласника нису у једном слогу: *а-у-то-бус*. Понекад слово *р* може имати улогу самогласника: *црв, трн, крст, прст, пр-ви, кр-мак, р-ва-ти, р-за-ти*.

Једносложна реч (реч има један слог): *шах, дан, зец, миш, коњ, врт, сом, знак, змај, глад*.

Двосложна реч (реч има два слога): *у-во, о-чи, ка-па, ру-ка, ше-ћер, мај-мун, зр-но, бр-до*.

Тросложна реч (реч има три слога): *ле-по-та, ма-ши-на, ка-ши-ка, ле-те-ти, пе-ва-ти*.

Вишесложна реч (реч која има више слогова): *до-мо-ви-на, ла-ста-ви-ца, у-чи-о-ни-ца*.

1. Допуни.

У слоговима се приликом изговора истичу _____. Понекад слово ____ може да гради слог.

2. Издвој самогласнике и сугласнике из датих речи.

Речи	Самогласници	Сугласници	Речи	Самогласници	Сугласници
сат	А	С, Т	свеске		
перо			одељење		
књига			вежбаоница		

3. Црвеном бојом подвуци речи са једним самогласником, плавом бојом са два, зеленом са три и жутом са четири самогласника у речи: сто, шоља, звоно, шал, шешири, дрво, позориште, сок, капут, другарица, лисица, крушка, паприка, бик, посета, ујак, ћуп, ученик, пас, млекари, задатак, гусеница, пут.

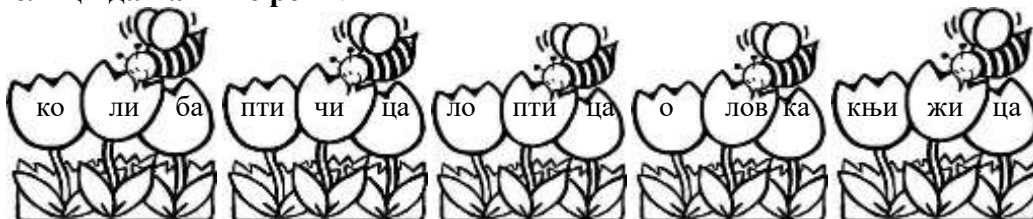
4. Усправном цртом растави на слоге следеће речи.

каиш	поклон	сијалица	кревет	доручак	фотографија
писар	лопата	девојчица	ормар	телефон	другарица
зуби	песмица	ципеле	јаја	кошарка	слагалица

5. Упиши број колико слогова има дата реч.

нож	3	крокодил	лопта	стан	животиња	година	знање
чај		хлеб	торба	обавезе	спорт	предмет	двориште
нос		миш	аутомобил	авион	име	мед	радионица

6. Помози пчелици да напише речи.

7. Следећа имена подели на слоге.

а) Ана – _____	г) Милија – _____	е) Радославка – _____
б) Јанко – _____	д) Невена – _____	ж) Симонида – _____
в) Андрија – _____	ђ) Миломирка – _____	з) Теодосије – _____

8. Следеће речи подели на слоге.

- а) ташна – _____ г) купус – _____ е) учитељица – _____
 б) чешаљ – _____ д) паприка – _____ ж) директор – _____
 в) шналице – _____ ђ) краставац – _____ з) теткица – _____

9. Запиши речи постављајући слоге на право место.

- а) ун-па – _____ г) на-на-ба – _____ е) ве-ве-ца-ри – _____
 б) чка-ма – _____ д) на-ку-пи – _____ ж) шва-ба-бу-ба – _____
 в) ла-пче – _____ ђ) ја-да-го – _____ з) ца-бот-хо-ни – _____

10. Подвуци речи у којима запажаш слоготворно **р**: црн, срце, рука, риба, барут, програм, грло, море, бара, трска, црвен, корпа, рђа, цврчак, свекрва, мрак, брк, крст, врт, прст, реклама, чврст, рт, ратар, дрво, торба, врх, рачун, друг, брдо, прскалица, породица, балерина, брат, екран, серија, трчати, радити, број.

11. Разврстај ове речи према броју слогова: ноге, певачица, мир, ветар, пут, меда, пријатељ, воденичар, сличица, када, аутор, наставник, столичица, син, пуж, данашњица, слон, вода, хаљина, јело.

Једносложне речи: _____

Двосложне речи: _____

Тросложне речи: _____

Вишесложне речи: _____

12. Усправном цртом подели све речи на слоге у датим реченицама.

- а) Љиљана се заљубила. б) Наталија учи математику. в) Родитељи имају много обавеза.

13. Заокружи слово испред пословице у којој има десет слогова.

- а) Иде време носи бreme. в) На муци се познају јунаци. д) Гладан пас и на газду лаје.
 б) Инат је најгори занат. г) Чисти рачуни – прави пријатељи ђ) Глава је старија од књиге.

14. Обој црвеном бојом речи које су неправилно подељене на слоге.

с-рна	по-ља-на	уч-е-ни-ци	мик-ро-ф-о-н	ру-ко-ме-та-ши	сви-ња	ме-са-ра
ку-ћа	круш-ка	кух-и-ња	пес-ма	ме-ло-ди-ја	мал-и-на	нов-ча-ник
ул-ов	пис-мо	сли-ка	сел-о	од-бој-ка-ши	ја-бу-ка	мас-ли-на
му-зи-ка	ли-ва-да	на-се-ље	пл-а-ни-на	љуб-и-чи-ца	и-гу-а-на	за-ста-ви-ца

15. Слогови су се у овим именима помешали. Среди их.

Ранна, Минала, Нива, Веска, Ирага, Зона, Бико, Олља

16. Од последњег слога напиши нову реч којој ће тај слог бити први. стадо → домине → немоћ

а) тата → Тамара →

б) море → решо →

в) чаша →

17. Напиши речи тако да се задати слог нађе на почетку, средини и крају.

На почетку слог	це-	У средини слог	-ра-	На крају слог	-ар

Преношење речи у нови ред

Када у писању морамо поделити реч и један њен део пренети у нови ред то увек чинимо на граници слога. Слог од једног гласа никада не преносимо у нови ред.
Коначно нам је дошао месец април и априлске пролећне слике нам улепшавају паркове.

1. Следеће речи правилно растави и пренеси у нови ред.

а) травица	<u>тра-</u> <u>вица</u>	<u>трави-</u> <u>ца</u>
б) кошуља	_____	_____
в) пословица	_____	_____

2. У следећим реченицама исправи и напиши правилно растављене речи на крају реда.

Упознао сам л- _____
 епу девојку. Обож- _____
 ава школу. _____

3. За сваку реч смисли и напиши по једну реченицу у свесци у којој ћеш ту реч пренети у нови ред: полица, биљка, новине, перница, прскалица, авијатичар, тастатура, телевизија, документарцац.

Именице (бића, предмети, појаве)

Именице су речи које означавају имена бића, предмета и појаве.

1. Шта су именице? _____

2. Именице именују:

а) радњу, стање, збивање; б) бића, предмете, појаве; в) особине бића, предмете и појаве.

3. Обој само она поља у која су уписане речи којима се именује бића.

представа	пијукати	Тадија	тигрови	мрзети	хокеј	најбољи	гольф	крокодил	краставац	сир
-----------	----------	--------	---------	--------	-------	---------	-------	----------	-----------	-----

4. Подвуци именице које означавају имена бића: пут, путник, путар, путовање, путовати, путањ, путоказ, сапутник.

5. Заокружи речи које означавају предмете: антилопа, ашов, ајкула, апотекар, ауто, антена, ананас.

6. Повежи линијом дате речи са одговарајућим појмом.

брат
лењир
дуга
лонац
птица

ПРЕДМЕТИ
БИЋА
ПОЈАВЕ

поплава
јеж
цемпер
снег
четка

7. Од имена бића напиши предмете.

- а) бициклиста – _____ в) бубњар – _____ д) хармоникаш – _____
 б) ташнер – _____ г) трубач – _____ ђ) сликар – _____

8. Од имена предмета направи имена људи.

- а) сто – столар б) новине – _____ в) трактор – _____

9. Прецртај речи које не припадају датим низовима.

- а) бор, дуд, мајца, бреза, орах б) снег, слон, овца, шаран, медвед

10. Заокружи улезе.

- а) шљива, шаргарепа, шипак, шибица б) рудар, војник, пилот, цврчак в) патка, носорог, чапља, багрем

11. Ко шта ради?

- а) _____ кроји одела. г) _____ пева. е) _____ лечи животиње.
 б) _____ зида кућу. д) _____ вози. ж) _____ лечи људе.
 в) _____ чисти оцаке. ђ) _____ свира. з) _____ носи пошту.

12. Заокружи речи које именују предмете, а подвучи речи које именују бића: свиња, крава, буква, футрола, лењир, радијатор, липа, купина, змија, пегла, гуска, нана, кров, трактор, гитара, глобус, зебра.**13. Заокружи црвеном бојом речи које именују бића, а плавом бојом које именују предмете.**

- пас сврака шипак лисица Наталија краставац кључ шешир
 парадајз чарапа штала Верица жена затварач брат

14. Разврстај у табелу речи које означавају бића и речи које означавају предмете: гуштер, папуче, пицама, голуб, бресква, во, коверат, шољица, коза, јарац, диригент, шешир, авион, свитац, родитељ.

Бића	Предмети

15. Разврстај именице у одговарајуће колоне: господин, босиљак, зец, лав, миш, телефон, тигањ, чаша, госпођа, дете, зова, коприва, чизма, орман, врба, храст, ружа, телевизор, жена, човек, тигар, коњ.

Људи	
Биљке	
Животиње	
Предмети	

16. Следеће именице разврстај у колону: фризер, боранија, грашак, вук, мачак, печурка, целер, комарац, смуђ, кобра, ватрогасац, младић, директор, ученик, камилица, сунцокрет, трговац, сестра, ћук.

Именице		
Имена људи	Имена биљака	Имена животиња

17. **Следеће именице разврстај:** лептири, часовници, роса, свитац, пролеће, сутон, срна, лепеза, јаре, фотеља, рађање, клупче, оклагја, муња, ноћ, флаша, срећа, тераса, судија, доктор, кревет, лимун, клавир.

Бића: _____

Предмети: _____

Појаве: _____

18. **Подвуци речи које не припадају датим низовима.**

Биљке	Предмети	Животиње
паприка	патика	паук
пертле	перика	препелица
поморанца	пиринач	паун
першун	паркет	плочица

19. **Међу побројаним речима препознај и подвуци именице:** сипати, не, мама, конач, хаљина, ли, трчим, леп, ципела, лампа, брзо, рода, ролетна, писати, шест, ја, ми, гнездо, писмоноша, ждребе, сито.

20. **У датим реченицама подвуци именице.**

Анђелија носи вежбанку. Тетка је умесила тарту. Хеј, Балша, додај ми оловку! Они не знају задатке.

21. **Подвуци у следећим реченицама именице и разврстај их.**

Анастасија је купила јагоде. Благоје, где је бицикл? Читам добру књигу. Птица лети изнад куће.

Предмети: _____

Бића: _____

22. **Из дате реченице издвој речи које именују људе, биљке и животиње.**

Девојчица Анђелка храни зеца купусом.

Људи: _____ Биљка: _____ Животиња: _____

23. **У овим речима су испреметана слова. Преуреди речи, тако да добијеш имена животиња.**

а) стала – _____ в) јалвус – _____ д) цармага – _____

б) цазјава – _____ г) леподар – _____ љ) фарижа – _____

24. **Допиши одговарајуће именице.**

а) Коста воли да вози _____ г) _____ решава задатке.

б) Напољу пљушти _____ д) Јованка чита _____.

в) _____ је појео пљескавицу. љ) _____ је свануло.

25. **У следећим реченицама подвуци речи које означавају имена бића црвеном бојом, а имена предмета плавом бојом.**

Тата фарба ауто. Могу да направим кућицу од картона. Посетио нас је ујак и донео нам играчке.

26. **Разврстај речи која означава бића и предмете:** телефон, банана, зеба, лењир, стрина, карфиол, лептир, свећњак, посуда, капут, пегла, каранфил, спремачица, лампион, наочаре, шраф, ласица, ровац.

Бића: _____

Предмети: _____

27. **Следеће именице разврстај у дату табелу:** тетка, колиба, пекар, зима, ветар, роса, брод, игла, прозор, математичар, гост, отац, звоно, лопта, магла, љубав, свитање, рачунар, кликер, детелина, јелен.

Бића	
Предмети	
Појаве	

28. Црвеном бојом подвуци именице које именују бића, а плавом бојом именице које именују предмете: месар, лимун, инжењер, ципела, клупа, машиновођа, орао, детлић, чичак, кишобран, сто, оловка, жаба, воз, чарапа, затварач, санке, келнер, квака, спајалица, рак, нилски коњ, цигла, чунак, свећа.

29. У датим облачићима заокружи именице.

снег, трчим, сова, сат,
возим, Деа, огледало,
пијем, лете, ватра,
детелина, перем, око

слана, гумица, бојица,
читати, нисам,
најлепши, пиле, кестен,
папир, димњак, машна

30. Допуни пословице и одреди именице.

- а) Лепа реч и гвоздена _____ отвара.
б) Обилази као _____ око Крагујевца.
в) Ко је луд, не буди му _____.

- г) Ко не плати на _____, платиће на ћуприји.
д) Колико _____ толико ћуди.
ђ) Ко тражи веће, изгуби из _____.

Бића	
Предмети	
Појаве	

31. У датим реченицама подвуци именице.

Соња везе гоблем. Ненад вози камион. У перници се налазе фломастери. Ујна плете рукавице. Они су појели ђевреке. Поток жубори кроз шуму. Дечаци играју фудбал на стадиону. Деда је заборавио новине на клупи у парку. У школи је учитељица разговарала са родитељима.

32. Из датог текста издвој именице.

Софија сади малине, а њен муж Сава копа њиву. Од алата су понели лопату и ашов. Изненада се појавила муња. Најављује кишу. Одвезли су се трактором у своје село. Њихова деца су отворила капију.

- а) Бића: _____
б) Предмети: _____
в) Појаве: _____

33. Препиши именице у табелу.

Даница чува унуке. Ранко коси траву. Велиборка храни кокошке. Богдан сређује гаражу. Ева сади цвеће.

Именице

34. Издвој именице из датог текста.

Нинослав је одличан ученик. Овог лета ће ићи на море са кумовима. Највећи део распуста ће провести код баке и деке на селу. Са баком бере лековито биље, а деди помаже око кошница.

Именице: _____

35. Напиши пет предмета који почињу на слово *с*. _____

36. Напиши по пет предмета од:

- а) метала: _____;
б) пластике: _____;
в) дрвета: _____.

37. Попуни табелу тако што ћеш на задато слово написати имена људи, биљака, животиња и предмета.

Слово	Имена људи	Имена биљака	Имена животиња	Имена предмета
С				
К				
М				
Н				

38. Састави реченицу у којој ћеш употребити четири именице. _____

39. Напиши пет имена бића која почињу на слово *л*. _____

40. Од речи око састави најмање две речи које означавају имена бића: кокос, _____

41. Састави што више речи од именице друг: _____

42. Напиши реченицу у којој ћеш употребити именице: микрофон, звук, глас. _____

43. Напиши причу у свеску на основу датих речи: шетња, снег, џемпер, Младен, скије, хотел, аутобус, Гоч.

Род именица

У природи постоји само мушки и женски род. Када се роди дете, оно је бата или сека. Природни родови су само мушки и женски. У граматици постоји мушки, женски и средњи род. Граматички род може бити мушки, женски и средњи.

Мушки род – све именице у једнини које се завршавају на сугласник и слажу се са речју **тај** су граматичког мушког рода: *отац, Бојан, телевизор, мраз*. Именице које се завршавају на самогласник, а слажу се са речју **тај** су мушког рода: *Илија, деда*.

Женски род – све именице које се у једнини завршавају на *-а* су граматичког женског рода: *мама, машина*. Именице које се завршавају на сугласник, а слажу се са речју **та** су женског рода: *маст, љубав*.

Средњи род – речи које се завршавају на *-о* или *-е* граматичког су средњег рода: *село, дете*.

* И у животињском свету, младунчад, имају природни мушки и женски род, а у граматици су средњег рода: *пиле, прасе, маче, лане, теле, паче, гушче*.

1. Именице имају _____, _____ и _____ род.

2. Које речи нам помажу да одредимо род именице? _____

3. У свакој од ових реченица допиши одговарајућу именицу.
_____ је купио аутомобил. _____ је купила хаљину. _____ је купило књигу.

4. Ког рода су речи: пиле, теле, јагње, маче, дете?
Младунчад свих животиња, као и дете су _____ рода.

5. Попуни празна поља са речима тај, та, то испред одговарајуће именице.

а) _____ пас б) _____ табла в) _____ грожђе г) _____ ластва д) _____ жбун њ) _____ ружа

6. Повежи линијама именице са одговарајућим родом.

офингер	средњи род	тестера	мушки род
сунцобран	женски род	свануће	женски род
капа	мушки род	жито	средњи род
Сунце	мушки род	тањир	средњи род

7. Напиши знак * у одговарајућа поља.

Именице	Мушки род	Женски род	Средњи род
сликар			
корњача			
писмо			
крупче			
торба			
голуб			

8. Подвуди именице мушког рода: ланац, нож, дугме, сијалица, цуцла, лопата, јутро, пролеће, обруч.

9. Следећим именицама напиши одговарајућу именицу у женском роду.

- а) учитељ – _____ г) сликар – _____ е) пекар – _____
 б) ученик – _____ д) балетан – _____ ж) кувар – _____
 в) директор – _____ љ) психолог – _____ з) кројач – _____

10. Обој само поља у којима се налазе именице средњег рода.

тама пахуљице село чанче медузе мач унуче тацна труба бокал бојлер јаре

11. Подвуди именице средњег рода: ћуп, чесма, цак, зеље, јагње, цезва, даска, ђубровник, перо.

12. Именице женског рода обој црвеном бојом, а мушког рода плавом.

ћурка магарац крава кокошка коњ коза јарац ован ћуран овца бик кобила

13. Разврстај речи у табелу: ученик, екран, радио, рукавица, мачка, љубичица, радијатор, мрав, врабац.

Мушки род	Женски род

14. Обој поља плавом бојом именице у мушком роду, црвеном бојом именице женског рода, а именице средњег рода зеленом.

поврће блитва броколи вишња малина воће
 боранија патлиџан кромпир ананас манго папаја

15. Именице мушког рода прецртај, женског рода подвуди, а средњег рода заокружи.

љубав точак детињство дах вече минут опера ветар

16. Упиши у правоугаоник **М.** за мушки род, **Ж.** за женски род, а **С.** за средњи род.

пас марама маче прекривач зрно небо

фасцикла поље кабаница стрела сукња харфа
 небо кључ кревет брдо упалач јастук

17. Упиши у поље **М.** за мушки род, **Ж.** за женски, а **С.** за средњи род.

тигањ		Милија		душек		ранац		сандук		стадо	
тиква		Марија		дрво		риба		слама		стока	
тесто		Маринко		дршка		решо		сено		сточар	

18. Именице мушког рода подвуци једном линијом, женског рода заокружи, а средњег рода **уоквири**: жетон, каиш, дрво, млеко, фотела, оклагија, кофер, флаша, прасе, грање, соба, карта, срце.

19. Напиши у ком су роду дате именице.

Именица	Род	Именица	Род	Именица	Род
поклопац		ухо		ранац	
наруквица		подметач		јакна	
око		потковица		лишће	

20. **Одреди датим именицама род**: ждребе, виљушка, мраз, гром, блато, кашика, завеса, штипаљка, теле, сутон, ноћ, соко, хладноћа, дно, стакло, срећа, сом, хрчак, муња, олуја, травњак, буре, гудало, фока, сова.

а) Мушки: _____

б) Женски: _____

в) Средњи: _____

21. **Разврстај следеће именице**: ђаче, игралиште, веверица, жаба, лешник, целер, лала, ђумбир, имање, лонче, лубеница, ђурђевак, маслина, лане, мече, цвекла, крава, рузмарин, киви, диња, кел, море, момче.

Мушки род	
Женски род	
Средњи род	

22. **Разврстај именице по роду и упиши у табелу.**

Именице		
наручје, ротква, урма, полицајац, коњ, орање, парче, бресква, келераба, дан, брод, скијалиште, раме		
Мушки род	Женски род	Средњи род

23. **Прецртај реч која не припада скупу**: а) тачка, математика, скуп, кружница;

б) шестар, лењир, број, једначина.

24. **Промени редослед слова и разврстај именице по роду.**

кнмоиа јфлжааи аодтс еамр ооаикрм кблоа ссвкае цлкреи аевззд

Мушки род: _____

Женски род: _____

Средњи род: _____

25. Подвуци именице које су женског рода. Бор, јела и оморика су зимзелена дрвећа.

26. У следећој реченици подвуци именице које су средњег рода.

Дарково омиљено јело је пита са јајима и месом.

27. У следећем тексту подвуци именице и препиши их на одговарајуће место у табели.

На селу је организовано славље. Бака је месила тесто за кифлице. Дете је славило рођендан. Отац и мајка су купили поклоне. Брат се играо у дворишту са кокошком и пилетом.

Мушки род	Женски род	Средњи род

28. Подвуци именице мушког рода плавом бојом, женског црвеном бојом, а именице средњег рода подвуци зеленом бојом у датом тексту.

Песма птица се ширила шумом. Испод стабла је стајао јеж. Лептир има шарена крила. Веверица скакуће и скупља жиреве. У ваздуху се осећа свежина. Чује се и свирка свитаца. Бубице су изашле из својих склоништа. Кроз крошњу дрвећа се пробијала светлост. Пролеће је природи поклонило ново одело.

29. Издвој из текста именице и одреди им род.

Јесен је дошла, а са њом и кише и невреме. Ласте и роде су одлетеле. Време је све хладније. Лишће опада. Ливада је прекривена шареним тепихом. Иза облака провири понекад Сунце. Ветар љуља грање.

Мушки род	
Женски род	
Средњи род	

30. Издвој из текста именице и одреди им род.

Били смо у позоришту. Када се угасило светло, почела је представа. Сва седишта су била попуњена. Глумци су изашли на сцену. Треба поштовати правило да се не користи мобилни телефон у позоришту.

31. Састави реченицу тако да употребиш именицу у мушком, женском и у средњем роду.

Број именица

Граматички број су једнина и множина.

Број именице	Род именице		
	Мушки род	Женски род	Средњи род
Једнина	<i>паињак</i>	<i>ливада</i>	<i>поље</i>
Множина	<i>паињаџи</i>	<i>ливаде</i>	<i>поља</i>

1. Именице имају два броја: _____ и _____.

2. Обој само поља у којима је именица написана у множини.

бомбоне	торта	колачи	сокови	лимунада	чоколада	лизалице	слаткиши	посластица
---------	-------	--------	--------	----------	----------	----------	----------	------------

3. Обој кружиће испред именица зеленом бојом ако су у једнини, а жутом бојом ако су у множини.

- мостови трубе број виљушке полице кестен
 кров разговори витрина чемпрес цер терасе

4. Разврстај речи у табелу: гром, фломастери, дах, минути, ласте, љубав, слама, кафа, лопте, куће.

Једнина	Множина

5. Одреди број именица.

Именица	Број	Именица	Број	Именица	Број
биљке		квадрати		приче	
животиња		правоугаоник		задачи	
корени		коцка		решење	
стабло		квадар		мотиви	
исхрана		пирамиде		ликови	
воде		лопте		аутор	
ваздух		ваљак		јунаци	

6. Следеће именице напиши у множини.

- а) врт – _____ г) комшија – _____ е) календар – _____
 б) тим – _____ д) програм – _____ ж) телевизор – _____
 в) шал – _____ љ) манастир – _____ з) водитељ – _____

7. Следеће именице напиши у једнини.

- а) коре – _____ г) бунари – _____ е) џемпери – _____
 б) жеље – _____ д) сандуци – _____ ж) динари – _____
 в) руке – _____ љ) кораци – _____ з) људи – _____

8. Препиши речи тако да измениш број речи.

Једнина	Множина	Множина	Једнина
снег		госпође	
мраз		пелене	
олтар		цркве	
сат		саднице	
поток		преци	
отац		ходници	

9. Како гласи множина именице задатак? а) задатци б) задаткови в) задаци (заокружи слово)

10. Издвоји речи које су написане у једнини и множини: пространство, луче, медаље, пиштаљка, алеја, ветрови, мишеви, зуб, пећ, вир, корени, јелен, паче, чедо, слике, серије, спајалица, недеља, овца.

а) Једнина: _____

б) Множина: _____

11. Прецртај реч која не припада датом скупу.

- а) кутлача, оклагија, лонац, шерпе, чаша б) пано, књига, табла, креде, клупа

12. Подвуци у реченици именице у множини. У очима му се видела туга и бол за изгубљеним псом.**13. У датој реченици именице у множини заокружи, а у једнини подвуци.**

Тетка је користила орасе и лешнике за прављење торте.

14. Напиши множину подвучених именица у реченицама.

- а)
- Цвет
- воли сунчев
- зрак
- . _____
-
- б) У
- орману
- се налази
- свеска
- . _____
-
- в)
- Дечак
- носи
- капу
- . _____

15. Напиши реченице у једнини.

- а) Мајке причају приче. _____
-
- б) Мачке су уловиле мишеве. _____
-
- в) Наилазили су црни облаци иза брда. _____
-
- г) Књиге су у књижарама. _____
-
- д) Гости познају наше обичаје. _____
-
- ђ) У градовима су изложбе познатих сликара. _____

16. Напиши реченице у множини.

- а) Воз није стигао на време. _____
-
- б) Бака прави колач. _____
-
- в) Мајка чува дете. _____
-
- г) Девојка шије хаљину. _____
-
- д) Миш једе сир. _____
-
- ђ) Поштар носи писмо. _____

17. Састави по једну реченицу која ће садржати по две именице.

У једнини: _____

У множини: _____

18. Напиши текст у једнини.

Ветрови дувају изнад села. Кишобрани се не продају само када су кише. Птичице цвркућу на гранама. Дрвосече секу дрва. Зечеви трче кроз шуме. На стазама су никле печурке.

Род и број именица**1. Повежи стрелицом именицу са њеним родом и бројем.**

Мушки род	рукавице	Једнина
	ролери	
Женски род	река	Множина
	ручак	
Средњи род	руменило	

2. Дате именице разврстај по роду: весло, време, топола, лађа, снег, бунар, мак, амбар, школа, разбој, грмљавина, ватра, риба, место, име, презиме, стакло, маслачак, поздрав, контакт, полиција, поштовање.

Мушки род: _____

Женски род: _____

Средњи род: _____

3. Попуни табелу тако што ћеш звездицом обележити род и број датих именица.

Именице	Мушки род	Женски род	Средњи род	Једнина	Множина
возови	*				*
аутобус					
усне					
вода					
становништво					
семена					

4. Речи у множини напиши у једнини и одреди им род.

Множина	Једнина	Род
војске	_____	_____
фудбал	_____	_____
гостопримство	_____	_____
слова	_____	_____
пустиње	_____	_____
какао	_____	_____

5. Одреди род и број следећих именица.

	Род именице	Број именице		Род именице	Број именице
тела	_____	_____	корито	_____	_____
ергела	_____	_____	виле	_____	_____
тор	_____	_____	свици	_____	_____

6. Одреди род и број именица у табели.

Именице	цар	царство	титуле	дукати
Род именице				
Број именице				

7. Одреди род и број именица.

Именице	Род именице	Број именице	Именице	Род именице	Број именице
уџбеници			оружје		
мантил			тама		
ћебе			пахуље		

8. Речи у множини напиши у једнини и одреди им род.

Множина	Једнина	Род именице	Множина	Једнина	Род именице
столови			жита		
шуме			уља		
мајмуни			породице		

9. Наведене именице разврстај по роду и броју: бол, лист, дресови, пужеви, химна, беба, чаше, крушке, потомство, посуђе, друштва, племена, платна, ребро, поруке, болест, кукуруз, балони.

Мушки род	Једнина	
	Множина	
Женски род	Једнина	
	Множина	
Средњи род	Једнина	
	Множина	

10. Наведене именице разврстај према роду и броју: тацне, медуза, путници, звона, вретено, обилазак.

	Мушки род	Женски род	Средњи род
Једнина			
Множина			

11. Попуни табелу.

Једнина	Множина	Род
	писма	
гел		
	шкољке	
	знаци	
маска		
питање		

12. Дате речи разврстај у табелу: језера, гнездо, правда, ноге, животи, камен.

Мушки род		Женски род		Средњи род	
Једнина	Множина	Једнина	Множина	Једнина	Множина

13. Датим пословицама недостају именице. Допиши их, а покрај сваке напиши њен род и број.

Пословице	Род именице	Број именице
а) На језику мед, а у _____ јед.	_____	_____
б) На муци се познају _____.	_____	_____
в) Заклела се земља рају да се све _____ одају.	_____	_____

14. Састави именице и одреди род и број именица.

- а) ВАЦНО – _____
 б) ААУЛЈК – _____
 в) АОТЛЗ – _____

15. Заокружи именице и одреди им род и број. Ученице су тражиле непознате речи у речнику.

Именица	Род именице	Број именице

16. Подвуци именице и одреди им род и број.

Пчеле по звуку познајем. _____

17. Подвуци именице у следећим реченицама и одреди им род и број.

	Род именице	Број именице
Концерт је одржан.	_____	_____
Улице су широке.	_____	_____
Лето је стигло.	_____	_____

18. Из текста издвој именице, па им одреди род и број.

Ученик је журио у школу. У ранцу је перница. У перници су бојице, пенкало и мастило.

Именица (род, број): ученик (мушки род, једнина), _____

19. Прочитај текст издвој именице и одреди им род и број и упиши у табелу.

Освануло је кишовито јутро. Лишће пада на земљу. Киша је падала, капо по кап по тлу. Чују се звиждуци ветра. Јесен је чаробна.

Именица									
Род именице									
Број именице									

20. Подвуци именице и одреди им род и број.

Мој кућни љубимац је пас Жушко. Добио сам га на дар када је био штене. Сваког дана га храним и играм се са њим у дворишту. Чује се његов лавез када прође нека кокошка или мачка. _____

21. Заокружи именице и разврстај их у табелу.

Зимски распуст сам провео код бабе и деде. Читао сам књиге, а највише сам времена проводио на снегу. Деца су се окупила на брду. Моје саонице су биле најбрже. Био сам први и срећа је била неограничена.

Именице	
Мушки род/ Број	
Женски род/ Број	
Средњи род/ Број	

22. Напиши реченицу од шест речи која почиње именицом женског рода у множини.**23. Напиши реченицу која ће садржати именице мушког и средњег рода у множини.****24. Напиши реченицу у којој ће све именице бити у једнини. Реченица треба да садржи именице мушког, женског и средњег рода, а затим ту исту реченицу напиши тако да њене именице буду у множини.****Властите и заједничке именице****■ Властите именице:**

а) означавају имена људи, животиња, небеских тела, држава, градова, села, планина, река и пишу се великим почетним словом: *Ненад, Жућа, Сунце, Србија, Београд, Банатско Ново Село, Златибор, Дунав;*

б) имена река пишу се великим почетним словима: *Велика Морава, Бели Дрим;*

в) означавају имена океана, мора, језера и планина, а састоје се од више речи и пишу се само великим почетним словом: *Атлантски океан, Јадранско море, Палићко језеро, Стара планина.*

Заједничке именице означавају више заједничких бића, предмети и појаве који су исти или слични и пишу се малим словом: *дечак, пас, јабука, књига, ветар.*

1. Како називамо именице као што су: Србија, Биљана, Ниш? _____

2. Властите именице се пишу _____ словом.

3. Како називамо именице као што су: поплава, прслук, дечак? _____

4. Заједничке именице се пишу _____ СЛОВОМ.

5. Заокружи заједничке именице: Вишња, вишња, коса, Коса, Бор, бор, јела, Јела, Лала, лала, лука, Лука, кост, Коста, Вук, вук, Роса, роса, мина, Мина, Козара, коза, ружа, Ружа, Јагода, јагода, Дуња, дуња.

6. Подвуци црвеном бојом властите именице: ВОЈНИК, ВАЉЕВО, ВРАЊЕ, ВЕТЕРИНАР, ВЛАДИКА, ВАЗДУХ, ВЕЉКО, ВЛАДИЧИН ХАН, ВИР, ВОДА, ВАРЈАЧА, ВРБАС, ВРЧИН, ВЕТАР.

7. Обој срца црвеном бојицом која стоје испред властитих именица.

 календар
  Колубара
  кабаница
  кувар
  Кула
 Ковин
  конобар
  Косово
  купус
  Кањижа

8. Упиши црвеном бојом велико слово тако да сви називи буду правилно написани.

Државе	Градови	Села	Реке	Планине	Предмети
бугарска	прибој	баваниште	гружа	тара	каса
грчка	ужице	шајкаш	скрапеж	јавор	кутија
шпанија	сурдулица	сталаћ	ђетиња	маљен	крофна

9. Повежи правилно.

Пећ → Властита именица
 село → Заједничка именица
 река → Ариље
 Грабовица → планина
 → Гоч
 → бара

10. Јабуку испред заједничке именице обој зеленом бојом, а испред властите именице жутом.

 телефон
  Тутин
  трпезарија
  тренерка
  Тијана
  Трстеник

11. Обој поље црвеном бојом у којем је властита именица, а плавом бојом у којем је заједничка именица.

Маријан мотор маска Моравица мир Мира Манасија
 медуза Месец морнар Милица мода маказе

12. Разврстај именице: Саша, Сава, бик, веш, Суботица, Нови Сад, тест, застава, висибоба, Тиса, бајка.

Властите именице: _____

Заједничке именице: _____

13. Разврстај дате именице: ЗАПАДНА МОРАВА, ЛЕПТИР, ИБАР, ЗЕЦ, ШНАЛА, ВРЊАЧКА БАЊА, ВАТРА, ЛЕД, БОШКО, МОТИКА, БОЦА, КОНЦЕРТ, ЗДРАВКО, АЛИБУНАР, МЛАВА.

Властите именице: _____

Заједничке именице: _____

14. Разврстај следеће именице.

Црвенка цврчак црево
 Градац Грмеч гумица
 јасен Јабланица јорган
 Лозница Лидија лаванда
 жирафа жалфија Жаклина

Властите именице: _____

Заједничке именице: _____

15. Разврстај дате именице: прстен, Параћин, Падинска Скела, балон, хаљина, чигра, Зајечар, сабља, стонога, Мироч, Зрењанин, љубичица, скуша, чешаљ, ценарика, поштар, алигатор, Бојан, Јухор, кутија.

Властите именице	Заједничке именице

16. Црвеном бојом подвуци властите, а плавом заједничке именице: хлеб, Далибор, Неготин, Књажевац, Ртањ, ћилим, клавир, глумац, папагај, рак, пушка, Тимок, Столови, столови, глиста, Блажо.

17. Међу следећим речима заокружи:

- а) властиту именицу: Косовска Митровица, краставац, коза, краба, камилица, Кикинда, Космај, кофа;
 б) заједничку именицу: Гњилане, Гацин Хан, голуб, Голубац, грашак, гуштер, град, грудва, грисина.

18. Подвуци заједничке именице, а заокружи властите именице: покривач, Петра Пузовић, прстен, Петко, Пера, перо, писмо, пуњач, пенкало, патике, полица, Прокупље, Павле, Проклетије, пас, Призрен.

19. Промени прво слово у речи тако да заједничку именицу претвориш у властиту.

- а) гора – _____ в) бука – _____ д) чаша – _____
 б) мана – _____ г) миш – _____ љ) бара – _____

20. Подвуци уљеза.

- а) воз, машиновођа, путник, Вера б) мост, канал, тунел, Јагодина в) Тања, Сања, кондуктер, Ања

21. Наброј пет градове у којима си био/ла. _____

22. Састави именице и одреди којој врсти припада.

- а) АИЛМК – _____, _____ б) ЈСТКУА – _____, _____ в) АУМР – _____, _____

23. Попуни табелу тако што ћеш на основу властитих имена извести заједничке именице.

Властите именице	Заједничке именице	Властите именице	Заједничке именице
Зорана	зора	Братољуб	
Храстимир		Цветко	
Крстивоје		Момчило	

24. Играј се игре „На слово, на слово“ и попуни табелу.

Слово	Имена људи	Надимци	Имена биљака	Имена животиња	Имена предмета
А					
Т					
Б					
В					
Д					
Р					

25. Напиши надимке твојих другара из одељења по абecedном реду у свеску.

26. На линије напиши тражене речи.

- а) Властите именице

_____ живи у _____.

- б) Заједничке именице

_____ живи у _____.

27. а) Од слова из дате речи **АЛЕКСАНДАР**, састави више властитих именица: _____

б) Од слова из дате речи **ВАЗДУХОПЛОВСТВО**, састави више заједничких именица: _____

28. Напиши пет заједничких именица у множини које означавају животиње: _____

29. У наведеној реченици подвуци властите именице.

Моја бака Бранка из Ивањице ми пошаље по комшиници Мири малине и кромпир.

30. Подвуци заједничке именице.

Другарице Лела и Јана из Смедерева тренирају одбојку у спортском клубу.

31. У следећим реченицама подвуци властите именице плавом, а црвеном бојом заједничке именице.

а) Веселин у школи пише састав.

б) Били смо на излету на Авали.

в) Никола Тесла је рођен у Смиљану, од оца Милутина, православног свештеника и мајке Георгине.

г) Јован Јовановић Змај је уређивао часописе и објављивао је своје песме.

д) Јулија путује возом од Београда до Пожеге.

ђ) Наш златар је на Златару отворио златару.

32. Црвеном бојом заокружи властите именице, а плавом бојом заједничке именице.

Коста на Тамишу пеца рибу. Сандра посматра бродове. Ујак Кепа намешта мамац на удици за улов.

33. Допуни текст властитим именицама водећи рачуна о правилној употреби великог слова.

Зовем се _____, али ми је надимак _____. Живим у _____.

34. У следећем тексту подвуци све именице и разврстај их.

Данка и Огњен су путовали са родитељима у Нову Варош. Ишли су преко Лазаревца и Чачка. Видели су планину Рудник. Прошли су поред Кокиног Брода. Чекали су их бака Вида и деда Урош. Обишли су реку Увац близу које живе белоглави супови.

Властите именице	
Заједничке именице	

35. Из текста препиши властите именице.

Љубомир има млађу сестру Иву. Распусте проводе у селу Брежђе код Мионице. Обилазе и Дивчибаре.

36. Из текста препиши заједничке именице.

Костадин и Вукашин су два брата. Живе у Љигу. То је градић близу планине Суворбор.

37. Подвуци црвеном бојом заједничке именице, а плавом властите у датој песми.

Да имам чаробну моћ,
куда бих све могла поћ'.
Моћ да измислим на пример
нешто што би одобрио неки лидер.
Да деца на свету не буду гладна,
е то није моћ јадна.
Да обиђем Лондон, Париз и свет,
а можда на Монт Еверест се попет'.

Нико на свету да не буде лењ
и да деца порасту здрава као дрен.
Моћи има преко сто,
не може да их има било ко.
Ја бих урадила корисно нешто,
моћ да свако заврши школу вешто.
Да се не дешавају несреће кад год се треба поћи,
па то су најкорисније моћи.

38. Одреди врсту, род и број свакој од наведених именица.

Речи	Врсте именице	Род	Број	Речи	Врсте именице	Род	Број
јато				Ресава			
креда				печат			
Вукмир				Свилајнац			

39. Попуни празна поља у табели.

Именице	Властите именице	Заједничке именице	Род	Број
хеликоптер		*	мушки род	једнина
кутлача				
Рзав				
Илија				
Прокупље				
Бељаница				

40. Попуни табелу следећим именицама: лекови, Петровац, Јелисавета, чело, комада, Челарево.

Заједничка именица	Род	Број	Властита именица	Род	Број

41. У тексту подвуци именице, а затим одреди њихову врсту, род и број у табели.

Борко је од стрица Лазе добио корпу. У њој је пронашао пса. Назвао га је Лео.

Заједничка именица	Род	Број	Властита именица	Род	Број

42. Из следећег текста подвуци именице и одреди род и број.

Јасмина и Јанко су другови. Заједно иду у школу. Често им Милић прави друштво. Ове године ће ићи на планину Јавор. Проћи ће поред реке Моравице и града Ивањице.

Именица	Род именице	Број именице	Именица	Род именице	Број именице

43. Из датог текста издвој властите и заједничке именице и одреди им род и број.

Моја школа се зове „Васа Пелагић“. Добила је назив по народном учитељу. Школа се налази у Улици Милана Зечара 2 у насељу Котеж у Београду. Моју школу похађају сви моји другови и другарице, а међу њима су Бојан, Бранко, Јадранка и Горан. Ускоро ћемо ићи на рекреативну наставу у Сокобању.

Речи	Врсте именице	Род	Број

44. Из песме „Маштам да...“ издвој именице и одреди род именица.

Маштам да...

Маштам да имам крила
и да одлетим до Нила.
Маштам да будем к'о Гонзалес брзи
и да ме трчање не мрзи.
Маштам да више немам језе
и да имам одећу као принцезе.
Маштам да идем на море
са делфинима да водим разговоре.
Маштам да одбојкашица будем ја
и да златна медаља буде моја.

Маштам да имам куцу ја
као што је има Каја.
Маштам да живим у вили,
а око ње да буду цветови мили.
Маштам да завршим школу сјајно
то би било баш бајно.
Маштам да пријатеља да имам сто
и да буде лепо свако пријатељство.
Има машта твоја,
али ово је само моја.

- а) Мушки род: _____
б) Женски род: _____
в) Средњи род: _____

Глаголи (радња, стање, збивање)

Глаголи означавају радњу, стање и збивање:

- а) радња је када субјекат активно учествује у некој радњи: *писати, радити, сећи* и сл.;
б) стање је када се нешто дешава независно од воље субјекта: *знојити се, црвенети* и сл.;
в) збивање представља временске појаве: *грмети, севати, снежити, кишити* и сл.

- Глаголи су речи које означавају: а) бића; б) предмете; в) радњу.
- Глаголи су променљиве врсте речи које означавају _____, _____ и _____.
- Од ових речи само једна је глагол: а) возња; б) возити; в) возач.
- Подвуци речи које означавају глаголе: играти, надиграти, игра, играрије, играч, игрица, игранка.
- Пронађи и подвуци глаголе двама линијама међу следећим речима: плитка, уједати, крупна, ружа, садити, мараме, певати, празна, летети, мислити, велика, узбуђење, икона, смислити, лежати.
- Међу понуђеним речима заокружи речи које нису глаголи: забава, забављач, позабавити се, забављати се, друг, другарица, дружити се, другарство, веслати, весло, веслач, завеслати, одвеслати.
- Обој само поља у којима су речи које означавају радњу.

шунка	сервирати	виршле	правити	паштета	доручковати	јести	печеница
-------	-----------	--------	---------	---------	-------------	-------	----------

8. Звездицом * обележи значење датих глагола.

Глагол	Радња	Стање	Збивање	Глагол	Радња	Стање	Збивање
фарбати				умити се			
осећати				волети			
наоблачити се				снежити			

9. Поред сваког глагола напиши да ли означава радњу, стање или збивање.

- а) пазити – _____ г) зујати – _____ е) свитати – _____
 б) мрзети – _____ д) бринути се – _____ ж) желети – _____
 в) вејати – _____ ђ) загрмети – _____ з) лајати – _____

10. Подвуци црвеном бојицом глаголе који означавају радњу, плавом глаголе стања, а зеленом глаголе збивања: грицкати, шуштати, нервирати се, руковати се, мрзнути, свађати се, купати се, сазрети, писати, смрзнути се, поправљати, пупити, опадати, замарати се, чистити, мерити, стрепети, грмети.

11. Поља која означавају радњу обој црвеном бојом, стање жутом, а збивање зеленом бојом.

ићи	разболети се	бацати	падати	трунути
расти	ницати	дати	свањивати	смрковати
тутњати	скакати	љуљати се	очајавати	туговати

12. Дате глаголе разврстај у табелу: сећи, победити, уморити се, дрхтати, пљуштати, њихати се, заливати, звиждати, слушати, најезити се, смрачити, разданити, припремати, подмладити се, лечити.

Радња	
Стање	
Збивање	

13. Разврстај глаголе према значењу: ломити, дисати, грмити, севати, спавати, дувати, шити, летети.

Радња: _____
 Стање: _____
 Збивање: _____

14. Следеће глаголе разврстај у табелу: ударати, седети, фијукати, лежати, шиштати, гребати.

Радња	Стање	Збивање

15. Заокружи уљезе.

- а) учити, узети, сапун, трчати б) ставити, чешаљ, кувати, садити в) кекс, имати, причати, сејати

28. Пронађи уљеза у свакој колони.

Радња	Стање	Збивање	Радња	Стање	Збивање
прати	патити	плести	зазвонити	уплашити се	трулити
срамотити се	плакати	росити	кишити	радовати се	пиркати
рећи	свирати	разведрити	звати	брати	чучати

16. Разврстај речи: ход, ходати, мирисати, мирис, плес, плесати, мерити, мера, Сања, сања.

Именице: _____ Глаголи: _____

17. Разврстај именице и глаголе: путник, пловити, пливати, Првослав, пецаљка, пећи, пливач.

Именице	
Глаголи	

18. Од датих именица изведи глаголе.

Именица	Глагол	Именице	Глагол	Именице	Глагол
куповина		ручак		храна	
пут		телефон		лист	
вечера		санке		слика	
певач		плес		смех	
коса		боја		лето	
цртеж		глас		препорука	

19. Од именица напиши глаголе.

- а) поклон – _____ г) сан – _____ е) зид – _____
 б) читач – _____ д) цвет – _____ ж) пегла – _____
 в) мисао – _____ љ) број – _____ з) туш – _____

20. Следеће речи разврстај: качкет, келнер, краставац, куцкати, клавир, кобасица, кокошка, катао, крокодил, колевка, корачати, кукуруз, комарац, клијати, кокодакати, копати, кочити, кум, капија, кухиња.

Имена бића: _____

Имена предмета: _____

Речи које означавају радњу: _____

21. Допиши ко шта ради.

- а) Доктор _____ г) Цвеће _____ е) Сунце _____
 б) Ловац _____ д) Болесник _____ ж) Снег _____
 в) Авион _____ љ) Биљке _____ з) Ветар _____

22. Допуни следеће реченице глаголима.

Он треба да _____. Ти не можеш да _____. Ја нећу _____. Они знају да _____.

23. Допуни реченице одговарајућим глаголом.

Љубица _____ у школу. Милорад _____ из кревета. Киша непрестано _____.
 (радња) (стање) (збивање)

24. Уз наведене речи напиши три одговарајуће речи које означавају радњу.

- а) киша – _____
 б) ученик – _____
 в) лопта – _____

25. Допуни реченице речима које означавају радњу (глаголима).

- а) Луталица _____ светом. г) _____ све рачуне. е) Дечак _____ песму.
 б) Родитељи _____ поклоне. д) Бака _____ кифле. ж) Брод _____.
 в) _____ по парку. љ) Беба _____ по поду. з) Пролеће _____.

26. Свакој именици додели одговарајући глагол и напиши реченице.

звоно	скаче	Зец скаче.
кројач	плива	_____
ветар	жубори	_____
поток	лахори	_____
риба	кроји	_____
зец	скаче	_____

27. Напиши најмање пет глагола. Мачка може да _____

28. Од датих речи споји именицу са одговарајућим глаголом. Именице обој црвеном бојом, а глаголе плавом.

виолиниста	беба	рони	свира	глуми	судија
суди	плаче	водителј	глумац	говори	ронилац

Виолиниста свира. _____

29. Допуни пословице одговарајућим глаголима.

- а) И ћорава кока неко зрно _____. г) Ко рано _____, две среће _____.
 б) Вук длаку _____, а ћуд никад. д) Боље је добро _____, него лоше _____.
 в) _____ као пас на звезде. ђ) _____ па _____.

30. Из овог низа пронађи 6 глагола и напиши их.

градити испразнити осећати храбрити глумити осрамотити

31. Заокружи слово испред реченице у којој се налази реч која означава стање.

- а) Немања цепа дрва. б) Родољуб сади цвеће. в) Они раде и зноје се.

32. Подвуци двама линијама глаголе у следећим реченицама.

- а) Пчела зуји. г) Она прескаче вијачу. е) Богосав једе крушке.
 б) Шума листа. д) Ми побеђујемо. ж) Бранимир има брата.
 в) Река тече. ђ) Ти пишеш поруке. з) Богдана свира, а Дивна плеше.

33. Из следећег текста препиши речи које именују радњу, стање и збивање.

Ветар јако дува. Зец трчи ка огради. Владан га посматра.

Радња	Стање	Збивање

34. Двама линијама подвуци глаголе.

Добрила и Никола седе код куће. Она кува ручак, а он ложи ватру. Оголеле гране се њишу и повијају под ударима ветра. Хладна киша лије. Врапци дремају под крововима кућа.

35. Двама линијама подвуци глаголе стања.

Напољу смркава. Невенка се стиди што касни. Мајка ће је грдити. Хола убрзано. Види мајку испред куће.

30. Двама линијама подвуци глагол збивања.

Тата вози ауто. Сунце обасјава пут. Ћерка пије сок. Брат гледа кроз прозор. Мајка размишља о њима.

36. Подвуци у датим реченицама црвеном бојом глаголе који означавају радњу, плавом глаголе стања, а зеленом глаголе збивања.

Радојка узима књигу. Томислав је истерао овце из тора. Њена сестра се нада успеху у спорту. Напољу се смрачило. Чеда јаше коња. Бака је остарила. Плашим се мрака. Одмарам свако поподне. Деда је оседео.

37. Из дате реченице издвој глаголе и напиши да ли означавају радњу, стање или збивање.

Седим на столици и учим док напољу пљушти киша.

38. Из дате реченице издвој именеце и глаголе: Свако вече мајка прича приче деци.

Именеце: _____ Глаголи: _____

39. У датим реченицама подвуци именеце једном, а двома линијама подвуци глаголе.

Крста гледа филм. Купујем шарене балоне. Верка слуша веселе песме. Деца праве Снешка. Бојана плете чарапе. Писац пише причу. Родитељи саветују и критикују. Дечак куца текст на рачунару.

40. Подвуци глаголе у реченицама плавом бојом, а именеце црвеном.

Снег пада. Гледам представу. Цртам цртеж. Под столом седи мачка. Носимо тешке торбе у школу. На реци пецају деца. Лептири спавају на латицама. Напољу грми и сева. Бисенија свира виолу. Воја тренира.

41. У датом тексту подвуци именеце, а двома линијама подвуци глаголе. Из датог текста препиши властите именеце.

Јован има брата Андреја. Живе у Краљеву. Свакога дана шетају и играју се поред реке Ибар. Њихов пас Тео весело скакуће. Викендом гледају одбојкашке утакмице. Навијају за свој клуб.

42. У датом тексту подвуци именеце, а двома цртама подвуци глаголе. Из текста препиши заједничке именеце.

Анђела седи на троседу, а Јоца на поду. Мачка спава на фотељи. Бака носи вазу са жутим ружама. Мајка пегла мајице, док отац поправља транзистор. Све то посматра папагај из кавеза.

43. Подвуци двома цртама глаголе у следећој песми „Ја сам дете и имам права да ...“.

Свако дете има право,
може велико, а може и мало.
Имам право да слободно
и живим и дишем,
као што и цвет има
право да лепо мирише.

Имам право да једем и пијем,
али немам право да неког бијем.
Поносим се и овим лепим правом
да размишљам бистро својом главом.
Имам једно право које није мало
да се играм кад год би ми време дало.

Имам право да у школу идем,
учим, пишем и ништа не бринем.
Свако дете право има
да правог пријатеља има.
Још једно право на жеље дете има,
а ја желим лепу школску годину свима.

44. Напиши две реченице тако што ћеш у првој употребити глагол оставити, а у другој глагол доћи. _____

45. Напиши четири реченице користећи следеће глаголе: знати, изненадити, маштати, поћи.

а) _____ в) _____
б) _____ г) _____

46. Напиши реченицу користећи два глагола: сејати, донети. _____

47. Напиши пет глагола који се завршавају на -ати: свирати, _____

48. Напиши пет глагола који почињу са из: изгрдити, _____

49. Од глагола учити састави нове глаголе: научити, _____

50. Напиши што више глагола од глагола радити: израдити, _____

51. Од речи кос напиши што више именица и глагола.

а) Именеце: косидба, _____
б) Глаголи: косити, _____

52. Правилно напиши реченицу и подвуци двема линијама реч која означава радњу.

- а) опало, ветар, лишће, разноси – _____
 б) пропланку, деца, на, се, играју – _____
 в) домаћи, Велибор, пише, задатак – _____

53. Напиши десет глагола који почињу на слово м: _____**54. Напиши по две именице и по два глагола који су настали од именица слика, лед, час.**

Именице: _____
 Глаголи: _____

55. У песми „Септембар“ Душана Костића подвуци глаголе који казују радњу, стање и збивање и разврстај их.

Радња	
Стање	
Збивање	

56. Напиши три реченице користећи глагол пуцати тако да у првој реченици тај глагол означава радњу, у другој стање, а у трећој збивање.**57. Напиши три реченице, тако да у првој буде глагол који означава радњу, у другој стање, а у трећој збивање.** _____**58. Састави кратку причу на основу датих речи користећи одговарајуће глаголе радње, стања и збивања: књига, брдо, другови, снег, ветар, санке. Напиши причу у свеску.****Садашње време**

Садашње време означава радњу која се дешава у тренутку говора.

Сада певам. Данас учим. Управо тренирам.

ПОТВРДАН ОБЛИК			
Једнина		Множина	
1. Ја	-м (певам)	1. Ми	-мо (певамо)
2. Ти	-ш (певаш)	2. Ви	-те (певате)
3. Он, она, оно	- / (пева)	3. Они, оне, она	-у, -ју, -е (певају)

*Речца **не** се пише одвојено од глагола.

ОДРИЧАН ОБЛИК			
Једнина		Множина	
1. Ја	не певам	1. Ми	не певамо
2. Ти	не певаш	2. Ви	не певате
3. Он, она, оно	не пева	3. Они, оне, она	не певају

1. **Заокружи тачан одговор.** Садашње време се назива: а) перфекат; б) футур; в) презент.

2. **У којој реченици је глагол у садашњем времену?**

- а) Риболовац пеца рибу. б) Риболовац ће пецати рибу. в) Риболовац је пецао рибу.

3. Подвуци глагол у садашњем времену: љубим се, слагали су, пакујем, куглали смо се, поскочићеш.

4. Повежи глагол у садашњем времену са његовим лицем и бројем.

савијате	3. лице једнине	улази
пливам	1. лице једнине	зарађујем
путује	1. лице множине	узimate
одлазимо	2. лице множине	губимо

5. Напиши глагол рачунати у садашњем времену.

Једнина		Множина	
1. Ја		1. Ми	
2. Ти		2. Ви	
3. Он, она, оно		3. Они, оне, она	

6. Попуни табелу.

Садашње време		
Лице	Једнина	Множина
1.	трчим	
2.		
3.		

7. Допуни реченице глаголским облицима у садашњем времену.

- а) Ја _____ торту. б) Виолета _____ на време. в) Они _____ скије.
(сећи) (стићи) (вући)

8. На линији упиши одговарајући глагол у садашњем времену.

- а) Мајка _____ одлази на пијацу. б) Живан _____ кошарку. в) Зага _____ ручак.

9. Допуни реченице одговарајућим обликом глагола из заграде у садашњем времену.

- а) Пас _____ у дворишту. (лајати) в) Књига _____ на столу. (налазити)
б) Ти _____ своју књигу. (читати) г) Песма се _____. (чути)

Прошло време

Прошло време означава радњу која се десила у прошлости.

Јуче сам певао. Пре три дана сам учила. Прошле године је тренирао.

ПОТВРДАН ОБЛИК

Једнина		Множина	
1. Ја	сам певао/ла	1. Ми	смо певали /певале
2. Ти	си певао/ла	2. Ви	сте певали/певале
3. Он, она, оно	је певао/ла	3. Они, оне, она	су певали/певале

*Речца **не** се пише одвојено од глагола.

ОДРИЧАН ОБЛИК

Једнина		Множина	
1. Ја	нисам певао/ла	1. Ми	нисмо певали /певале
2. Ти	ниси певао/ла	2. Ви	нисте певали/певале
3. Он, она, оно	није певао/ла	3. Они, оне, она	нису певали/певале

1. Милица је купила књигу. Реченица је написана у _____ времену.

2. У датом низу глагола подвучи оне који су у прошлом времену: идем, возио сам, радићу, воли, лежаћемо, био је, трчаћеш, радили смо, трчим, ишао сам, желели су, мисле, летоваће, куцао је, обилазим.

3. Обој глаголе плавом бојом који означавају прошло време.

узео сам	честитам	победићете	платила сам	продао је	добилам	губиш	излазићеш
----------	----------	------------	-------------	-----------	---------	-------	-----------

4. Глаголе напиши у прошлом времену у мушком роду.

- а) мислим – _____ в) говори – _____ д) сањаш – _____
 б) трчимо – _____ г) играју – _____ љ) не могу – _____

5. Глагол пливати промени кроз сва три лица једнине и множине у прошлом времену.

Једнина		Множина	
1. Ја		1. Ми	
2. Ти		2. Ви	
3. Он, она, оно		3. Они, оне, она	

Будуће време

Будуће време означава радњу која ће се десити у будућности.

Глаголи који се завршавају на *-ћи*, пишу се одвојено од скраћеног облика глагола хтети (*ћу, ћеш, ће, ћемо, ћете, ће*): *Ја ћу доћи – доћи ћу. Ја ћу рећи – рећи ћу.*

Глаголи који се завршавају на *-ти*, пишу се заједно са скраћеним обликом глагола хтети (*ћу, ћеш, ће, ћемо, ћете, ће*): *певаћу, свираћу.*

ПОТВРДАН ОБЛИК			
Једнина		Множина	
1. Ја	ћу певати (певаћу), доћи ћу	1. Ми	ћемо певати (певаћемо), доћи ћемо
2. Ти	ћеш певати (певаћеш), доћи ћу	2. Ви	ћете певати (певаћете), доћи ћете
3. Он, она, оно	ће певати (певаће), доћи ћу	3. Они, оне, она	ће певати (певаће), доћи ће

*Речца *не* се пише одвојено од глагола.

ОДРИЧАН ОБЛИК			
Једнина		Множина	
1. Ја	нећу певати, нећу доћи	1. Ми	нећемо певати, нећемо доћи
2. Ти	нећеш певати, нећеш доћи	2. Ви	нећете певати, нећете доћи
3. Он, она, оно	неће певати, нећу доћи	3. Они, оне, она	неће певати, неће доћи

1. Напиши у будућем времену следеће глаголе на два начина у 1. лицу једнине.

- а) брати – _____ в) играти – _____ д) прићи – _____
 б) летовати – _____ г) плести – _____ љ) сићи – _____

2. Заокружи слово испред реченице у којој је глагол у будућем времену.

- а) Иванка иде у парк. б) Иванка ће ићи у парк. в) Иванка је ишла у парк.

3. Напиши глаголске облике једине и множине глагола писати у будућем времену на два начина.

I начин				II начин			
Једнина		Множина		Једнина		Множина	
1. Ја		1. Ми		1. Ја		1. Ми	
2. Ти		2. Ви		2. Ти		2. Ви	
3. Он, она, оно		3. Они, оне, она		3. Он, она, оно		3. Они, оне, она	

4. Напиши глаголске облике једине и множине глагола ићи у будућем времену на два начина.

I начин				II начин			
Једнина		Множина		Једнина		Множина	
1. Ја		1. Ми		1. Ја		1. Ми	
2. Ти		2. Ви		2. Ти		2. Ви	
3. Он, она, оно		3. Они, оне, она		3. Он, она, оно		3. Они, оне, она	

5. Допуни дате реченице одговарајућим глаголима у будућем времену.

а) Милош _____ у реци. б) Луна _____ куче. в) Радојка _____ лом.

6. Допуни реченице одговарајућим глаголским облицима у будућем времену.

а) Оливера _____ питу. б) Ти _____ страни језик. в) _____ ме брат у школи.
(пећи) (научити) (штитити)

7. Доврши започете реченице тако да глаголи буду у будућем времену.

а) Сутра _____. б) За пет дана _____. в) Следеће године _____.

8. Препиши следеће реченице у будућем времену.

а) Деда је дошао по унука. _____
б) Мајка покрива дете пред спавање. _____
в) Филип улази на стадион. _____

Бројеви

Основни бројеви означавају колико је нечега или некога на броју: *један, десет* и сл.
Бројеви од један до четири мењају се и спадају у променљиве врсте речи.
Редни бројеви означавају колико је некога или нечега по реду: *први, дванаести* и сл.

1. Подвуци правилно написане бројеве: шест, шес, шеснајест, шеснест, шеснаест, шестдесет, шездесет, шесто, шестсто, тријес, тридесет, двајес, двадесет, четири, четири, четресто, четиресто.

2. Подвуци редне бројеве: два, други, пет, пети, осам, тринаест, тринаести, осми, сто први, сто један.

3. Од основних бројева напиши редне бројеве.

а) један – _____ г) дванаест – _____
б) четири – _____ д) двадесет један – _____
в) шест – _____ њ) тридесет четири – _____

4. Разврстај следеће бројеве: трећи, пет, једанаест, петнаести, четрдесет осам, седамдесет четврти.

Основни бројеви

Редни бројеви

5. Попуни табелу.

Основни бројеви	Редни бројеви
један	
четрнаест	
	педесет први
	осамдесет четврти
хиљада	

6. Подвуци бројеве у датим реченицама и разврстај их.

- а) У мојој улици су две школе. г) Друга сам стигла на циљ.
 б) У позоришту сам седела у седмом реду. д) У бусу сам број четрдесет три.
 в) На полици је седамнаест књига. љ) Рођена сам двадесет седмог јула.

Основни бројеви

Редни бројеви

7. Допуни реченице основним или редним бројевима.

- а) Фебруар је _____ месец у години. г) Прва десетица има _____ бројева.
 б) Мачка има _____ ноге. д) Седмица има _____ дана.
 в) Наша застава има _____ боје. љ) Кроз Београд пролазе _____ реке.

8. Напиши цифрама бројеве из датих реченица.

- а) Пре два дана сам оздравио. ____ г) Моја породица има шест чланова. ____
 б) Славим десети рођендан. ____ д) Мама има тридесет седам година. ____
 в) У одељењу је петнаест дечака. ____ љ) Освојио сам треће место на такмичењу. ____

9. Напиши словима дате бројеве.

- а) I – _____ г) XI – _____
 б) IV – _____ д) XIV – _____
 в) IX – _____ љ) XIX – _____

10. Из датог текста издвој бројеве и разврстај их.

Први српски устанак је био устанак Срба против Турака који је почео четрнаестог фебруара. На сабору у Орашцу је изабран један од угледних грађана, а било их је преко сто. Изабран је Карађорђе. Други српски устанак је почео једанаест година касније.

Основни бројеви

Редни бројеви

Обавештајне (изјавне) реченице

Обавештајне (изјавне) реченице казују неко обавештење и завршавају се тачком: *Данас је петак. Стигао је пакет. Купили смо поврће на пијаци.*

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдан облик	Одричан облик
Обавештајна реченица	<i>Ана је одличан љак</i>	<i>Ана није одличан љак.</i>

1. Заокружи слова испред обавештајних реченица.

- а) Путујем возом на море. г) Ура, идемо на игранку! е) Зашто Олгица не спава?
 б) Идеш ли на море? д) Видимо се вечерас? ж) Спавај, Олгице!
 в) Научила сам да пливам! љ) Вечерас је игранка. з) Олгица не воли да спава поподне.

2. Подвуци обавештајне реченице.

Баби путују на екскурзију. Заљубила сам се у најбољег друга. Колико килограма имаш? Ти си најбоља мама на свету! Жена воли да носи шешир. Данас није среда. Да ли играш коло? Крени за мном! Ранђија се љуља на љуљашци. Са крова цури вода. Имаш ли кредита у телефону? Пада киша! Данас је пао снег.

3. Реченицу На дрвету свакога дана црвкуће весело шарена птичица, скрати тако да има:

- а) пет речи – _____
 б) четири речи – _____
 в) три речи – _____
 г) две речи – _____
 д) једну реч – _____

4. Дате обавештајне реченице напиши у одричном облику.

- а) Кошава дува данима. _____
 б) Сутра ће бити кишовит дан. _____
 в) Маргарета прескаче вијачу. _____

5. Од датих речи састави обавештајне реченице.

- а) Не своје фотографије постављај интернету на – _____
 б) што туђе Није лепо ствари узимаш – _____
 в) са Не се треба тући другарима – _____

6. Ове реченице треба довршити. Повежи их стрелицама са другим деловима реченица.

а) Велики брод...	1) ... трешања, дивљих јагода и дуња.
б) Станимир се игра...	2) ... за зимске дане.
в) Веверица скупља храну...	3) ... споро плови.
г) Бака је спремила слатко од ...	4) ... у реци Сави.
д) Перка често са мном...	5) ... у парку.
ђ) Дедин пас Лео воли да плива...	6) ... иде на клизање.

7. Користећи следеће речи напиши обавештајне реченице.

- а) распуст, књига, плажа – _____
 б) мајстор, квар, телевизор – _____
 в) торта, рођендан, свећице – _____

8. Састави обавештајне реченице користећи следеће речи.

- а) Тренинг – _____
 б) Упорност – _____
 в) Успех – _____

9. Сисли и напиши две обавештајне реченице: једну потврдну и једну одричну. _____**10. Напиши реченицу од 4 речи у којој ће свака реч почети истим словом.****11. Састави и напиши три изјавне реченице о омиљеном спорту.** _____**12. Састави и напиши три изјавне реченице о омиљеном глумцу.** _____

Упитне реченице

Упитне реченице су реченице којима нешто питамо и завршавају се упитником: *Идеш ли?*

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдан облик	Одричан облик
Упитна реченица	<i>Да ли је Ана одличан ђак?</i>	<i>Зар Ана није одличан ђак?</i>

1. а) Реченица којом нешто питамо зове се _____.
 б) На крају упитне реченице стоји _____.

2. Напиши одговарајући знак на крају реченице.

- а) Када долази Смиља г) У колима је седела старија жена е) Да ли редовно учиш
 б) Хоћеш колач д) Зар немаш њен број телефона ж) Јуче ниси био у школи
 в) Деда спава љ) Мутни Дунав споро тече з) Зашто журиш

3. Подвуци упитне реченице.

Да ли Тина долази? Долази ли Тина? Мислим да неће доћи. Је ли Тихомир дошао? Дођи, Тихомире!
 Зар Цвијан не долази? Цвијан долази? Договорили смо се да сви дођу у 14.00. Цвијан ипак не може да дође.

4. Заокружи слово испред упитних реченица.

- а) Зашто ниси урадио задатак? г) Ко није на часу? е) Секула је спортиста.
 б) Дечак воли кишу. д) Ојачари доносе срећу. ж) Пожури, закаснићемо!
 в) Ух што ме боли рука! љ) То је немогуће! з) Где си био?

5. Подвуци плавом бојом упитне реченице.

Откада учиш ову лекцију? Учим већ сат времена. Докад ћеш учити? Учићу цео живот!

6. Допуни реченицу једном од понуђених речи како би добио упитну реченицу: **зашто, како, где, шта, куда, колико.** Напиши на крају реченице одговарајући знак.

- а) _____ си платила ту тренерку в) _____ си узео брашно д) _____ си то урадио
 б) _____ ауто пролази г) _____ радиш љ) _____ си летовала

7. Препиши правилно реченице.

ЧИКАЈОВАЗМАЈЛЕДЕЧЈИПЕСНИКДАЛИСИНЕКАДБИОУНОВОМСАДУГДЕЈЕОНЖИВЕО

8. Обавештајне реченице претвори у упитне не додајући им ни једну реч.

- а) Фудбалер игра одлучујућу утакмицу. _____
 б) Написала си добар састав. _____
 в) Ћирилица је писмо. _____

9. Постави питање на основу задатих изјавних реченица.

- а) Јело је било укусно. _____
 б) Јуче сам био код другара. _____
 в) Деда цепа дрва за зиму. _____

10. Настави записивање упитних реченица како је почето.

Када ће доћи?	Зар сам	Ко
Зашто си дошао?	Да ли	Могу ли
Због чега је	Јеси ли	Ниси ли

11. Запиши три упитне реченице на основу следеће реченице: Ластавица зна да се врати са југа.

12. Запиши сва питања која можеш поставити на основу реченице. Данас сам шетала ливадам и набрала сам нану и разнобојно цвеће.

13. Од реченице у потврдном облику направи одрични и од одричног направи потврдни облик.

- а) Ко је написао песму? _____
- б) Што ниси донела јабуке? _____
- в) Имаш новца? _____
- г) Зашто си написао писмо? _____
- д) Зашто волиш тенис? _____
- ђ) Ко је поклатио играчку? _____

14. Напиши обавештајне реченице као упитне.

- а) Дечак се игра у парку. _____
- б) Милинко је снажан дечак. _____
- в) Тетка живи у селу Мраморку. _____

15. Од датих обавештајних реченица направи упитне водећи рачуна о писању речце ли.

- а) Србислав је посматрао трку коња. _____
- б) Птице селице су одлетеле на југ. _____
- в) Љубинка свира виолину. _____

16. Од следећих упитних реченица, напиши обавештајне.

- а) Да ли је та прича на осмој страни? _____
- б) Хоће ли мама да купи хлеб и јогурт? _____
- в) Је ли Озрен успешан каратиста? _____

17. Запиши узвичну реченицу која се може чути:

- а) у парку – _____
- б) на утакмици – _____
- в) у школском дворишту – _____

18. Другу из клупе постави два питања. _____

19. Напиши две упитне реченице у потврдном облику. _____

20. Напиши две упитне реченице у одричном облику. _____

21. Напиши питање које би поставио омиљеном спортисти. _____

22. На дати одговор постави два питања – једно потврдном, а једно одричном упитном реченицом. Цвеће је у вази. _____

Узвичне реченице

Узвичне реченице исказују неку емоцију и завршавају се узвичником: *Јупи, данас је петак!*

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдан облик	Одричан облик
Узвична реченица	<i>Победићемо!</i>	<i>Нећемо победити!</i>

1. Врсту реченице повежи са знаком који стоји на њеном крају.

Обавештајна реченица	?
Упитна реченица	!
Узвична реченица	.

2. Допуни реченице.

Реченица је узвична ако на крају стоји _____. Ако на крају стоји знак _____, то је упитна реченица. Међутим, ако се реченица завршава _____, онда је то обавештајна реченица. Реченице којима изражавамо осећања, повишеним тоном, зову се _____.

3. Споји реченице са одговарајућим знацима.

Какав је филм	!	То је моја гумица	!
Врати ми књигу	.	Славољуб је љут на мене	.
Милева живи у граду	?	Одакле долазиш	?

4. Повежи реченице са њиховим значењем.

Ух, како је тежак задатак!	узвична реченица
Где идемо?	обавештајна реченица
Жели да се дружи са нама.	упитна реченица

5. Подвуци узвичне реченице.

Радомир вежба свакога дана. Хоћеш ли доћи код мене? Кад долази Тимотије? Пази, ево га! Ура, победили су! Лето почиње крајем јуна. Коју књигу сада читаш? Срећан ти рођендан! Јупи, идемо у биоскоп! Колико је сати? Да ли волиш да се санкаш? Једва чекам лето! Срећан сам због медаље. Где је моја ужина?

6. У наведеном тексту подвуци узвичне реченице.

Мама и син су прелазили улицу. Види семафор! Црвено је! Улица се прелази само када се упали зелено светло. Да ли се ово правило учи и у школама? Хеј, чекај ме! Не треба трчати преко улице.

7. Подвуци узвичне потврдне реченице.

То није моја оловка! Бојим се неуспеха! Јупи, успео сам! Јао, пала сам случајно! Не долази учитељица!

8. У празан квадратички упиши знак X за узвичне реченице у одричном облику.

- а) Крећемо! в) Јао, нешто шушну! д) Нећу доћи!
 б) Немој ми причати! г) Сачувај ми парче торте! ђ) Немој ме срамотити!

9. Попуни табелу.

ОБАВЕШТАЈНА РЕЧЕНИЦА	Потврдан облик	Књига се налази на полици.
	Одричан облик	
УПИТНА РЕЧЕНИЦА	Потврдан облик	
	Одричан облик	Зашто не волиш фудбал?
УЗВИЧНА РЕЧЕНИЦА	Потврдан облик	
	Одричан облик	Јао, што не волим карфиол!

10. Одреди какве су по облику и значењу следеће реченице.

Реченице	Реченице по облику	Реченице по значењу
Девојчице се нису смејале шали.		
Када ти је рођендан?		
Јао, није ми добро!		

11. У следећим реченицама плавом бојом подвуци упитне реченице, црвеном бојом подвуци узвичне реченице, жутом бојом подвуци обавештајне реченице.

Пази, ауто јури! Ура, почиње журка! Где си купила трешње? Методије воли српски језик. Ура, стигао је воз! Зашто плачеш? Стално га помињем. Знаш ли то? Кад стижеш? Ученици певају у црквеном хору.

12. Подвуци узвичну одричну реченицу у датом тексту.

Када је почео распуст, радовала сам се слободном времену. Било ми је необично без школских обавеза. Брзо сам се навикла и почела да уживам на распусту. Колико ће нам трајати распуст? Нећу учити за време распуста! Хоћу да уживам! После неког времена, једва сам чекала нову школску годину.

13. У датом тексту црвеном бојом подвуци узвичне реченице, изјавне плавом бојом, а упитне зеленом бојом.

Синиша је дошао у парк. Има ли неког од мојих другара? Срећко, дођи да играмо фудбал! Зови и Милана и Наума! Где је Обрад? Да ли ће и он доћи? Јупи, игра може да почне! Деца су се играла до мрака.

14. Напиши узвичне реченице у којима ћеш изразити бол, срећу, страх и тугу.

а) бол – _____ в) страх – _____
 б) срећа – _____ г) туга – _____

15. Напиши по једну узвичну реченицу у којима ћеш употребити речи: ух, ох, ах.

16. Напиши три реченице о школи.

а) Изјавна реченица: _____
 б) Упитна реченица: _____
 в) Узвична реченица: _____

Заповедне реченице

Заповедне реченице су реченице којима изричемо неку наређење, молбу, забрану.
Донеси ми оловку! Молим те, донеси ми оловку! Не доноси ми оловку!

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдан облик	Одричан облик
Заповедна реченица	<i>Уради то!</i>	<i>Не ради то!</i>

1. Реченице по значењу смо поделили на:

_____, _____, _____ и _____.

2. Допуни следеће реченице.

На крају обавештајних реченица пише се _____. _____ реченицама постављамо питања. На крају упитних реченица пише се _____. Упитним реченицама показују радозналост, интересовање, очекивање. Узвичним реченицама изражавамо снажна осећања као што су узбуђење, страх или љутња. На њиховом крају стоји _____. У изговору узвичних реченица осећа се узнемиреност, узбуђење. _____ реченицама изричемо заповест, забрану или молбу. На њиховом крају стоји _____. Изговарају се повишеним гласом.

3. Прецртај уљеза.

- а) Потврдне реченице, упитне реченице и одричне реченице;
 б) Обавештајне реченице, упитне реченице, потврдне реченице, узвичне и заповедне реченице.

4. Повежи реченицу са њеним значењем.

Спремите се!	упитна реченица
Јао, боли ме зуб!	заповедна реченица
Антоније пише песме.	узвична реченица
Колико часова имаш данас?	обавештајна реченица

5. Напиши одговарајуће интерпункцијске знаке следећим реченицама.

- а) Аксентије фарба ограду г) Хеј, додај ми балон е) Ко је научио песму напамет
 б) Пожурите са градњом д) Потрчи, Александра ж) Како си
 в) Где си њ) Анђелко је посетио музеј з) Научи лекцију

6. Састави реченице и на крају стави знак (. ? !).

- а) пегла Анка веш – _____
 б) представа почиње Ура – _____
 в) си Да ли куће код – _____

7. Подвуци заповедне реченице.

Трчи по парку! Деца су се играла на ливади. Шта си донела? Улази у кућу! Спреми собу! Семафор је на раскрсници. Понеси ранац! Ура, идемо у биоскоп! Јеси ли уморан? Андријана је убрала цвет. Једва чекам лето! Обуј ципеле! Кад почиње јесен? Павле и Тиосав не живе у истој улици, али иду у исто одељење.

8. Подвуци тачно написану реченицу.

Докле путујеш. Зашто се смејеш! Хеј, то је мој сат. Крећемо! За који клуб навијаш! Ура, успели смо?

9. Реченицу написану као наредбу, напиши као молбу и обрнуто.

- а) Не дирај пса! _____
 б) Молим те, затвори врата! _____
 в) Бане, сачекај ме! _____

10. Квадратић испред потврдне реченице обој плавом, а квадратић испред одричне реченице обој црвеном бојом.

☐ Нисам добила петицу!	☐ Позајми ми лењир!
☐ На небу је високо Сунце.	☐ Ко није на часу?
☐ Да неће сутра падати киша?	☐ Не ударај се!

11. Дате реченице напиши у супротном облику.

- а) Ух, то ме не боли! _____
- б) Познајеш ли мог пријатеља? _____
- в) Пас прати увек траг. _____
- г) Отвори књигу! _____

12. Попуни табелу.

Врста реченице	Потврдни облик	Одрични облик
Обавештајна реченица	Аница шиша Вукана.	
Упитна реченица		Зашто ниси пазила?
Заповедна реченица	Оставите своје ствари!	
Узвична реченица		Ух, не волим хладно млеко!

13. Напиши какве су по значењу следеће реченице.

- а) Баци ми лопту! _____
- б) Ух, што је топло! _____
- в) Не сеци дрво! _____
- г) Алексија иде у други разред. _____
- д) Идете ли у позориште? _____
- ђ) Нисам купио нову свеску. _____

14. Црвеном бојом подвучи обавештајне реченице, плавом упитне, зеленом узвичне и жутом бојом заповедне реченице у датом тексту.

Пролеће је лепо годишње доба. Цвеће почиње да мирише. Да ли пчелице узимају полен за мед? Дрвеће је олистало, а трава је озеленела. Не гази траву! Не ломи грање! Не чупај цвеће! Људи, не бацајте отпатке у природи! Треба да се радују сви топлијем времену. Обожавам пролеће!

15. Обој поља у којима су:

- а) реченице којима питамо нешто – зеленом бојом;
- б) реченице које нас обавештавају о нечему – црвеном бојом;
- в) реченице којима се изражавају јака осећања, па се изговарају повишеним гласом – жутом бојом;
- г) реченице којима наређујемо – плавом бојом.

Престани да плачеш!	Зашто треба јести воће?	Не волим кишу!
Да ли имаш кућног љубимца?	Не узнемиравај комшије!	Напред, Живана!
Желео сам фудбалски дрес.	Радујем се првим ластама.	Уроше, молим те, пожури!

16. Разврстај узвичне и заповедне реченице у дату табелу.

Не отварај врата! Купи ми жваке! Упомоћ, пожар! Јао, нешто се помера! Молим те, препиши текст са табле! Јупи, крећемо!

Заповедне реченице	Узвичне реченице

17. Разврстај обавештајне, упитне и узвичне реченице.

Никад не лажи! Учини ми то, молим те! Лепо се проведи! Ала сте смешни! Шта те занима? Радо путујем у Ниш аутобусом. Ко је он? Богољуб је решио проблем. Шта радиш?

- а) Обавештајне реченице: _____
 б) Упитне реченице: _____
 в) Узвичне реченице: _____
 г) Заповедне реченице: _____

18. Препиши дате реченице у табелу на одговарајуће место.

Ловац је уловио лисицу. Да ли је ово твој новчаник? Када ћемо кренути? Знам све задатке! На скачи! Додај ми хемијску оловку! Знам све задатке! Леж се завукао у јазбину. Петра воли да игра одбојку.

Обавештајне реченице	Упитне реченице	Узвичне реченице	Заповедне реченице

19. Следећим реченицама додај одговарајући знак и одреди какве су по значењу.

- а) Ниси угасио светло – _____ г) Пази, мотор – _____
 б) Алекса је вредан ученик – _____ д) Зашто ниси био у школи – _____
 в) Ко је прочитао лектуру – _____ љ) Лустер је изнад стола – _____

20. Напиши какве су по облику и по значењу следеће реченице.

- а) Нисам добио књигу! _____
 б) Врати ми играчку! _____
 в) Јој, ево паука! _____
 г) Александра не чисти прозоре. _____
 д) Зашто ниси пожurio? _____
 љ) Волим да читам бајке. _____

21. Попуни табелу.

Реченице	Реченице по значењу
Ти си најбољи отац на свету!	
Остави ме овде!	
Благица прави ручак.	
Не дирај то!	
Аранђел вози бицикл.	
Да ли идеш на Копаоник?	

22. Попуни табелу.

Реченице по значењу	Реченице по облику	Реченице
		Јао, пукао је графит на оловци!
		Немам другу оловку.
		Немаш ни пенкало?
		Молим те, позајми ми оловку!

23. Одреди облик и значење следећих реченица.

Реченице по облику	Реченице	Реченице по значењу
	Тата, поправи ми тротинет!	
	Не иди напоље!	
	Данас није недеља.	
	Правићемо Снешка Белића.	
	Који задатак ниси урадила?	
	Чији је сат?	

24. Одреди облик и значење следећим реченицама.

- а) Јеси ли учио?
 б) Срећан пут!
 в) Не јури!
 г) Зашто нећеш да прошетамо до града?
 д) Нисам разбио вазу.
 ђ) Будимир уме да плива.

	Значење реченице	Облик реченице
а)		
б)		
в)		
г)		
д)		
ђ)		

25. Од понуђених реченица састави заповедне реченице.

- а) Жељко ми је дао фломастер. _____
 б) Јеси ли урадио задатак? _____
 в) Ух, што је тешко! _____

26. Пажљиво прочитај текст.

Птице лете изнад парка. Цвеће мирише на сваком кораку. Да ли су се само деца обрадовала лету? Лето је стигло! Не излазите када је јако сунце! Деца више нису лења. Често су на игралиштима.

Препиши по једну реченицу из текста тако да је:

- а) обавештајна у потврдном облику – _____
 б) обавештајна у одричном облику – _____
 в) упитна реченица – _____
 г) узвична реченица – _____
 д) заповедна реченица – _____

27. Доврши започете реченице и стави одговарајући знак на крају.

- а) Хеј, _____
 б) Како _____
 в) Синоћ _____
 г) Брзо _____

28. Напиши по једну обавештајну, упитну, заповедну и узвичну реченицу.

- а) _____
 б) _____
 в) _____
 г) _____

29. Од дате реченице напиши упитну, заповедну и одричну реченицу. Аћим трчи.

- а) Упитна реченица – _____
 б) Заповедна реченица – _____
 в) Узвична реченица – _____
 г) Одрична реченица – _____

30. Напиши.

- а) Упитну реченицу у потврдном облику – _____
 б) Заповедну реченицу у одричном облику – _____
 в) Обавештајну одричну реченицу – _____
 г) Узвичну потврдну реченицу – _____

31. Користећи реч врата напиши три заповедне реченице, тако да једна од њих изражава заповест, друга молбу, а трећа забрану.

- а) _____
 б) _____
 в) _____

32. На игралишту си, а твоји другари планирају неки несташлук. Шта ћеш им рећи? Напиши две заповедне реченице.

Реченице по облику

- Потврдне реченице** су реченице којима се нешто тврди и потврђује: *Ја волим одбојку.*
 Одричне реченице показују да нешто није извршено, истичу одрицање: *Ја не волим одбојку.*

1. Како се реченице деле по облику? _____**2. Заокружи слово испред тачне тврдње.**

Не волим крушке.	а) потврдна реченица	б) одрична реченица
Зашто плачеш?	а) потврдна реченица	б) одрична реченица
Ура, дали смо гол!	а) потврдна реченица	б) одрична реченица

3. Обој црвеном бојом одричне, а зеленом бојом потврдне реченице.

Селимир није дошао на рођендан.	Заслужено смо победили.	Дечак воли свој тим.
Пешаци прелазе улицу.	Данас није јако сунце.	Тата фарба ауто.
Наш тим није играо добро.	Не идем на концерт.	Цвеће воли сунце.

4. Заокружи слово испред потврдне реченице.

а) Петар суди утакмицу.	г) Остоја се не купа у мору.	е) Освојио је златну медаљу.
б) Миленија не иде у продавницу.	д) Стиже олуја.	ж) Живко не коси ливаду.
в) Нада бере малине.	ђ) Нисам попио млеко.	з) Не видим звезде на небу.

5. Подвуци одричне реченице.

а) Научила сам песму.	г) Знам када почиње зима.	е) Сања нема плаве очи.
б) Није ме позвао.	д) Божана није балерина.	ж) Лена носи мамин сат.
в) Стигла је поноћ.	ђ) Нестор још не иде у школу.	з) Миш не јури мачку.

6. Потврдну реченицу подвуци зеленом бојом, а одричну црвеном бојом.

Хоћеш у парк? Ненад не пере ауто. Немој да обучеш нову тренерку! Пази на ауто! Никад не одустај од циља! Нећу нову играчку. Да ли пада киша? Почео је да пада снег. Не волим да једем кисео купус. Мирјана не познаје град. И девојчице воле фудбал. Тамара нема ништа за домаћи задатак. Где си била?

7. Словом П означи потврдне реченице, а словом О одричне реченице.

Била сам у зоо-врту.	П	Да ли си гладан?		Да ли би ми помогао?	
Не волиш воће?		Волим друштвене игре.		Не путујемо на Златибор.	
Победили смо!		Кад долази зима?		Не скачи!	

8. Повежи линијом реченице са њиховим обликом.

а) Пас је верна животиња.		д) Не пада снег!
б) Мама ми прегледа задатке.	ПОТВРДНА РЕЧЕНИЦА	ђ) Брат ми је купио шарене балоне.
в) Нисмо ишли на пецање.	ОДРИЧНА РЕЧЕНИЦА	е) Бака не спрема данас ручак.
г) Девојчице не певају у хору.		ж) Волим да седим на клупи.

9. Потврдну пословицу заокружи, а одричну подвуци.

Не липши магарче до зелене траве. Обилази као киша око Крагујевца. Инат је несрећан занат. Немој па се не бој. Ко хоће веће, изгуби из вреће. Неће крушка испод трешње. Од знања не боли глава.

10. Одричне реченице претвори у потврдне.

- а) Нисам на време стигао у школу. _____
- б) Није написала задатак на време. _____
- в) Он се не дружи са свима у одељењу. _____

11. Дате реченице претвори у одричне.

- а) Ауто је био брз. _____
- б) Бринемо о парковима. _____
- в) Купио сам нов бицикл. _____

12. Препиши реченице у њеном другом облику.

- а) Трифун је одбојкаш. _____
- б) Мачка не преде. _____
- в) Верујеш ли ми? _____
- г) Да ниси жедан? _____
- д) Видимо се сутра! _____
- ђ) Немој да ми сметаш! _____

13. Попуни табелу.

Потврдне реченице	Одричне реченице
Филм је био занимљив.	Филм није био занимљив.
	Резултат није тачан.
Младимир чита лектуру.	
	Не путујем данас на море.
Данас пада ситна киша.	
	Нећу да идем на планину.
Девојчица носи црвени кишобран.	
	Немам новца за скупу гардеробу.
Марија жури кући.	

14. Пажљиво прочитај следеће реченице. Упиши њихове бројеве на линији којој припадају.

1. Ово није правилно написано. 2. Чај је био топао. 3. Сутра не идемо на излет. 4. Нисам се успавала.
ПОТВРНЕ РЕЧЕНИЦЕ: _____ ОДРИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ: _____

15. На линији поред датих реченица запиши да ли је она потврдна или одрична.

а) Та прича није занимљива. _____	д) Нисам устала на време. _____
б) Песак је сув. _____	ђ) Колачи су укусни. _____
в) Тог јутра сам закаснила. _____	е) Пре ручка треба опрати руке. _____

16. Допуни реченице глаголима тако да буду у потврдном или одричном облику.

а) Одрична: Он _____ утакмицу.
(играти)	г) Потврдна: Оне се гласно _____.
(смејати)
б) Потврдна: Ја сам _____ изложбу.
(посетити)	д) Одрична: Ми _____ брзу храну.
(волети)
в) Одрична: Ти _____ бео хлеб.
(јести)	ђ) Потврдна: Они _____ тротинете.
(возити)

17. Напиши какве су по облику следеће реченице.

Реченице	Какве су по облику?	Реченице	Какве су по облику?
Радослав свира клавир.		Лептир не лети високо.	
Оља није добила петицу.		Ветар ће дувати.	
Огњен не вози бицикл.		Дрвеће није олистало.	

18. Препиши текст у свеску у одричном облику.

Јела је јуче вирила кроз прозор. Желела је пролећно сунце. Прозор је био смрзнут. Ускоро ће пролеће.

19. Опиши своју школу у свеску тако што ћеш употребити две потврдне и две одричне реченице.

Писање имена животиња

- Заједничка имена животиња пишу се малим почетним словом: *коњ, крава, мрав.*
- Име животиње настало по боји или некој другој особини постане властито име, оно се пише великим почетним словом: *Белка, Шарац, Јаблан, Шаруља.*

1. Заокружи у датој песми имена животиња.

Моја омиљена животиња,
мачак је мој леп,
он је баш слатак
и краси га китњаст реп.

Мој брат га зове Чаки, а ја га зовем Кића,
али ипак од њега нема лепшег бића.
Увек је за игру и кад је дан и када је тама,
кад је он ту, никад нисам сама.

2. Заокружи слово испред реченице која је правилно написана.

- а) Пас Астор воли да трчи по шуми.
- б) Мачка цица игра се са клупчетом.
- в) Коњ сокол јури на стази.

3. Препиши дате реченице правилно.

- а) свог папагаја сам назвала миле. _____
- б) крава ружа свакога дана даје млеко. _____
- в) од козе белице млеко је здраво. _____

4. Подвуци речи које нису правилно написане.

Весна томић и њена мама вера шетају по селу. Тамо су среле комшиницу радунку радоњић и њену ћерку душицу. Весна и душица су отишле да се играју. Наишле су на владу и милоша роговића, другаре из одељења, који су шетали пса симу. Мама вера је ишла да помузе краву цветуљу и козу рогуљу.

5. Исправи грешке у наредном тексту црвеном бојом.

Јелена Марковић, звана јеца, приредила је изложбу кућних љубимаца у својој кући. Главни судија на изложби био је њен деда радивоје познатији као чика раша. Прва награда додељена је мачору гаши.

6. Препиши правилно текст у свеску.

КОД БАКА СТАНЕ И ДЕДА ГЛИШЕ ВЕСЕЛО ЈЕ СТАЛНО НА ФАРМИ. У ШТАЛИ СЕ ЧУЈЕ КРАВА МИЛКА И ТЕЛЕ МАЗА. НА ДРУГОЈ СТРАНИ ЈЕ МАГАРАЦ СИВКО. ПАС ДИНГО ЧУВА КОКОШКЕ И ПАТКЕ. ИСПОД ТРЕМА ЛЕЖИ МАЧКА ДИДИ И СВЕ ПОСМАТРА.

Писање имена држава, градова, села, бања и насеља

- Имена држава, градова, села, бања и насеља се пишу великим почетним словом: *Србија, Београд, Купиново, Сокобања, Котез.*
- У вишечланим именима држава, градова, села и бања, свака реч пише се великим почетним словом: *Црна Гора, Нови Сад, Банатско Ново Село, Врњачка Бања.*
- У вишечланом имену насеља (градске четврти) само прво слово се пише великим словом: *Старо сајмиште, Баново брдо, Савски венац.*

1. Обој поља зеленом бојом у којима имена градова су правилно написани.

обреновац Младеновац Сремски карловци Бор пожега Крагујевац Нови бечеј кањижа

2. Повежи речи тако да добијеш тачан назив градова и села.

Горњи, Нова, Банатско, Нови, Бачка, Бачко, Сремска, Косовска, Нови, Крива
Милановац, Ново Село, Паланка, Варош, Митровица, Петрово Село, Митровица, Сад, Бечеј, Река

Горњи Милановац, _____

3. Од датих слова напиши имена градова.

- а) Ц, В, Ш, Р, К, У, Е, А – _____ в) А, У, Е, А, К, Р, Г, Ј, В, Ц – _____
 б) П, А, Р, Н, И, И, Ш, Т – _____ г) Ц, А, В, О, Л, Е, Ћ, Н, А, Р, А – _____

4. Подвуци правилно написане бање у Србији: Русанда, Пролом Бања, рибарска бања, Јошаничка бања, матарушка Бања, Бања горња Трепча, бања Ковиљача, Бања Кањижа, Гамзиградска бања, куршумлијска бања, Соко Бања, Младеновачка Бања, врањска бања, бујановачка Бања, Богутовачка Бања.

5. Напиши пет градова који се завршавају на сугласник: _____

6. Напиши називе градова кроз који пролази или поред којих протиче река.

- а) Дунав – _____
 б) Сава – _____
 в) Западна Морава – _____

7. Заокружи слово испред реченице која је правилно написана.

- а) Предраг је у у Јошаничкој бањи и редовно га посећујемо.
 б) Цело лето смо провели у Грчкој.
 в) У повратку смо прошли поред Купинова.
 г) Бака Његослава живи у селу надомак лесковца.
 д) Сваке године идемо код тетке у бабушницу.
 њ) Бања Русанда се налази на северу Србије.

8. Препиши правилно следеће реченице.

- а) радисав је допутовао у рашку. _____
 б) крагујевац се налази у шумадији. _____
 в) савин отац чува овце у мионици. _____
 г) путовали смо од београда до ниша. _____
 д) ружина мајка живи у бањи ковиљачи. _____
 њ) у црној гори пруга иде до бара. _____

9. Исправи грешке у датом тексту црвеном бојом.

Светислав Ћирић живи у краљеву. Његова бака посећује Матарушку бању. Када обилази родбину у трстенику, његова породица сврати и до Врњачке Бање да прошетају парком. На путу сврате у село ратина одакле је родом Светисављев отац првослав. Сретне школског друга обрада из села оцаи.

10. Следећи текст препиши правилно у свеску писаним словима ћирилице.

Ћаци из житишта, темерина и титела ишли су на излет у бранковину. то је насељено место града ваљева. посетили смо гроб чувене песникиње десанке максимовић. овде је рођен и књижевник љуба ненадовић.

11. Знаш ли неку државу која се завршава на -стан? _____**Писање речце *ли* и *не***

- Речца *ли* се пише одвојено од речи: *Радиш ли? Да ли си прочитао? Је ли истина?*
Речца *не* се пише одвојено од глагола: *не знам, не можеш, не жели, не радимо, не учите.* Речца *не* се пише одвојено од глагола осим: *нисам, нећу, немам, немој.*

1. Допуни реченице.

Речца *не* се уз глаголе увек пише _____. Изузеци су глаголи _____ и они се пишу састављено.

2. Заокружи слово испред тачне тврдње.

- а) Речца *ли* увек се пише заједно од глагола уз који стоји.
б) Речца *не* се пише одвојено од глагола, осим изузетака нисам, нећу, немам, немој.

3. Напиши супротне речи користећи речцу *не*.

- а) причам – _____ г) перемо – _____ е) имати – _____
б) учиш – _____ д) свирате – _____ ж) јесам – _____
в) побеђује – _____ љ) пишу – _____ з) хоћу – _____

4. Заокружи слова испред реченица које су правилно написане.

- а) Не смем да причам ружне речи. г) Неможемо да дођемо сада.
б) Непознајеш сва правила у саобраћају. д) Не желите да имамо слабе оцене?
в) Не узимај туђе ствари! љ) Небисте слушали ту врсту музике?

5. Препиши правилно следеће реченице.

- а) небацај смеће на улици! _____
б) нисте прешли улицу на зелено светло. _____
в) не мој да закасниш у шкоу! _____
г) ни сам одгледао тај филм. _____
д) не мамо скупе играчке. _____
ђ) не ћете викати на мене! _____

6. Напиши означене речи у одричном облику.

Обавештајне реченице	Одричне реченице
Имам спретног друга.	
Хоћу ред у соби.	
Ја сам писмен ђак.	

7. Допуни пословице.

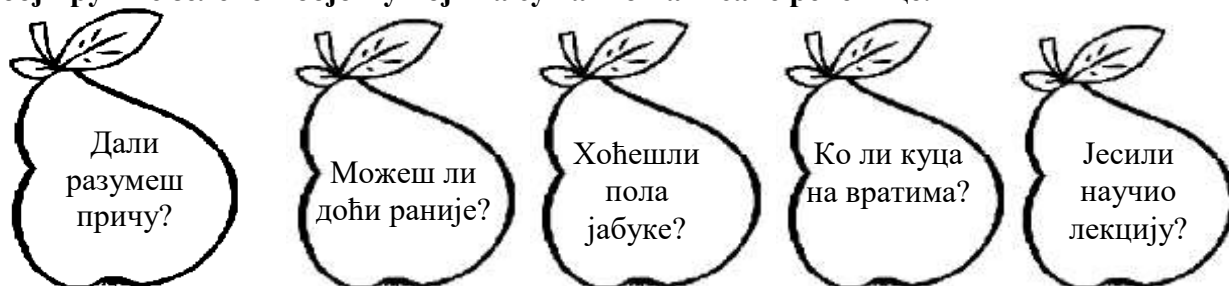
- а) Сит гладном _____, в) Нема зиме док _____ иње.
б) _____ па се не бој! г) Ко ради, _____ се глади.

8. Потврдне реченице претвори у одричне.

- а) Зорица чита научне књиге. _____
 б) Он пеца рибу из чамца. _____
 в) Иван спава и сања ружне снове. _____

9. Заокружи слово испред неправилно написане реченице.

- а) Јеси ли урадио задатак? б) Знашли? в) Ја неразумем други. г) Не могу да урадим овај задатак.

10. Обој крушке зеленом бојом у којима су тачно написане реченице.**Писање датума**

04. 02. 2008. 4. 2. 2008.	Када датум пишемо арапским цифрама, иза сваког броја пишемо тачку и остављамо размак (белину).
4. II 2008.	Датум можемо написати и тако што ћемо месец записати римским бројем иза кога никада не пишемо тачку, јер ионако означава редни број.
4. фебруар 2008.	Датум можемо написати и тако што ћемо назив месеца у години записати словима.

* Тачка се не пише иза арапских бројева када означавају редне бројеве ако се налазе испред неког другог знака интерпункције.

Када је одржана Дечја недеља 3–9. октобра 2016, ученици сеоске школе су освојили 1, 2. и 5. место у спортским играма.

1. Напиши твој најважнији датум у животу. _____**2. Подвуци неправилно написане датуме.**

- а) 11. V 2012. б) 21 октобар 2000. в) 31 12. 2008. г) 17. II 2017. д) 1. 7. 2007.

3. На три различита начина запиши датум када ћемо дочекати Божић следеће године.

- а) _____ б) _____ в) _____

4. Заокружи исправно написане датуме.

- а) 12. 8. 2006. г) 9. VIII 2002. е) 11 3. 2000.
 б) 17. II 1983 д) 7. VII 2003. ж) 5. август 2005
 в) 8. IV. 2007 њ) 20 2 2004 з) 1 новембар 1987.

5. Упиши датуме и на преостала два начина.

Празник	I	II	III
Свети Сава	27. 01.		
Видовдан		28. јун	
Огњена Марија			30. VII

6. На три начина запиши када су ова годишња доба започела ове године.

- а) Пролеће: _____
 б) Јесен: _____

7. **Подвуци правилан назив датих школа:** Основна школа „17. октобар“ Јагодина, Основна школа „20 октобар“ Врбас, Основна школа „8. септембар.“ Пирот, основна школа „1. октобар“ Ботош.

8. **Подвуци зеленом бојом правилно написане датуме у датом тексту.**

Родила сам се 12. фебруара 1983. године. У први разред Основне школе „Јован Јовановић Змај“ У Панчеву кренула сам 1. IX. 1991. године. Уписала сам факултет у Београду 10. 07. 2006. године, а завршила га 15. јула 2010 године. Удала сам се 4. II 2008, а ћерку Петру сам родила 27. VII 2016. године.

9. **Исправи грешке црвеном бојом, а затим текст препиши латиницом у свеску.**

Када је био вашар 21. јула у Бајиној башти били смо код тетке. Истог дана се слави и Свети великомученик прокопије. Посетили смо планину тару и Перуђачко Језеро. Сплаварили смо на реци Тари. Тетка тања редовно чита часопис „биље и здравље“. Упознали смо две босанке и Црногорца. спријатељили смо се са вршњацима из основне школе „свети Сава“. Школа се налази у светосавској улици број 76. ја завршавам књигу „Доживљаји николетине бурсаћ“ коју је написао Бранко Ћопић.

Скраћенице

□ Скраћенице су речи које у писању скраћујемо на једно или више слова.

Скраћенице за мерне јединице се пишу малим латиничним словом или ћириличким словом:
m – метар, **м** – метар, **kg** – килограм, **кг** – килограм.

Мерење дужине			Мерење запремине течности			Мерење масе		
милиметар	mm	мм	милилитар	ml	мл	грам	g	г
центиметар	cm	цм	центилитар	cl	цл	килограм	kg	кг
дециметар	dm	дм	децилитар	dl	дл	тона	t	
метар	m	м	литар	l	л			
километар	km	км	хектолитар	hl	хл			

Скраћенице које садрже почетна слова скраћене речи пишу се са тачком: **бр.** – број, **св.** – свети, **свеска**, **једн.** – јединина, **мн.** – множина, **ул.** – улица, **проф.** – професор, **срп.** – српски, **чл.** – члан, **мин.** – минут, **дин.** – динар, **инж.** – инжењер, **стр.** – страна, **гл.** – глагол, **шк.** –

1. **Стрелицом повежи скраћеницу са њеним значењем.**

срп.	страна
св.	свети
стр.	свеска

2. **За следеће скраћенице напиши шта оне означавају.**

а) бр. – _____	г) ул. – _____
б) једн. – _____	д) мин. – _____
в) проф. – _____	ђ) множ. – _____

3. **Обој зеленом бојом правилно написане скраћенице за дате речи.**

милиметар	mm	mm.	mm	милилитар	ml.	м.л.	ml				
центиметар	cm	цм	цм.	децилитар	dl	дл	dl.	грам	g	g.	г
дециметар	dm	dm	d.m.	литар	л	l	l.	килограм	кг	kg.	кг
метар	m	m.	м	хектолитар	хл	hl	hl	тона	т	t	t.

4. **Обој поља црвеном бојицом у коме су неправилно написане скраћенице.**

шк.	гл	инж.	дин	стр.	чл.
шк	гл.	инж	дин.	стр	чл

5. Напиши реченице у свеску тако што ћеш означене речи скратити и написати њихову скраћеницу.

- а) Моја слава је Свети Лука.
 б) У свесци из српског је остао лењир.
 в) Живим у Улици Вука Караџића број 13.
 г) Купила сам 2 килограма трешања и 200 грама бадема.
 д) Понео је литар сока, а попио је само 2 децилитара.
 њ) Петра је висока 152 центиметара, а њен брат је виши од ње 2 дециметара.

6. Напиши дати текст у свеску тако што ћеш уместо скраћеница написати право значење.

Небојша је висок 156 цм, а тежак је 47 кг. Игра кошарку и носи дрес бр. 3. Игра свих 60 мин. Његова мама је проф, а тата инж. За цепарац добија 1 000 дин. месечно. Чл. његове породице је и пас Беки.

7. Напиши по једну реченицу у којој ћеш уместо наведених речи правилно употребити њихове скраћенице.

- а) једнина – _____
 б) минут – _____
 в) динар – _____

8. Напиши три реченице у којима ћеш употребити по две скраћенице.

9. Заокружи слово испред правилно написане скраћенице за годину. а) г. б) год. в) гдн.

10. Напиши поред дате скраћенице шта она означава.

- а) г. – _____ г) м. – _____
 б) дм. – _____ д) т – _____
 в) ч. – _____ њ) мин. – _____

11. Препиши реченице тако да скраћенице замениш одговарајућим речима.

- а) Лењир је дугачак 15 цм. _____
 б) Пас је висок 60 дм. _____
 в) Претрчао сам 90 м. _____

12. Допуни различитим скраћеницама следеће реченице.

- а) Један сат има 60 _____. г) Дужина моје књиге је 20 _____.
 б) Један дан има 24 _____. д) Мој тата је висок 2 _____.
 в) У једној _____ има 12 месеци. њ) Брат је виши од мене 2 _____.

13. Напиши реченицу тако што ћеш користити једну скраћеницу за мерење дужине и једну за мерење времена.

Две тачке и запета у набрајању

- Две тачке пишемо испред набрајања, а речи које набрајамо одвајамо запетом.

Нада је на пијаци купила: кромпир, спанаћ, сир, лук, пасуљ, јаја.

Нас у кући има четворо: мама, тата, сестра и ја.

1. Подвучи реченице у којима се користе две тачке и запета у набрајању.

Кроз игру се деца упознају, зближавају и развијају. Данас се игрице играју на телефону, таблету и рачунару. Некада су најпознатије дечје игре биле: Јурке, Ластиш, Школице и Коларићу, Панићу.

2. Заокружи слово испред правилно написане реченице.

- а) Волим да једем: чоколаду колаче и сладолед.
- б) На полици су: књиге, фотографије, оловке и сат.
- в) У фрижидеру су јаја, поврће, месо, јогурт, сир и павлака.

3. Напиши две тачке и запете у датим реченицама.

- а) Моји омиљени спортови су фудбал кошарка одбојка и рукомет.
- б) У несесеру имам шналу гумицу за косу чешаљ и машиницу.
- в) У нашем воћњаку расту кајсије трешње вишње и шљиве.

4. Од задатих речи склопи реченицу и напиши је.

јесен, тезгама, грожђе, на, сељаци, бундеве, крушке, и, продају, купус, јабуке

5. Допуни реченице.

- а) У повртњаку се гаји _____
- б) На фарми живе _____
- в) Неке од дивљих животиња су _____

7. Питајте своје маме или баке који су састојци потребни за погачу и набројте их у свесци.**Писање писама, честитки и разгледница**

- Наставак писма, честитке, разгледнице иза наслова ако се наставља у новом реду, без обзира што се ставља после наслова запета, пише се великим словом: *Драга бако,*
Пишем ти ово писмо...

1. Исправи црвеном бојом дато писмо.

Драга Леа,

прими пуно поздрава са планине таре. Иако уживамо, недостаје ми београд. Једва чекам да видим како је окићена кнез михајлова улица и трг славија. Видимо се ускоро.

твоја другарица николина

2. Подвучи правилно написане реченице у датом писму.

Драги Обраде,

Преселили смо се у сурдулицу. Једва чекам распуст па да опет дођем у Сјеницу. Недостају ми другари из школе, као и скијање на Голији. Поздрави цело друштво и молим те, пиши ми. Моја адреса је козарачка 9.

твој друг Коста

3. Подвучи речи које нису правилно написане у датом писму.

Драга мама,

Шаљем ти поздраве са екскурзије у сокобањи. Обишли смо Милошев конак, посвећен милошу обреновићу и спомен чесму посвећену хајдук вељку. Видели смо бисте иве андрића, исидоре секулић, нушићеву и бисту стевана сремца. Поздрави ми комшије из тимочке улице. Молим те, нека бата шета џекија редовно.

твоја ћерка гоца

4. Препиши правилно Дуњино писмо.

ДРАГА КСЕНИЈА

ЈАВЉАМ ТИ СЕ СА ЗЛАТАРА. МОЈА УЈНА ЉИЉАНА, ЗВАНА ЉИШКА, КУПИЛА МИ ЈЕ ВУНЕНИ ПРСЛУК НА ЗЛАТИБОРУ. ПРОШЛИ СМО ПОРЕД УЖИЦА И РЕКЕ ЂЕТИЊЕ.

ТВОЈА ГОРИЦА

задојила –
нахранила

к'о – као

бијел – бео

б'јела – бела

вила – женска

натприродна
бића, лепа
девојка златне
косе и са
крилима

радин – радан,
вредан

хитар – брз

Народна песма је песма која нема познатог аутора. То су песме које су настале у народу, али их није смислио народ као маса, већ истакнути појединац који су је преносили с генерације на генерацију. То је песма са пуно емоција, сликовитих израза која описује свакодневне догађаје и опевана су сва људска осећања: срећа, туга, радост, жалост. Када се појавио Вук Караџић и његова азбука, те песме су записане и захваљујући томе ми их данас можемо читати.

Успаванке су тихе и нежне песме које се певају детету да лакше заспи и лепше сања. Најчешће их пева мајка свом детету и пуне су љубави, топлих и искрених жеља да дете расте здраво и срећно.

Ко је отпевао ову успаванку? Чија љубав и нежност су исказане у стиховима ове песме? Кога је мајка родила? Где га је мајка родила? Ружа је симбол лепоте и здравља. На шта је ружа дочекала Јову? Зашто баш на листу? Шта има ујутру на листу? Шта се прво уради са бебом кад се роди? Колика је беба када је стала на лист руже? Беба када се роди је мала и крхка. Чиме га повија вила? Каква је свила? Беба је нежна и зато се повија у најфинији материјал. Ко је задојио Јову? Чиме га је пчела задојила? Шта мислите, због чега га је пчела медом задојила? Какав је мед? Шта мајка жели свом детету кад каже да га је пчела медом задојила? Мајка свом детету жели „сладак“ живот. Шта је урадила ластавица? Кад се бебе роде, ко их први узме у наручје? Како се бебе осећају у мајчином наручју? Ластавица означава заштиту и сигурност, а тако се и беба осећа у мајчином загрљају. Каква је ружа? Зашто жеља да буде „румен као ружа“? Када су неком румени образи, значи да је здрав. А шта значи кад кажемо „бела вила“? Вила је симбол чистоте и доброте. Шта раде иначе пчеле? Шта нам то говори, какве су пчеле? Шта жели мајка свом детету кад каже „нек је радин к'о пчела малена“? Пчела је симбол вредноће и памети. Шта мајка жели када каже „нека је хитар као ластавица“? Бити хитар не значи само бити брз, већ брзо и спретно пролазити кроз цео живот. Шта свака мајка жели свом детету? На који начин су вас мајке успављивале кад сте били мали?

Постоје речи које означавају особине бића, предмета и појава.

Речи које означавају какав је неко или какво је нешто	Имена бића, предмета, појава
бела	вила
румена	ружа
малена	пчела
хитра	ластавица

Штафетно читање песме.

1. Људи се упоређују са животињама, биљкама или појавама. Напиши та поређења.

- а) Румен као јабука. е) Плашљив као _____ . л) Бео као _____ .
 б) Танка као _____ . ж) Тврдоглав као _____ . љ) Брз као _____ .
 в) Чист као _____ . з) Веран као _____ . м) Јак као _____ .
 г) Бистар као _____ . и) Умиљат као _____ . н) Слободан као _____ .
 д) Вредан као _____ . ј) Досадан као _____ . њ) Снажан као _____ .
 ђ) Паметан као _____ . к) Висок као _____ . о) Хладан као _____ .

2. Напиши неколико жеља некој беби у твојој породици или у непосредном окружењу.

решето – сито, мрежаста или рупичаста направа за просејавање жита, за пречишћавање жита и других зрнастих материја

крмача – одрасла женка свиње

слама – осушене стабљике житарица

1. Попуни табелу.

Мужјак	Женка	Младунче
гусан		
вепар		
петао		

2. Напиши имена животиња у множини.

а) пиле – _____ б) прасе – _____ в) гушче – _____

Народна песма је песма која нема познатог аутора. То су песме које су настале у народу, али их није смислио народ као маса, већ истакнути појединац. Песме су се преносиле с генерације на генерацију.

Шта се најављује насловом песме? Које животиње се помињу у песми? Ко пије воду из решета? Зашто то није могуће? Кога је крмача повела са собом? А кога је требала? Зашто су ове неистине смешне? Шта су прасићи и пилићи заменили?

Шаљиве народне песме су духовите и кратке песме. Тема шаљивих песама је шала на рачун појединаца и оне исмевају њихове мане. Њихов циљ је да забаве, насмеју и створе ведро расположење.

Постоје народни изрази у којима се употребљава реч решето.

- ❖ „Прошао је сито и решето“ – неко ко има искуства у животу, ко је много прошао
- ❖ „Сипати воду у решето“ – радити узалудан посао
- ❖ „Плаши мачку решетом“ – плашити неког нечим што га не може уплашити

Штафетно читање песама.

3. Напиши дате животиње у множини.

Једнина	Множина	Једнина	Множина	Једнина	Множина
патка		вук		свиња	
гуска		петао		мачка	
медвед		коза		рода	
лисица		во		жаба	
зец		мрав		миш	

4. Препиши песму писаним словима латинице. Замени животиње у песми како би песма била истинита.

Калемегдан – велики парк у Београду у коме се налази зоолошки врт

Јан – властита именица, лично име доктора

странац – особа која потиче, води порекло из друге земље у односу на ону у којој се радња дешава, човек који није из наше државе

Африканац – особа која је пореклом из Африке, становник Африке

троспратан – на три спрата

варка – превара, грешка

Београдски зоолошки врт је отворен на Калемегдану. Зоолошки врт има и своје хероје. Мајмун Сами је два пута бежао из врта и шетао се улицама Београда, а да том приликом није никога повредио. Његове слике су обишле цео свет, а данас постоји његов споменик у врту. Алигатор Муја је најстарији алигатор на свету. У наш зоолошки врт је дошао још пре 75 година као одрасли алигатор. У зоолошком врту живе и жирафе. **Жирафа** је највиша животиња на Земљи. Она може порастати и до 6 м висине. Њен врат је дуг 2 m и омогућава јој да дохвати лишће и гранчице са дрвећа. Не постоје две жирафе са истим распоредом шара на телу. Оне имају дугачак језик толико да њиме могу чистити своје уши. Ветеринар лечи животиње.

Бранко Ћопић (1915–1984)

Писац за децу, један од најплоднијих и најчитанијих стваралаца. Писао је поезију, прозу. Добитник је бројних награда. Написао је много лепих и значајних дела, а нека од њих су: приповетка „Доживаји Николетине Бурсаћа“, роман „Орлови рано лете“.

Ко су ликови ове песме? Ко зове доктора Јана? Песник у свом делу се назива наратор и он нас уводи у разговор између доктора и особе која је позвала телефоном. Одакле је стигао позив за доктора? Зашто са Калемегдана? Шта се то налази на Калемегдану? Зашто човек говори доктору: „Докторе драги“? Зашто се тако понаша? Ког госта боли грло? Одакле је гост? Када је доктор рекао да ће доћи? Шта доктор Јан мисли, ко је болесник? На који спрат треба да дође доктор? Зашто се зачудио доктор Јан? Како то жирафу боли 2. и 3. спрат, а уствари је боли врат? Због чега долази до неспоразума између онога ко зове и доктора? Кога је човек требало да позове? Како се зове доктор за животиње? Шта је смешно у овој песми?

Пишчев говор (говор наратора) је део текста који говори писац. **Говор лица** су речи које изговарају ликови.

Именице које означавају имена људи, становника и паркова се пишу великим почетним словом: *Јан, Африканац, Калемегдан.*

Упитне реченице су реченице којима нешто питамо и завршавају се упитником: *Имате госта?*

Пишчев говор подвучи у песми жутом бојом, говор особе која је позвала доктора зеленом бојом, а говор доктора плавом. Читање песме по улогама.

1. Издвој из текста именице које означавају бића и предмете.

Бића	Предмети
доктор,	телефон,

2. Препиши из песме све упитне реченице.

- а) Имате госта? г) _____
 б) _____ д) _____
 в) _____ љ) _____

3. Опиши у неколико реченица омиљену животињу.

тепа – говори
умилне речи

бодри – храбри

стрепи –
бојажљиво
ишчекује

клица – биљни
заметак

огласи – објави,
јавља се, појави
се на неком
месту

слути –
предосећа

дамаре –
откуцаји срца,
пулс

1. Напиши младунче датих животиња.

Мужјак	Женка	Младунче
ован	овца	
јарац	коза	
петао	кокошка	
вепар	свиња	
бик	крава	
коњ	кобила	
патак	патка	
гусан	гуска	

Душан Радовић (1922–1984)

Песник и драмски писац водио је емисију на радију која се звала „Београде, добро јутро“. Радио и на телевизији. Његова емисија „На слово на слово“ и данас се сматра најбољом емисијом свих времена. Његове најпознатије књиге за децу су: „Поштована децо“, „Тужибаба и још 9 једначинки“, „Смешне речи“, „Како је кит постао домаћа животиња“, „Причам ти причу“, „Где је земља Дембелија“. У Београду на Ташмајдану постоји велико позориште, које се зове „Позориште Душко Радовић“.

Ко се рађа? Зашто користимо реч нешто, а не неко? Где се роди? Шта говоре беби у колевци? Како се тепа? Која бића песник помиње? Каква је свака буба, птица, риба понаособ? Свако биће је подједнако важно и јединствено. Како разумеш стихове да чим се нешто усправи одмах лупи главом по плавом пространству? Шта представља пространство плаво? На који период детињства песник мисли? Ко и на који начин бодри тако мало биће? Шта се код детета јавља док одраста? Описан је период сазнавања када се деца сусрећу са пуно знања око себе. Када су помало, уплашени, али срећни и слободни у избору јер за све имају подршку и могу да подмире своју радозналост. Како размете претпоследњу строфу? На крају песник нам говори да је неко одрастао и постао свестан себе и своје посебности и радости што постоји. Како вас родитељи подржавају и бодре? Да ли су они једини који вам пружају подршку? Ко још то ради?

Песници проналазе речи које садрже исте гласове. **Рима** представља гласовно подударане на крају стихова: *роди – води, тепа – лепа*.

Штафетно читање песме.

2. Састави речи из песме које се римују.

роди, травом, тепа, води, плавом, лепи, цвету, стрепи, лепе, свету, слепе, лепа

- а) роди – води в) _____ д) _____
б) _____ г) _____ љ) _____

3. Допуни реченице.

Мали камен је каменчић. Мала птица је _____. Мала звезда је _____.
Мала грана је _____. Мала риба је _____. Мала љуљашка је _____.
Мала трава је _____. Мала буба је _____. Мала глава је _____.
Мала песма је _____. Мали глас је _____. Мали цвет је _____.

гоне – терају

1. Реши асоцијацију.

ОЦЕЊУЈЕ

УЧЕ

БЕЛА

МЕСЕЦ У ГОДИНИ

УЧИ ЂАКЕ

РЕШАВАЈУ ЗАДАТКЕ

ЗЕЛЕНА

ГРОЖЂЕ

ВАСПИТАВА ИХ

СЕДЕ У КЛУПАМА

КРЕДА

ПОЛАЗАК ЂАКА

Драган Лукић (1928–2006)

Посветио је деци све што је написао: песме („Фифи“, „Небом града“, „Овде станују песме“), приче, романи и луткарске игре. У својим делима описује град, школски живот, однос деце и старијих и природу.

Шта песма описује? Зашто се у песми каже да су школе као велике мирне овце? Зашто су школске клупе жути мали авиони? Ђаци седе у школским клупама као путници у авионима. Зашто су школе као велике и добре маме? Шта маме знају напамет? Зашто су школе као велики и чудни дворци? Шта је септембарско освајање школе? Чиме се ви наоружавате за освајање школе? За шта се све борите у школи? Смислите са чиме бисте ви упоредили школу.

Стих је један ред у песми. **Строфу** чине више стихова. **Песму** чини једна строфа или више њих. **Песма** је писана у стиху. **Песник** је писац који пише песме.

Штафетно читање песме.

2. Пронађи у песми речи које означавају имена бића, предмете и појаве.

Бића	Предмети	Појаве
овца,	школа,	Месец,

3. Напиши са чиме песник упоређује дате речи.

а) Школе су као велике и мирне овце.

б) Школе су као _____

в) Школе су као _____

г) Оловке су као _____

д) Ђаци су као _____

4. Напиши у неколико реченица како би изгледала твоја школа из маште.

зброје –
сакупљају

Постоје мале дечје тајне које делите са другарима. Када се догоде важне ствари, оне не би требало да остану тајна за ваше родитеље и те важне ствари поделите са њима. Увек поделите проблеме са родитељима, јер једино они ће вам помоћи око решења проблема.

Мирослав Антић (1932–1986)

Познат је и по надимку Мика. Рођен је у Мокрину, насељу општине Кикинде. Био је српски песник, али пре него што је постао познат, бавио се разним пословима. Био је морнар, радио у луткарском позоришту, бавио се сликарством, новинарством и филмом. Посебно је позната његова збирка за децу „Плави чуперак“ која је доживела многа издања и велике похвале. Неке од песама које је написао: „Плава звезда“, „Шта је највеће“, „Најљубавнија песма“, „Досадна песма“ и друге.

Шта песник мисли да свако од нас има? Каква је смешна тајна, а каква је тужна? Какве су лепе, а какве зле тајне? Које су то главне тајне, измишљене и љубавне? Каква је то вредна и важна тајна? Какве нам тајне открива ова песма? Зашто се тајне шапућу? Зашто треба чувати тајне које ти други повере? Шта мислите о онима који не умеју да чувају тајне? Које ти повераваш своје тајне? Зашто баш са том особом? Какве су оне особе које ником не говоре своје тајне? Које тајне су за тебе најважније?

Постоје речи које означавају **особине** бића, предмета и појава.

Речи које означавају какав је неко или какво је нешто	Имена бића, предмета, појава
лепа	тајна

Имена људи се пишу великим почетним словом.

Штафетно читање песме.

- Од слова Т, А, Ј, Н, А напиши три женска имена. _____
- Напиши име и презиме једног друга или другарице из одељења којој би поверио/ла своју тајну. Учитељ збраја колико који ученик има гласова. Ученик са највећим бројем гласова понеће титулу „Најповерљивији ученик“.

Ја бих своју тајну поверио/ла

_____ (име и презиме)

- Издвој из песме каква све може бити тајна.

лепа				
бескрајна				

готован – особа која хоће да добије нешто без рада и да други ради уместо ње, воли све на ГОТОВО

наочит – кршан, леп, упадљив

презирем – имам лоше мишљење о нечему, мрзим

труд – напор који се улаже при вршењу умног или физичког рада

дуд – листопадно дрво

уто – у том тренутку

муфте – бесплатно, незаконито

измотавања – неозбиљни поступци, неозбиљности

Подвучи речи које имају исто или слично значење као и реч **готован**: лењивац, радник, лезилебовић, слабић, сиромашан, нерадник, неспособњак, дангуба, ленштина, досадан, паразит, некултуран, покварењак, пропалица, протува, неозбиљан.

Љубивоје Ршумовић (1939–)

Један је од значајних песника за децу. Његове познате збирке песама су: „Ма шта ми рече“, „Хајде да растемо“, „Још нам само але фале“... Осим поезије и драма за децу, аутор је ТВ емисије „Фазони и форе“.

Која дела почињу речима „Једнога дана...“? Кога песма описује? Шта је заједничко овој седморици? Какав је био први готован? Да ли он млад може да ради? Шта он одлучно каже о раду? Шта мислите о његовом ставу о раду? Шта други презире? Када нешто јако желимо, како то можемо да остваримо? Зашто се у песми каже „немаше куд“? Често се понашамо у складу са понашањем друштва у коме се налазимо. С ким си – такав си. Зашто трећи каже да ради само онај ко је луд? Шта мислите о његовом ставу о раду? На основу чега закључујемо да трећи готован није у праву? Зашто људи сваког дана раде? Легао је под дуд зато што плодови дуда када сазру падају сами и не мора плодове да сам бере. Шта мисли четврти? Када се навике стичу? Шта мислите о његовом ставу да је рано да он почне да стиче радне навике? Шта раде пети и шести? Како се они понашају? Како они проводе дане? Зашто шести готован ни гласа није давао? А седми? Шта је смешно у његовој молби? Од кога он тражи помоћ? На какав начин покушава да реши свој проблем? Зашто? Када кажемо за нешто да нам је „пало с неба“? Ништа у животу не пада с неба. Шта је гавран поручио готованима? Кога би гавран могао да представља у песми? Родитељи, између осталог, треба да упуте децу како би она стекла радне навике. Зашто није добро бити готован? Шта би се десило када би се сви људи на свету понашали овако на један дан?

Ко рано рани, две среће граби. Што можеш данас, не остављај за сутра.

Успех се постиже искључиво напорним радом.

Узвичне реченице су реченице којима нешто узвикујемо са емоцијом и завршавају се узвичником. Могу бити потврдне и одричне узвичне реченице.

Потврдна узвична реченица	Одрична узвична реченица
Ја сам гладан!	Ја нисам гладан!

Штафетно читање песме.

1. Препиши шта је радио и говорио сваки готован и гавран: не даје ништа готованима, гладан је, млад је, презире труд, није давао ни гласа, презире рад, нека ради луд, спава.

Први готован		Пети готован	
Други готован		Шести готован	
Трећи готован		Седми готован	
Четврти готован		Гавран	

2. Напиши супротан облик узвичних реченица.

- а) Презирем рад! – _____ г) Има времена! – _____
 б) Презирем труд! – _____ д) Још сам млад! – _____
 в) Нек ради! – _____ љ) Не дајем ништа! – _____

зујка –
испрекидано
зуји
лахори – лагано
дува, пирка
(ветрић)
гора – шума
вије се –
обавија,
обмотава се
мије – прати,
умива
поје – певају
злати – обасјава
освитак зоре –
свануће,
свитање, почетак
јутра пред
излазак Сунца
зирнеш –
погледаш било
где, осврнеш се
зумбул – плави
цвет, весник
пролећа
нарав – овде
значи природа,
ћуд, карактер
лептирак шари
– лети тамо-амо,
врзма се
летари – лети
гај – шума,
шумарак
блажене –
испуњене
осећањем
највећег
задовољства,
среће, пресрећне

1. Реши асоцијацију.

светлост	птице	шарени	весник	срећа
топлота	селице	лети	цвет	милина
зраци	југ	инсект	виси	веселост
	ЛАСТЕ			РАДОСТ
[]				

Јован Јовановић Змај (1833–1904)

Рођен је у Новом Саду, а родна кућа му је била у Сремској Каменици. Био је лекар и писац. Имао је тешку судбину, сва деца су му помрла. Написао је збирке песама „Ђулићи“ и „Ђулићеви увеоци“. Уређивао је часописе: „Јавор“, „Змај“, „Стармали“, „Жижа“, „Невен“... Познате песме су: „Ала је леп овај свет“, „Таши, таши“, „Мали бата“, „Материна маза“, „Пачја школа“ ...

Зашто у песми пчелица не зуји, него зујка? То је млада пчела која је изашла из кошнице тек када је била сигурна да може, а пчеле су најсигурнији доказ да је дошло пролеће. Какав је ветрић? Зашто поток „гласно жубори“? Ако лоза не може да се умива, ко може? Шта птичице раде? Зашто шума листа помало? Какве су гране и дрвеће у рано пролеће? Какво је Сунце? Који део дана је описан? Како разумеш стихове „зирнеш ли куд, лепота свуд“? Какве су ливаде у пролеће? Чиме су ливаде прекривене? Шта се примећује у трави? Које је боје? Које су животиње описане? Чему се радују мрави? На који начин се цврчак радује пролећу? Какав је то лептир? Како разумеш стихове који се понављају? Који стихови дочаравају слику дејче радости? Како пролећни дани могу утицати на наше расположење? Како разумеш стихове „то је пролеће, блажене среће“?

Ритам је понављање одређених обележја у песми. Представља равномерно понављање стихова и риме у песми. Ритам настаје смењивањем наглашених и ненаглашених, односно смењивање дугих и кратких слогова. **Рефрен** је врста стихова који се понављају, обично на крају сваке строфе. Рефрен песме је важан за њен ритам. Кад се у песми римују узастопни стихови, песма има бржи ритам. Који рефрен се јавља у овој песми?

Штафетно читање песме.

2. Спој именице са одговарајућим глаголом у свеску.

Именице	поток, ветрић, пчелица, птичице, деца, цврчак, пролеће, лоза, шумица
Глаголи	шале се и љубе, цврчи, јавља се, листа, поје, се вије, лажори, зујка, жубори

3. Напиши умањенице од следећих речи.

- а) пчела – пчелица г) птице – _____ е) шума – _____
 б) ветар – _____ д) песме – _____ ж) врх – _____
 в) трава – _____ љ) лептир – _____ з) освит – _____

4. Напиши по пет речи како би описали: Сунце, ласте, лептир, висибоба, пролеће.

освитак – умањеница од речи освит, свитање
сумрачак – умањеница од сумрака, део дана између зоре и изласка Сунца, као и време између заласка Сунца и ноћи
тавни – тамни, мрачни
почивају – одмарају се, мирују
равни – равне површине, равнице, низије
студени – хладни
лахор – поветарац, тих ветар
кадикада – повремено
пирне – лагано дуне
вихор – јачи ветар који се креће у вртлогу
сеоце – умањеница од речи село
стреха – крај крова који прелази спољне зидове куће, настрешница
јоште – још
прозорје – праскозорје, зора, одвајање ноћи од дана
краде – долази кришом, прилази тихо, нечујно
вреба – чека погодну прилику, скривена чека у заседи
туна – ту, на том

Слушање песме „Први снег“ Драгана Лаковића и дечји хор „Колибри“ која је настала по речима песме Војислава Илића. Деца на снегу учествују у различитим активностима: санкање, прављење Снешка Белића, грудвање... Да ли сте ви некад то радили? Како сте се тада осећали? Како се осећате кад видите да је почео да пада снег?

Војислав Илић (1862–1894)

Српски песник је живео крајем 19. века. Писао је и за одрасле. Када је објавио збирку песама „Песме“, она је била толико посебна и другачија од онога што је до тада писано да су многи песници почели да се пишу читајући песме Војислава Илића.

О којем годишњем добу говори ова песма? Који предео песник описује? Шта се све у селу нашло под снегом? На шта се односи реч *равни* коју песник користи? Ко обично почива, односно спава? Какав ветар дува преко пустих поља? Шта ради вихор са снегом? Који глагол песник користи да нам то опише? Како онда изгледају куће и поља? Које доба дана описује песник у песми? Зашто се песник определио баш за тај тренутак? Каква су поља? Какво је село? Шта ноћ не подиже? Ко има крила? Како птица изгледа кад не подиже крила? Како разумеш стих да „ноћ не подиже крило“? Ко је оставио траг у снегу? Шта лисица ради у селу? Зашто вреба кокошке и пилиће? Шта песник осећа према зими? Чиме је све одушевљен Војислав Илић? Шта карактерише сеоску слику зиме у овој песми? У чему ти видиш лепоту падања првог снега? А у чему је види песник? Зашто песник на крају последњег стиха је ставио три тачке?

Описна (дескриптивна) песма је врста лирске песме у којој песник слика природу и њене појаве. У њима нам песници у лепим песничким сликама дочаравају не само неку појаву, већ и своја осећања. Ова песма је заправо један опис села и његове околине у зимско свитање. **Пејзаж** је приказ неког предела у природи, опис природе.

Штафетно читање песме.

1. Издвој речи које описују какво је нешто: _____

2. Напиши по речи које описују какве су дате именице.

	снег
	зора
	поља
	село
	лисица
	кокошке
	пилићи

3. У којим стиховима је највише дошла до изражаја лепота падања снега у сеоској средини? Упореди падање снега у сеоској и градској средини. У чему је разлика? Напиши неколико реченица за ову разлику.

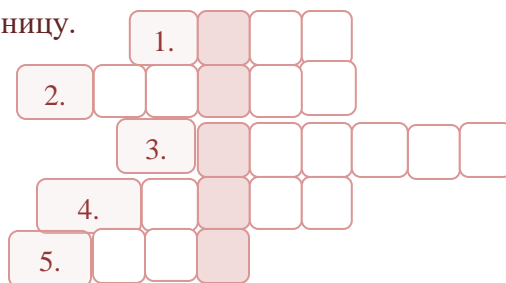
такнем –
додирнем,
дотакнем

спати – спавати

нит – конац

сніваш – сањаш

1. Реши укрштеницу.

1. Мала животиња која једе сир, а њу једе мачка. 2. На небу се виде ноћу... 3. Материјал од ког се прави медаља за освојено друго место на спортском такмичењу. 4. Кад смо напољу, погледамо када је лепо време и изнад себе видимо плаво... 5. Ситнија животиња која има дуге уши и брза је.

Гвидо Таргаља (1899–1984)

Написао је збирке песама за децу: „Срмена у граду птица“, „Шкољке“, „Гусарска дружина“, „Сјатиле се песме“, „Дедин шешир и ветар“ и друге.

У које доба дана разговарају отац и син? Шта син жели од оца? Зашто је важно да Месец буде на небу? Како Месец помаже детету да заспи? Које људске особине имају Месец и звезде у овој песми? Како Месец помаже животињама у песми? Која строфа посебно наглашава родитељску нежност? Машта живот чини лепшим и занимљивијим. Живети, значи борити се за остварење својих жеља и снова.

Месец није ни звезда ни планета, он је Земљин сателит. Кружи око Земље. То је најсветлији објекат на ноћном небу, иако је светлост којом „сија“ у ствари одбијена Сунчева светлост. Чини нам се да сваке вечери мења облик, а то је зато што видимо ону страну Месеца коју осветљава Сунце.

Месец је небеско тело и пише се великим словом јер спада у властиту именицу. **Рима** је гласовно понављање истих гласова на крају стихова: *сја – ја, дете – исплете*.

Штафетно читање песме.

2. Допуни реченице.

Песма се састоји од _____ строфа. Друга строфа има _____ стихова.

3. Подвуци дечакове особине: замишљен, усамљен, немиран, радознао, уображен, знатижељан, толерантан, пажљив, осетљив, досетљив, нестрпљив, дружељубив, добар.

4. Напиши именицу у песми која је написана великим почетним словом. _____

5. Напиши речи које се римују у песми.

сја – ја	сјати –
сјати –	путовати –
бити –	дете –
знају –	нити –

изишле – појавиле се, изашле

знана – позната

опера – музичко дело које се изводи на позорници, глумци певају драмски текст

„**Тоска**“ – опера коју је написао италијански композитор Ђакомо Пучини

сутон – сумрак, полумрак између заласка Сунца и почетка ноћи

тумач – онај који нешто тумачи, објашњава

наук – савет, упутство како нешто треба урадити или како треба поступити

учтив – пристојан

свирепо – сурово

тужи – пријављује, оптужује

трудбеник – радник, онај који се труди, ради

Оглас је обавештење намењено информисању већег броја људи. Новински огласи се штампају у новинама, на огласним странама. Огласима се увек нешто нуди или тражи, купује, продаје, мења. Оглас мора бити јасан и кратак, а потребно је да садржи телефон или адресу на коју ће заинтересовани да се јаве. На који начин се ви обавештавате? Да ли сте некад читали неке огласе?

Бранко Ћопић (1915–1984)

Писац за децу, један од најплоднијих и најчитанијих стваралаца. Писао је поезију, прозу и драме и добитник је бројних награда. Написао је много лепих и значајних дела, а нека од њих су: приповетка „Доживаји Николетине Бурсаћа“, роман „Орлови рано

Ко је Вучинић Вујо? Зашто вук позива у певачко друштво баш одређене животиње? Шта је слично у вуковом и лисичином огласу? Кога позива лија? Зашто су вук и лисица лукави? Шта нуди сова? Кома се обраћа меда у свом огласу? Зашто му је важно да се пчелар јави пре него што почне зима? Какав му је савет потребан? Зашто је мрав дао оглас?

Одломак је део неког дела.

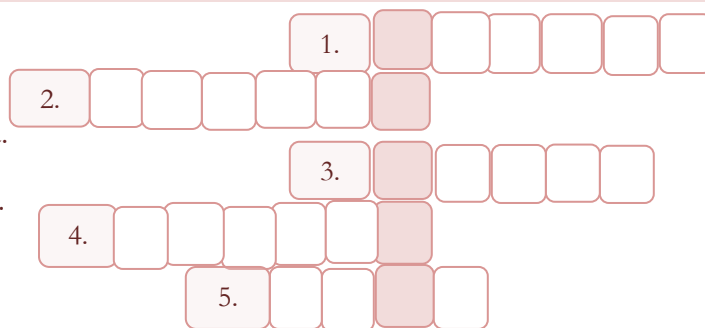
Штафетно читање песме.

1. Напиши какве су дате животиње, чиме се хране, где живе.

6. Напиши и ти духовит оглас. Замисли да си нека животиња.

1. Реши укрштеницу.

1. Црвена, зелена или жута воћка.
2. Медвед воли да једе...
3. Окачена је на зиду и украшава.
4. Од овог воћа се прави вино.
5. Грожђе је бело и ...

Јован Јовановић Змај (1833–1904)

Рођен је у Новом Саду, а родна кућа му је у Сремској Каменици. Био је лекар и писац. Имао је тешку судбину, сва деца су му помрла. Написао је збирке песама „Ђулићи“ и „Ђулићеви увеоци“. Уређивао је часописе: „Јавор“, „Змај“, „Стармали“, „Жижа“, „Невен“... Познате песме су: „Ала је леп овај свет“, „Таши, таши“, „Мали бата“, „Материна маза“, „Пачја школа“...

Коме се обраћа песник? Које воће нуди песник? Ко је дао лепе дарове? Коме треба да се захвалимо за лепе дарове? Чиме јесен дарује све људе? Ко се највише радује даровима јесени? Који стих се понавља у свакој строфи? Шта је пролеће обећало, а јесен испунила? Чиме је пролеће најавило да ће у јесен бити зрелих плодова? Због чега треба да се захвалимо јесени?

Описна песма помоћу слика природе приказује унутрашњи доживљај песника, његова осећања и мисли. **Песник** је писац који пише песме.

Штафетно читање песме.

2. Напиши воће које се помиње у песми.

3. Напиши боје датих воћака.

- ❖ јабука _____
- ❖ крушка _____
- ❖ грожђе _____

4. Нацртај корпу и у њој све јесење дарове.

III Избор из народног усменог стваралаштва

(шаљиве народне приче, пословице)

учитељица Милица Пузовић

Шаљиве народне приче описују неку смешну ситуацију у којој се ликови приче необично понашају. То је прича која на шаљив начин говори о неком догађају или доживљају. Вук Стефановић Караџић је сакупљао све народне умотворине.

Петао и боје

Једно поподне нацртао Воја петла, али је заборавио да га обоји.

Пође тај петао у шетњу по дворишту.

Сретне га куца и пита: „Зашто ти шеташ тако небојен?“

Погледа петао у воду. И заиста – куца истину говори.

„Не жалости се“, казала је куца. „Иди код бојица, оне ће ти помоћи.“

Оде петао бојицама и замоли их: „Бојице, бојице, помозите ми!“

„Добро“, рече Црвена Боја и обоји му четкицом кресту и подбрадак.

А Плава Боја – велика пера на репу.

Зелена – крила.

А Жута груди.

Обојени петао се попе на тарабу.

„Е, сад си прави петао“, рече куца.

Петао радосно запева: „Кукуруку!“

креста – црвена
израслина на
глави петла

тараба – дрвена
ограда

Који ликови се помињу у причи? Кога је нацртао Воја? Какав је нацртани петао? Кога је срео петао? На шта му је указала куца? Коме се петао обратио за помоћ? Којом бојом је обојена креста? А пера, крила и груди? Где се попео петао? Како је запевао?

Пословица је кратка изрека која изриче мудру мисао.

Пословице о здрављу

Чистоћа је пола здравља.
Ко је здрав, године не броји.
Наше здравље је у нашим рукама. Здрав
просјак је срећнији од болесног краља.
Кашаљ и сиромаштво се не дају
сакрити.

Пословице о раду

Ко ради, не боји се глади.
Без муке нема науке.
Каква сетва, таква жетва.
У ратара црне руке, а бела
погача. Ко рано рани, две среће
граби.

Пословице о мудрости

Мудрост светом влада.
Ум царује, а снага кладе ваља.
Ко се с умним састаје и сам уман
постаје.

Пословице о добру

Ко доброту сеје, љубав жање.
Доброта је највеће богатство.
Учини добро – не кај се, учини
зло – надај се.

1. Напиши пет народних пословица о пријатељству.

Аутор емисије „Фазони и форе“ је Љубивоје Ршумовић. Погледај ову дечју емисију на интернету. Прочитај чувену одјавну песму ове емисије.

Неко има планине,
неко има море,
а шта деца имају
фазоне и форе.

Кукавице кукају,
витези се боре,
а деца измишљају
фазоне и форе.

Нек ти уши стално звоне,
слушај форе и фазоне.
Да се море и бриге склоне,
гледај форе и фазоне.

Генерале сило љута

Генерале сило љута
кад ти буде доста рата,
сврати кући два минута
да свом сину будеш тата.

Ој, фризерко вешта зверко,
знам да коса није слама
ипак иди шетај с ћерком,
цео дан јој буди мама.

Директоре лепи створе
окани се реферата,
хајде кући под прозоре
буди својој деци тата.

А свет може да причека
и с фризуром и са ратом
док се једна срећна ћерка
наигра са својим татом.

Ко је генерал? Какво је његово занимање? Шта он ради? Зашто му се песник обраћа са „сило љута“? Због чега је он сила? Због чега је љут? Зашто песник каже „сврати кући два минута“? Колико он времена проводи на послу, а колико код куће? Какво је занимање фризерка? Зашто песник каже да је она „вешта зверка“? Шта мислите како се она понаша код куће? Шта ради код куће? Зашто песник каже да је директор „лепи створ“? Каквим пословима се бави? Колико он времена проводи на послу? Кад дође кући шта ради? Кад пише реферате? А да ли директор има и породицу? А фризерка? Генерал? Каква су ово занимања? Шта им је заједничко? Како се ови људи понашају према деци? Шта мислите, колико времена проводе заједно? Како треба да буде? Каква је ћерка у последњој строфи? Због чега је срећна? Шта треба родитељима да буде важније, посао или деца? Колико времена треба да проводе са њима? Због чега су деца потребни родитељи? Треба се више дружити са децом. Чувајте и волите децу. Будите уз децу док расту.

Деца су украс света

Нема света ни планете,
где не може стићи дете,
јер све дечје стазе воде,
од игре до слободе.

Цвеће је украс баште,
лептир је украс цвета,
а деца пуна маште,
деца су украс света.

Лепе песме тихе тајне,
све љубави дечје сјајне,
нека плану, нек се роде,
од игре до слободе.

Цвеће је украс баште,
лептир је украс цвета,
а деца пуна маште,
деца су украс света.

Куда све то деца могу да стигну? За децу нема граница. Због чега? Како ви то можете да одете на сваку планету? Због чега деца воле да се играју? Каква су деца у игри? Шта су то дечје стазе? Куда оне воде? Деца у свему проналазе игру, јер игра је карактеристична за децу. Због чега нешто украшавамо? Шта желимо тиме да постигнемо? Како изгледа цвет? Због чега песник каже да је баш цвет украс баште? А ко је украс тог лепог цвета? Како лептир изгледа? А шта је украс целог света? Какво је цвеће, а каква су деца? Због чега су деца украс света? Шта то песник жели да се роди? Због чега баш то? А могу ли љубав, песма, тајна да се роде? Како настају? Ко говори последњи стих? Је ли он дете или одрастао човек? Зашто песму није назвао „Одрасли су украс света“? Деца су наше благо. Чувајте и волите децу. Будите као деца.

генерал –
високи војнички
чин

реферат –
извештај,
писмени или
усмени стручни
извештај о
нечему

Бајка (прича фантастичне садржине)

- ❖ Устаљени почетак
- ❖ Нестварни догађаји
- ❖ Бића из маште
- ❖ Непарни бројеви

- ❖ Борба између добра и зла
- ❖ Неодређено време и место
- ❖ Увек добро побеђује
- ❖ Срећан крај

Александар Сергејевич Пушкин (1799–1837)

Руски писац који је написао око 800 песама. Најпознатије дело је „Евгеније Оњегин“.

I СКРОМАН ЖИВОТ Где и колико година су живели старац и старица? Како су живели старац и старица? Шта су радили?

II ЗЛАТНА РИБИЦА Кога је старац једном уловио? Како је старац поступио са рибицом? Како је старица реаговала када је чула како је старац поступио?

III ЖЕЉЕ Шта је прво старица тражила од рибице? Зашто је ново корито тражила? Какво је било море када је старац дошао рибици? Како се старица осећала после прве испуњене жеље? Како је реаговао старац када га је старица слала код рибице да зажели жељу? Шта је старица друго пожелела? Да ли је испунила жељу рибица? Шта је старица тражила следеће од рибице? Шта се десило тада са старцем? Како се он осећао тада? Да ли оправдавате бабино понашање према деди? Због чега? Шта је следеће пожелела? Да ли је коначно старица била задовољна? Која је њена следећа жеља била? Како је рибица реаговала на ову жељу, да ли ју је испунила?

IV ГУБИТАК СВЕГА Због чега је рибица престала да испуњава жеље?

Нескромне су жеље биле, па се нису испуниле. У животу морамо имати меру и знати границе моћи да се не би повредила људска осећања. У животу треба да будемо скромни, а не похлепни и себични. Ко хоће веће, изгуби из вреће. Похлепа је највеће сиромаштво. Задовољство оним што имаш – највеће је богатство.

Бајка је обично написана у прози, а ова бајка је написана у стиху, као песма. Карактеристика ове бајке је да нема срећан крај. Да ли рибе стварно могу да говоре? Ко може да говори? Писац даје рибици особину људи. **Позитиван лик** има добре, племените намере и поступке. **Негативан лик** жели да науди другима.

Препричај укратко бајку.

1. Подвуци плавом бојом особине старца, а црвеном бојом особине старице: строг, правичан, стрпљив, похлепан, немилосрдан, себичан, незаједљив, вредан, плашљив, скроман, злбан, тих, повучен, незахвалан, нескроман, толерантан, поштен, послушан, понизан, суров, окрутан, добар, беспомоћан.

2. Напиши по реду жеље: царица, владарка, кућа, корито, слуге.

1.

2.

3.

4.

5.

3. Повежи дате речи и напиши их у свеску.

тмурно, добар, бела, празна, густи,
необична, топла, старо, морска, нова,
нескромна

жеља, кућа, чорба, риба, облак, мрежа,
зора, мамац, јутро, корито, обала

сињег – сивог,
модрог
лета – година
чами – живи
усамљено, у
досади
тмурно –
мрачно
журно – брзо
мамац – храна
коју пецароши
стављају на
удицу или
мрежу
навезе – отплови
чамцем на море
освитак –
освануће
глади – милује
к'о – као
смилостиви –
сажали
мрко – љуто,
намргођено
корито – дрвена
посуда за прање
пучина –
отворено море
вал – талас
утече – побеже
беседи – говори
мори – мучи
збори – рече
судба – судбина
веље – велике
ћуди – нарави
грдна – силна,
многа
гложим –
свађам
сван'о – свануо
данак – дан

III Бајке (Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело)

Ханс Кристијан Андерсен

учитељица Милица Пузовић

бура – јака олуја
и ветар
промрзла –
смрзла се на
хладноћи
перина – јастук
напуњен перјем

варалица –
преварант
већање –
састанак ради
доношења неке
одлуке
тканина –
материјал
ткачи – људи
који праве
тканине
(ткачки) разбој
– справа помоћу
које се праве
тканине
**церемонијал
мајстор** –
дворски чин
запучак – угао
пас – струк
скуте – део
гардеробе
тобоже – као
поворка –
слично
карневалу, као
нека шетња
свита –
помоћници и
слуге племића,
пратња
балдахин –
украсан кровић
на трону
коморник –
дворски чин
превејан –
искусан
преварант

Бајка је књижевно дело која има фантастичне садржаје. Постоји народна и ауторска (уметничка) бајка. Ауторску бајку је написао један писац или више уметника. Ликови у бајкама су углавном нестварна бића. Спомињу се непарни бројеви. Скоро свака бајка има срећан крај и добро увек побеђује.

Ханс Кристијан Андерсен (1805–1875)

Дански писац бајки који је животињама и биљкама приписивао људске особине због свог изледа. Његове најпознатије бајке су: „Палчица“, „Девојчица са шибицама“, „Мала Сирена“, „Принцеза на зрну грашка“, „Царево ново одело“, „Оловни војник“ и друге.

Принцеза на зрну грашка

Шта жели принц? Зашто принц није могао да пронађе праву принцезу? Какве су то биле принцезе на које је наилазио? Које особине треба да има права принцеза? Ко је изненада дошао код принца? Како је изгледала гошћа? Како је краљица проверила ову принцезу? Зашто је принчева мајка одлучила да провери принцезу? Зашто јој она није веровала? Да ли ви мислите да је ова принцеза права? Какву особину је показала принцеза? Да ли је она испала незахвална и зашто? Истина увек побеђује.

Царево ново одело

I ЦАР ЈЕ СТАЛНО У СОБИ ЗА ПРЕСВЛАЧЕЊЕ До чега је цару највише стало? Где је најчешће проводио своје време? Како се живело у том граду одакле потиче цар?

II ДОЛАЗАК ВАРАЛИЦА У ГРАД Ко је посетио цара једног дана? Шта су ткачи понудили цару? Каква је то тканина била? Зашто је цар желео ту тканину? Шта се цар договорио са овим преварантима? Шта су преваранти тражили? За шта су искористили свилу и злато? Шта је одлучио цар док су преваранти ткали одело? Због чега није желео лично да види како напредује посао?

III МИНИСТАР У ПОСЕТИ ВАРАЛИЦАМА Кога је послао да види како напредује посао? Зашто је послао баш старог министра? Шта је министар видео када је стигао код два преваранта? Какви су били разбоји? Шта је помислио министар? Зашто није признао да не види ништа? Шта је одлучио да уради? Шта је рекао преварантима кад су га питали како му се свиђа тканина? Шта се десило после посете министра? Зашто су преваранти тражили још новца, свиле и злата? За шта су употребили свилу и злато?

IV СЛУЖБЕНИК У ПОСЕТИ ВАРАЛИЦАМА Кога је следећег цар послао да види како напредује посао? Шта је видео службеник када је отишао код ткача?

V ЦАР У ПОСЕТИ ВАРАЛИЦАМА После службеника, ко је био у посети ткачима? Кога је цар повео са собом у посету и зашто? Када је стигао цар са пратњом, шта су радили преваранти? Шта је цар видео на разбоју? Зашто није признао да не види ништа? Шта су говорили чланови цареве свите? Шта су саветовали цара? Које је титуле цар дао ткачима?

VI СВЕЧАНА ПОВОРКА Шта су радили преваранти ноћ пре свечане поворке? Зашто су правили покрете као да шију одело ако га није ни било? Какве су биле те панталоне, капут и плашт? Зашто су убедили цара да је све лако као паучина? Када се цар свукао, како су га преваранти облачили? Како су реаговали чланови свите? Како је реаговао цар када се гледао испред огледала? Када су пошли у свечану поворку шта су коморници радили? Шта су људи на улици говорили док је цар пролазио са његовом пратњом? Шта је повикало неко дете? Како се осећао цар када су сви викали да је го? Одело не чини човека. Ништа није теже на свету него бити искрен и ништа лакше нема него ласкати.

1. Прочитај још једну Андерсенову бајку.

плашт – широки огртач без рукава
сметови – гомиле снега које наноси ветар
околишећи – избегавајући да одговори
одвећ – много, превише
тишти – мучи, боли, оптерећује
прозбори – проговори
смркло се – пао је мрак
исповедала се – искрено је признала своја осећања
суморно – тужно, нерасположено
мори – мучи, притиска, оптерећује
довече – вечерас
чувши – кад је чула
стење – много стена
ткала – израђивала тканину на посебној справи која се зове разбој
непомична – не помера се, без покрета
погнути – сагнути

1. Одгонетни загонетке.

Зубе нема, руку нема,
ногу нема, а опет уједа.

Беле коке са неба пале,
наша врата затрпале.

Плута по глаткој води
и дивно савија врат.

Десанка Максимовић (1898–1993)

Била је српска песникиња, професорка књижевности и чланица Српске академије наука и уметности. Неке од њених најпопуларнијих песама су: „Предосећање“, „Стрепња“, „Пролећна песма“, „Опомена“, „Тражим помиловање“ и многе друге.

Где се догађа бајка? Како је изгледала краљица зиме? Где је краљица зиме спавала? Како се Снежана играла? Како је Снежана звала црну птицу? Које су још птице долазиле на језеро? Зашто друге птице нису могле Снежани служити као чамчић? Шта је Снежана питала црну птицу? Шта сте сазнали у бајци о птици? Зашто је у бајци црна птица увек била тужна? Зашто се птица стидела да призна шта је мучи? Зашто је црна птица чекала да падне ноћ да би се поверила Снежани? Шта је птица поверила Снежани да је мучи? Како Снежана реагује када чује шта мучи црну птицу? Зашто је Снежана толико заволела црну птицу? Нађите у бајци речи и изразе који описују језеро. Где Снежана одлази после разговора са црном птицом? Од кога је Снежана затражила помоћ за птицу? Зашто Снежана није заповедала Сребрној Звезди већ ју је замолила? Шта је Снежана замолила Сребрну Звезду да уради? На који начин је црна птица постала бела? Како је птица изгледала на крају?

Добро се добрим враћа. Чини добро, надај се. Човек само срцем добро види.

Бајка је прича о чудесним догађајима и необичним ликовима. Обично је написана у прози. Углавном имају срећан крај. Аутор је познат ове бајке и зато се назива ауторска бајка.

Препричај усмено укратко бајку.

2. Подвуци плавом бојом Снежанине особине, а црном бојом особине црне птице: тужна, весела, радознала, несрећна, послушна, самоуверена, одлучна, узнемирена, радосна, забринута.

3. Пронађи речи који описују дате речи у бајци.

_____ плашт _____ круна _____ гнездо _____ птица
 _____ зрак _____ краљица _____ кула _____ звездама

4. Препричај писмено бајку у свеску.

- ❖ Снежанин живот на врху планине
- ❖ Тужна Црна птица
- ❖ Снежанино обећање
- ❖ Снежана моли Сребрну Звезду за помоћ
- ❖ Црна птица постаје бели лабуд

красуљак (тратинчица) – бела рада, цвет који расте на ливади или травњацима

колебљив – неодлучан, који се двоуми

комешали – кретали се у свим правцима, мешали се

влат – стабљика траве

честар – густа шума

бедрима – грудима

врзмало – мотало се, вртело се

Мужјак је јелен женка кошута, а младунче јеленче или јеленско теле. Мужјак је срндаћ женка кошута, а младунче је лане.

Када је стигло пролеће, Бамби, нежно лане је дошло на свет. Мама срна је била поносна, а мамина сестра, љубазна тетка Ена је пазила на њега. Имао је своје пријатеље, живахног зечића Лупка и плашљивог твора Цветића. Мама га је први пут одвела на прекрасну ливаду. Бамби је радознано лане и мешао је цвет и лептир, као и траву и скакавца. Кад би се нашао у некаквој опасности, угледао би свог оца, поносног срндаћа и тада би се осећао сигурним. Када је стигла зима, стигли су и ловци у шуму. Бамбијева породица је била опкољена. Бамбијева мајка није успела да побегне ловцима. Следећег пролећа, Бамби се заљубио у младу срну Фалину. Једног дана, шуму је захватио пожар. Бамби је показао колико је храбар јер је помогао свим малим животињама да пређу реку. Наредног лета, Бамби је постао леп и поносит срндаћ, а Фалина је на свет донела два прекрасна ланета.

Феликс Салтен (1869–1945)

Аустријски писац је дао сагласност да се његово најпопуларније дело „Бамби“ прикаже и као цртани филм.

Ко је главни лик у причи? Које се још животиње појављују у причи? Са ким Бамби обилази ливаду? На шта је лептир подсетио Бамбија када га је први пут угледао? Зашто Бамбију лептири личе на путујуће цвеће? Зашто није успео да се приближи лептирима и изблиза их погледа? На шта је скакавац подсетио Бамбија кад га је угледао? Зашто га је подсетио на комадић траве? Каква је била његова реакција када је угледао скакавца?

Одломак је део дужег текста. **Опис** је део текста када писац саопштава како изгледа неки лик, предмет или предео. **Заједничка имена животиња** пишу се малим почетним словом: *срна, срндаћ, лане*. Име животиње које је постало њено **властито име**, оно се пише великим почетним словом: *Бамби, Лупка, Цветић*.

Препричај укратко дати одломак.

1. Напиши род датим именицама.

а) срндаћ – _____ б) срна – _____ в) лане – _____

2. Подвучи Бамбијеве особине: нежан, уображен, знатижељан, похлепан, несташан, нестрпљив, весео, разигран, храбар, добронамеран, нескроман, поводљив, леп, добар.

3. Напиши по пет речи које описују дате именице.

Именица	Речи које описују именицу
ливада	зелена, разнобојна, пространа, цветна, прекрасна
лане	
кошута	
јелен	
цвет	
лептир	
трава	

4. Напиши састав на тему „Излет на ливади“ или „Излет у шуми“.

дарови – поклони

доколица –
слободно време

студен – хладноћа

кичица –
сликарска четкицапапрати – биљке
које расту у
влажним и
сеновитим
шумамабиљур – кристал,
кристал но стаклоскут – доњи део
хаљине или сукњечаробница – она
која је у стању да
зачара, да изведе
чаролију

окно – прозор

борови –
четинарско дрвећевила –
натприродно биће,
девојка златне
косе са крилимачетинари – биљке
са игличастим
лишћемшубаре – крзнене
капе

1. Реши асоцијацију.

Снешко Белић	лето	капа	санке
пахуље	пролеће	шал	скије
грудве	јесен	рукавице	клизаљке

Десанка Максимовић (1898–1993)

Била је српска песникиња, професорка књижевности и чланица Српске академије наука и уметности. Неке од њених најпопуларнијих песама су: „Предосећање“, „Стрепња“, „Пролећна песма“, „Опомена“, „На бури“, „Тражим помиловање“ и многе друге.

I ЧУДОТВОРНА ДЕЛА СЛИКАРКЕ ЗИМЕ Зашто је сликарка Зима кренула у свет? Шта је сликарку Зиму подстакло да обрадује децу? Шта је смислила да им дарује? Која осећања код деце побуђује њен долазак? Како је Сликарка зима сликала? Шта је учињено када је махнула први пут? Други? Трећи?

II ПОДЕРАНИ СКУТОВИ БУНДЕ Шта су скутови Зимине бунде? Које игре су децу навеле да их цепају и прљају? Да ли сте се играли на хаљини сликарке Зиме? Како?

III СРЕБРНЕ СЛИКЕ Кад сликарка Зима студеном кичицом слика на прозору? Шта је насликала?

IV МОЛБА ВРТА И ЧЕТИНАРА Због чега је врт остао будан те ноћи? Шта су сликарку Зиму молили четинари? Зашто се обраћају у стиховима? Како им је омогућила миран сан? Шта би се десило са јелама да им Зима није дала „мало своје одећице беле“?

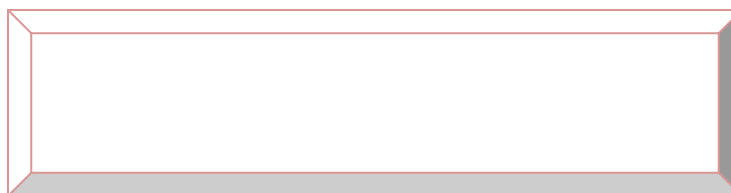
V КРАТКОТРАЈНА РАДОСТ Чег се сликарка Зима бојала? Како престају њене чаролије? Зашто је њен страх био оправдан? Како бисмо могли да спречимо брзи нестанак слика? Како се ви осећате када дође зима?

Лепоте, које зима доноси испуњавају испуњавају радошћу све што је живо.

Бајка је књижевно дело која има фантастичне садржаје. Постоји народна и ауторска (уметничка) бајка. Ауторску бајку је написао један писац или више уметника. Ликови у бајкама су углавном нестварна бића. Скоро свака бајка има срећан крај и добро увек побеђује. Ова бајка је специфична по томе што нема срећан крај. Зима има особине живих бића: мисли, путује, слика, шапуће, воли, радује се, чини добра дела.

Препричај бајку по целинама.

2. Замисли да је сликарка Зима дошла баш на твој прозор. Нацртај коју слику би волео да затекнеш када се ујутру пробудиш.

шаренорепа – она која има шарен, разнобојан реп
угиба – савија
неверица – сумња, неверовање
опчињена – очарана, занесена
гневно – са великом љутњом
са нелагодношћу – непријатно
ладица – фиока
узглавље – јастук, део кревета на коме је глава
ватруштина – висока температура
копнела – постајала све слабија, мршавила
занеме – заћута
нехотице – ненамерно
зедња – страх, брига, забринутост
не будали – не говори и не чини лудости, глупости
усхињена – одушевљена, раздрагана
жишци (жижак) – као фитиљ који гори у посудници са уљем, пламичак, слаба светлост
раздрагано – весело, радосно

Бајка (прича фантастичне садржине)

1. Бајка може бити народна и ауторска (уметничка).
2. Време се конкретизује и наводи.
3. Простор се описује и везује за именоване географске просторе.
4. Има увек срећан крај.
5. Добро увек побеђује.
6. Главни лик може бити и животиња, биљка или нељудско биће.
7. Главни јунак се бори са силама зла.
8. Појављују се натприродна бића.
9. Описују се нестварни догађаји.

Гроздана Олујић (1934–)

Издала је збирку бајки „Седерна ружа и друге бајке“ која је доста награђивана. Њена бајка „Варалица и смрт“ је проглашена за најбољу бајку света. Њена прича „Игра“ је награђена за најбољу светску причу.

I ЈЕДИНСТВЕНА ДЕВОЈЧИЦА На ком месту се деца најчешће задржавају у зоолошком врту? Зашто је плавокоса девојчица изузетак? Како она посматра тигра?

II ПОЧЕТАК ПРИЈАТЕЉСТВА По чему је ово пријатељство посебно? Шта је чувар врта приметио? Како то разговарају тигар и девојчица? Како тигар почиње да се понаша у присуству девојчице? Шта о њиховој блискости мисли чувар врта? Колико дуго је девојчица посећивала врт? О чему је девојчица бринула?

III МАЈЧИНО НЕРАЗУМЕВАЊЕ Шта је девојчици измавило сузу у оку? Зашто је мајка забранила девојчици да одлази у зоолошки врт? Шта је мучило њену маму? Шта све то доживљава њена мама?

IV ДЕВОЈЧИЦА И ТИГАР СУ СЕ РАЗБОЛЕЛИ Како девојчица проживљава то што не виђа свог пријатеља, а како тигар? Која осећања су обузела девојчицу и тигра? Шта мисли чувар у том тренутку?

V ПРАЗАН КАВЕЗ Шта је затекао чувар у врту? Како је нестао тигар?

VI ШАРОНОРЕПА МАЧКА Како је девојчица оздравила? Шта је мајка затекла код девојчице? На кога мајку подсећа ова мачка?

VII МАЈЧИНА ЗЕБЊА Зашто мајка има страх? Зашто је ипак била меког срца? Шта је мајци најбитније?

VIII РАДОСТ ДЕВОЈЧИЦЕ Како разумеш да су девојчици гореле очи као жишци? Зашто је она срећна?

IX ПРИЈАТЕЉСТВО ЈЕ ПОБЕДИЛО Чиме ће се бавити девојчица? Шта је чувар угледао? Како је пријатељство победило? Пријатељ се познаје као злато у ватри.

Одељак (пасус) је сваки део текста који почиње новим редом и чини једну мању целину.

Препричај бајку по логичким целинама.

1. У овој бајци има _____ одељака (пасуса).
2. Издвој у свесци имена бића, предмета и појава из ове бајке.

3. Наброј још три необична пријатељства између човека и животиња из цртаних филмова или књижевности.

Човек	Мала Сирена	Тарзан			
Животиња	рак Себастијан	мајмун Чита			

магаре –
младунче
магарца

натоварено –
носи превише
терета

сасвим ослаби –
изгубило снагу,
није више могло
да носи терет

издахнути –
умрети, угинути

1. Реши загонетке.

Са ливаде гривом маше, воли
када га неко јаше.
Иде брзо, па још брже,
кад се јавља он зарже.
()

Дуге уши, зец није,
товар носи, пуж није,
човек се креће, а он стао
и ни макац даље, јао!
()

Басне су кратке приче у којима животиње говоре и понашају се као људи. Карактеристике басне су непознато време и место радње. **Народне басне** су писали талентовани појединци из народа. Народне басне немају познатог аутора и кажемо да их је народ створио. Наше народне басне први је сакупљао и записао Вук Стефановић Караџић. Познати баснописци су: Езоп, Жан де Лафонтен, Доситеј Обрадовић.

Како почиње ова басна? Куда су путовали? Када се то догодило? Да ли је магаре младунче или одрасла животиња? Како се зове младунче коња? Ко је јачи и издржљивији, младунче магарца, односно магаре или коњ? Како изгледа коњ? Какав је он по снази у односу на магаре? Коњ је физички надмоћнији од магарца. Како је магаре изгледало? Зашто је магаре јадно? Шта је магаре замолило коња? Да ли је хтело да коњ понесе сав његов терет? Како је коњ поступио? Зашто је одбио да помогне свом сапутнику? Како ли се магаре осећало када је чуло одговор? Како сада поступа господар? Шта је то коњ схватио? Зашто би било боље да је помогао магарету? Како се сада коњ осећа? Какав је господар? Шта је изгубио на овом путу, без чега је остао? Мислите ли да се покајао? Какав је господар, како он брине о својим животињама? Када је пришао магарету? Шта је могао да уради на почетку?

Свака басна има **поуку (наравоученије)**. Поука је поучан савет којим се учимо нечему корисном. Често је поука дата као пословица. Пријатељ се у невољи познаје. Чини добро – не кај се, чини зло – надај се. Ко добро чини, добро му се враћа. У невољи је добро помоћи другоме. Како чиниш тако ти се и враћа.

Препричај басну.

2. Подвуци особине коња, а заокружи особине магарца: беспомоћан, јадан, подругљив, поносан, слаб, велики, истрајан, мален, бахат, немаран, горд, одан, стрпљив, нејак, безосећајан, снажан, јак, себичан, уморан, љубазан, округан, надмен, неумољив, упоран.

3. Како се која животиња оглашава?

цврчи, гугуче, завија, мекеће, мјауче, њаче, пијуче, риче, блеји, грокће, муче, лаје, цвркуће, хуче, кукуриче

Коњ рже.	Сова	Петао	Свиња
Магарац	Врабац	Пиле	Голуб
Мачка	Лав	Крава	Вук
Пас	Овца	Коза	Цврчак

прост –
неваспитан

дере – виче

смију – смеју

с крушке пали
– не сналазе се,
не разумеју шта
се догађа

У првом разреду си читао „Два јарца“, басну Доситеја Обрадовића о томе како се нису могли јарчеви договорити како да пређу преко уског моста.

1. Попуни табелу.

Мужјак	Женка	Младунче
	коза	
		јагње

Душко Трифуновић (1933–2006)

Душко Трифуновић је песник, романописац и драмски писац. Објавио је више књига: „Књига за читање и певање“, „Дневник и ноћник“, „Пристао сам да будем играчка“...

Какви су јарчеви у првој строфи? Преко каквог моста су прелазили? Са које стране? Шта су навијачи радили? Шта раде јарчеви у трећој строфи? Шта су радили након тога? Шта је један јарац рекао другом? Када кажемо човеку *стоко*, да ли ће се он наљутити на нас? А када јарцу кажемо *стоко*, како то тумачимо? Шта су радили кад су дошли на сред моста? Шта је један од њих двојице рекао? Шта су јарчеви одлучили у шестој строфи? Због чега су одлучили да се врате сваки себи? Шта јарчеви раде у седмој строфи? Како су надмудрили навијаче? Како схватамо стих „Пусти људе да се бију“? Зашто јарчеви нису хтели да се бију? Како разумете последњу строфу? Зашто песник каже да сте ви знали ову причу? Шта значи стих „Нисте ни ви с крушке пали“?

Брзалица: Црн јарац, црн трн – црн брсти трн.

Загонетка: Црвен јарац по кошари скаче. (језик)

Пословица: Договор кућу гради.

Штафетно читање песме.

2. У овој песми је _____ строфа, а свака строфа има _____ стихова. Укупно у овој песми има _____ стихова.

3. Наведи три особине оба јарца.

Особине јарчева

4. У свакодневном говору користимо устаљене изразе, а у песми је употребљен израз „Нисте ни ви са крушке пали“. Објасните дате устаљене изразе.

❖ Тражи длаку у јајету.	❖ Млати празну сламу.
❖ Обрао је зелен бостан.	❖ Кошта као Светог Петра кајгана.
❖ Кад на врби роди грожђе.	❖ Бленеш као теле у шарена врата.
❖ Смеје се као луд на брашно.	❖ Да ли игра бела мечка?
❖ Устао на леву ногу.	❖ Нашао се у небраном грожђу.
❖ Изводи бесне глисте.	❖ Као гром из ведре неба.
❖ Бацила је око на њега.	❖ Осуо је дрвље и камење.
❖ Фали му даска у глави.	❖ Она је лепак за будале.

сенка – таман одраз, лик предмета, силуета

пролазаше – пролазио је

мах – тренутак

Басне су кратке приче у којима су главни јунаци животиње које својим особинама приказују људе. Иза животиња се крије одређени тип људи. Свака басна има **поуку (наравоученије)**. Поука је поучан савет којим се учимо нечему корисном. Често је поука дата као пословица.

Доситеј Обрадовић (1742–1811)

Српски просветитељ који се школовао за калуђера, али је напустио тај позив и кренуо на путовање по целој Европи где је примио идеје просветитељства. Залагао се за равноправно школовање дечака и девојчица. Сахрањен је као и Вук Караџић на улазу Саборне цркве у Београду.

Шта је носио пас у зубима? Куда је пас пролазио? Шта је пас опазио у реци? Шта је помислио? Каква је река у којој је видео своју сенку? Шта се псу учинило? Шта је урадио? О чему је пас размишљао пре него што је скочио у реку? Да ли је он био задовољан што има парче меса? Зашто је желео још меса? Какав је он ако жели више него што му је потребно? Шта се псу свидело више од његовог меса? Да ли је добро размислио? Зна ли он да цени своје парче меса? Зашто га је изгубио? Шта му се десило, зато што није умео да цени оно што има? У чему је пас погрешно?

Поуке (наравоученије) ове басне

- ❖ Ко тражи веће, изгуби из вреће.
- ❖ Колач у туђим устима нам је увек слађи.
- ❖ Ако је и колиба, наша је.
- ❖ Зле очи никад добро не виде.
- ❖ Треба да ценимо оно што имамо.
- ❖ Не треба бити похлепан.
- ❖ Туђе се чини увек боље.
- ❖ Човека само врлине могу учинити срећним и задовољним.
- ❖ Не види се оно што се има, зато што се гледа оно што се жели.

Врлине су добре особине људи. **Мане** су лоше особине људи.

Препричај басну.

1. Подвучи особине пса: лаковеран, правичан, завидан, грамзив, неспретан, себичан, штедљив, поштен, непромишљен, тврдоглав, разуман, похлепан, зачуђен, радознао, плашљив, гладан, незасит, mudar, скроман, сналажљив, храбар, осећајан, одлучан, упоран.

2. Разврстај дате особине на врлине и мане.

лаковеран, правичан, завидан, грамзив, неспретан, себичан, штедљив, поштен, непромишљен, тврдоглав, разуман, похлепан, зачуђен, радознао, плашљив, гладан, незасит, mudar, скроман, сналажљив, храбар осећајан, одлучан, упоран

Врлине	Мане

занемарише –
запоставише

наопако – када
нешто не иде
правим путем

рђавих – лоших

сусед – комшија

назадak –
пропадање,
назадовање,
заостајање

грабити –
узимати

сноп – руковeт
везаног прућа,
свежањ више
предмета у једну
целину, пругићи
повезани узицом

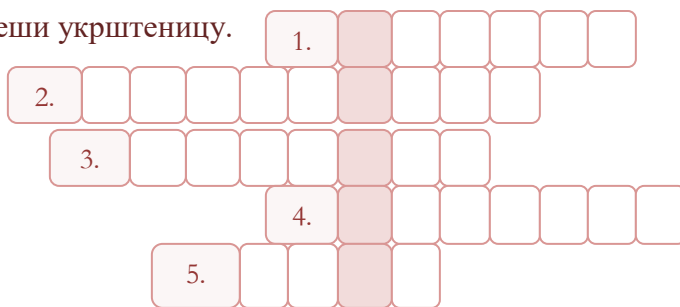
дукат – златни
новац

напослетку –
после свега

одреши –
одвеже

узица – конопац
којим је нешто
завезано

1. Реши укрштеницу.

1. Мушка деца својих родитеља. 2. Особе које се свађају су ... 3. Множина именице прут.
4. Глагол који има исто значење као и глагол узимати. 5. Мушки родитељ се назива...

Народне приповетке су написали непознати талентовани појединци. Вук Стефановић Караџић је сакупљао и записивао народне приче и назвао их је приповеткама.

Колико синова је отац имао? Како народни приповедач назива синове? Како је описана породица у којој се браћа свађају? Шта је био разлог пропадања ове породице? Ко је имао користи од таквог њиховог понашања? Шта се догађа са њиховим имањем? Како су суседи реаговали на то што се браћа свађају? Шта значи да је лако грабити онде где нема ко да чува? Како се отац осећао због тога? Шта је он предложио синовима? Шта је отац обећао да ће дати ономе ко преломи сноп? Како су синови покушавали да преломи сноп? Да ли је неко успео да га преломи? Зашто? Шта су синови рекли када је отац преломио прут по прут? На који начин је отац показао синовима колико је важно да буду сложни?

Слога кућу гради, а неслога је разграђује. Неслога ником није добро донела. Где нема слоге ту нема куће. Један прут лако је сломити, а пруге тешко. Несложна браћа, пропала кућа. Сложна браћа граде нове дворе, а несложна и старе разоре. Договор кућу гради.

Именице имају граматички **број** (једину и множину): *прут – прUTOви*.

Подвучи пишчев говор жутом бојом, плавом бојом говор оца, а зеленом синова. Читање приповетке по улогама.

2. Издвој особине оца, синова и суседа: забринут, несложен, свађалица, себичан, рђав, мудар, досетљив, брижан, немаран, нерадан, подсмешљив, злобан, грабљив, искусан, свадљив.

Особине оца	Особине синова	Особине суседа

3. Напиши дате речи у множини.

Једнина	Множина	Једнина	Множина
отац		сноп	
син		дукат	
посао		узица	
сусед		штап	
чувар		дете	

светитељ –
светац, особа
која је посветила
свој живот
Господу Исусу
Христу

крепећи –
давати снагу

жаљаше –
жалио

метнуо – ставио

трбух – стомак

дуговечни –
дуготрајни

Растко Немањић је рођен у Расу као најмлађи син жупана Стефана Немање и Ане. Има два старија брата, Вукана и Стефана и неколико сестара. Млади принц Растко се кришом замонашио у Грчкој, на Светој гори и добио је име **Свети Сава**. Био је оснивач српске цркве, просветитељ и први познати српски писац који је описао живот свога оца. Умро је 27. јануара почетком тринаестог века када се и прославља овај датум као школска слава.

Народне приче су написали непознати талентовани појединци. Вук Стефановић Караџић је сакупљао и записивао народне приче и назвао их је приповеткама.

Коме су се жалили отац и син? На шта се жалио отац? Шта је син замерио оцу? Шта је Свети Сава рекао сину да уради? Када се син прекрстио, кога је прво поменуо? Где је ставио прсте када је поменуо оца? Шта симболизује чело? Где је ставио прсте када је споменуо сина? Да ли има памети на трбуху? Код кога је већа памет? Зашто се Свети Сава обраћа сину са „несрећни“? На шта је указао Свети Сава сину? Шта га је саветовао? Како гласи четврта Божија заповест? Колико укупно има Божјих заповести? Кога треба све поштовати?

Ко се са умнима састаје и сам уман постаје.

Реченице према значењу

Обавештајне реченице казују неко обавештење и завршавају се тачком: *Оца.*

Упитне реченице су реченице којима нешто питамо и завршавају се упитником: *Кога си прво поменуо?*

Узвичне реченице исказују неку емоцију и завршавају се узвичником: *Прекрсти се!*

Препричај укратко народну причу.

1. Напиши дате реченице у супротном облику.

Потврдан облик	Одричан облик
Отац се жали на сина.	Отац се не жали на сина.
	Син га не слуша и не поштује.
Прекрсти се!	
Кога си прво поменуо?	
Има ли ту памети?	
	Нема.
Знаш ли четврту заповест Божију?	
Ја знам.	

2. Напиши дате глаголе у основном облику.

а) путовао – путовати	е) поменуо – _____
б) изађе – _____	ж) има – _____
в) слуша – _____	з) нема – _____
г) поштује – _____	и) видиш – _____
д) уступи – _____	ј) цениш – _____
ђ) прекрсти се – _____	к) рече – _____

3. Поштуј оца свога и матер своју, да ти добро буде и да дуго поживиш на земљи. Објасни зашто треба поштовати своје родитеље.

блам – срамота

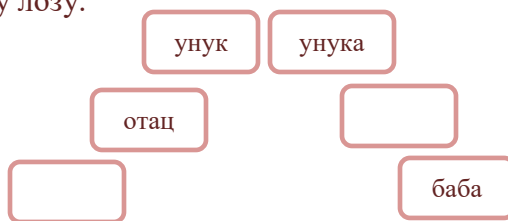
унутрашњост – део државе који је даље од главног града

закикотали – гласно се засмејали

погладио – поравнао дланом и прстима

брк – део бркова

1. Попуни породичну лозу.

Градимиr Стојковић (1947–)

Најчитанији дечји писац, а познатија књига је „Хајдук из Београда“.

Ко приповеда причу о деда Милоју? Одакле је дошао деда Милоје? Шта су бака и дека поклонили унуцима? Шта је деда Милоја посебно занимало док је био у гостима? Како се унук осећао када га је деда пољубио у косу? Због чега су се остала деца смејела у одељењу? Захваљујући којим особинама је деда Милоје добио наклоност ђака? Зашто је Гага слагала да нема деду? Како је на крају деда Милоје поздравио ђаке?

Одељак или пасус је део приче који препознајемо по увученом реду. Обично један пасус представља једну целину.

Називи мушких предака су: деда, прадеда, чукундеда, наврдеда, курђел, аскурђел, курђун, курлебал, сукурдов, сурдепач, парђупан, ожмикур, курајбер, сајкатов, бели орао.

Препричај укратко дату причу.

2. Попуни табелу.

Главни ликови	Споредни ликови	Место радње	Време радње

3. Напиши права имена за надимке из ове приче.

Јеца – _____

Стефке – _____

Пека – _____

Гага – _____

4. Напиши који би поклон волео/ла да добијеш:

а) из села – _____

б) из града – _____

5. Напиши најмање десет старих мушких имена на слово *м*. Напиши називе женских предака.

плакар – велики орман

гардероба – одећа

кудраво – дуге, коврцаве длаке

фронцле – ресе које слободно висе на ивицама материјала и служе као украс

ангорско маче – мачка посебне расе, има белу, густу и паперјасту длаку

исфронцлати – направити фронцле

конференција – састанак, скуп, саветовање о неком проблему

праћакне се – направи брз, снажан покрет целим телом

Да ли су лепе и скупе ствари довољне за срећу? Шта је потребно да би човек био срећан? Да ли само материјалне ствари или нешто и друго је потребно за срећу?

Мирјана Стефановић (1939–)

Ова савремена песникиња је рођена у Нишу у књигама комбинује прозу и поезију.

Како се зове главни лик ове приче? У каквом стану је живела Исидора? Која реч се понавља више пута када се описују Исидорине ствари? Зашто је била усамљена? Како она проводи време? Како се осећа? Шта јој недостаје? Које кућне љубимце је добила? Због чега је пас избачен из стана? О чему њени родитељи воде рачуна? Зашто је девојчица добила златне рибице? Шта се променило у понашању њених родитеља?

Тема је оно о чему се говори у књижевном тексту. **Место збивања** је место или простор где се нешто догађа у тексту. **Време збивања** је време када се нешто догађа у тексту. **Особине лика** откривамо из његових речи, поступака и понашања према другим ликовима.

Препричај укратко дату причу усмено.

1. Наведи три нематеријалне ствари које ти чини срећним.

2. Подвучи осећања која примећујеш у датој причи: љубав, грубост, племенитост, стрпљивост, емпатија, доброта, себичност, брижност, сета, усамљеност, туга, срећа, нежност, толеранција, присност, бес, зависност, огорченост, мржња, захвалност.

3. Наведи речи које описују дате речи из приче.

_____ крај _____ соба _____ плакар

_____ Београд _____ предмет _____ хаљине

_____ намештај _____ прозор _____ слике

4. Наведи четири примера како побеђујеш усамљеност.

1. Заокружи бајку у којој је главни женски лик брижан и послушан.

Три прасета

Успавана лепотица

Бамби

Књига о џунгли

Пинокио

Црвенкапа

Ђани Родари (1920–1980)

Италијански писац чије књиге су преведене на многе језике, а најпознатије књиге за децу су „Торта на небу“ и „Телефонске бајке“. Добитник је Андерсенове награде, најзначајније награде за децу књигу.

Коме деда прича причу? Коју бајку он покушава да прича? Зашто деда погрешно прича бајку? Која имена даје све Црвенкапи? Ко је коме задао математички задатак? Како дете реагује на дедино причање? Да ли деда забавља унуче или проверава његово знање? Шта је на крају приче деда урадио?

Шаљива прича је прича у којој се описује неки смешан догађај или ситуација у којој се јунаци приче необично понашају.

Поделити се у групе и одглумите ову причу.

2. Која имена је употребио деда за главног лика? Подвуци имена.

Црнокапица Зеленокапица Жутокапица Црвенкапица Плавокапица

3. Допиши још две особине унучета.

нестрпљиво, љуто, радознано, мудро, пажљиво слуша,

4. Исправи дедину бајку.

Дедина бајка	Бајка „Црвенкапа“
Главни лик је Жутокапица (Зеленкапица, Црнокапица).	
Отишла је до тетке да однесе кромпир.	
Успут је срела жирафу.	
Вук ју је питао математику.	
Одговорила је да је кренула на пијацу да купи парадајз.	
Вук је рекао да иде трамвајем и да купи гуму за жвакање.	

5. Пронађи још најмање три бајке у којима је женски лик брижан и послушан.

фењер – врста
светиљке, а у
овој причи
означава део
тела свица

сагласи се –
сложи се

грабио напред –
журио

товар – терет
који се преноси

Пријатељство је као биљка, а ако је не негујеш – увенуће. Пријатеље ствара срећа, а несрећа проверава. Другови се најбоље познају у невољи. Језик пријатељства нису речи, већ дела. Пријатеља можеш имати једино ако си ти пријатељ. Ко нађе пријатеља, нашао је благо. Ни у шали не треба вређати пријатеље. Шта је право пријатељство? Како се стиче прави пријатељ? Како људи изгубе пријатеља?

Сун Ју Ђин

Кинески писац који је писао за децу и омладину.

I СВИТАЦ ТРАЖИ ПРИЈАТЕЉА Зашто је свитац тражио пријатеља? Ко ме се писац обраћа на почетку приче?

II СУСРЕТ СА СКАКАВЦЕМ Зашто свитац тепа скакавцу? Зашто се свитац обрадовао? Који задатак је имао скакавац да уради? Коју молбу је имао за свица? Зашто свитац није хтео да помогне скакавцу?

III СУСРЕТ СА МРАВОМ Кога је свитац срео у трави? Шта је радио мрав? Који задатак је имао мрав? Зашто и њему није хтео свитац да помогне? У чему је погрешно свитац?

IV СВИТАЦ И ДАЉЕ У ПОТРАЗИ ЗА ПРИЈАТЕЉЕМ Зашто и даље лута свитац? Зашто није пронашао још пријатеља?

Глаголи и придеви се пишу одвојено од речи које стоје испред њих.

Правилно	Неправилно
добро дошао	добродошао
врло добар	врлодобар

Пишчев говор подвуци црвеном бојицом, говор свица жутом, говор мрава браон, а говор скакавца зеленом бојицом. Читање приче по улогама.

1. Допуни реченицу.

У причи има _____ узвичних реченица, _____ упитних реченица и _____ речи умањеног значења.

2. Издвој глаголе из приче у садашњем и прошлом времену.

Садашње време	Прошло време

3. Одреди род и број датих именица.

Именица	Род и број	Именица	Род и број
свитац		скакавци	
трава		мрави	
пријатељи		мајка	
фењер		путеви	

4. Напиши састав на тему „Мој најбољи пријатељ“.

Велика школа – школа коју је основао Доситеј Обрадовић

поука – мудар савет, наравоученије

посуди – позајми

Доситеј Обрадовић (1739–1811)

Његово право име је Димитрије, а име Доситеј је добио када се замонашио у манастиру Хопово. Био је српски просветитељ и оснивач и професор Велике школе, претече Београдског универзитета. Доситеј је био први министар просвете и аутор свечане песме „Востани Србије“. Знао је више језика и преводио је басне и у свакој басни коју је превео написао је поуку, мудар савет. Мудар савет у Доситејевим баснама зове се наравоученије. Написао је „Басне“, а његова најпознатија књига је „Живот и прикљученије“. Његови остаци почивају на улазу у Саборну цркву у Београду.

Басне су кратке и поучне приче у којима животиње имају особине људи. Свака басна има поуку, мудру мисао. Некад је поука исказана и пословицом. Прве басне је написао грчки писац Езоп. Када знамо ко је писац басне, онда такве басне називамо ауторским баснама.

1. Напиши шта је значајно урадио Доситеј за наше образовање.

- а) _____
 б) _____
 в) _____

2. Допуни реченицу.

Лик Доситеја Обрадовића се налази на новчаници од _____ динара.

3. У поља изнад слова упиши редни број датог слова абецедe.

4.						
Д	О	С	И	Т	Е	Ј

4. Напиши три басне које је Доситеј превео на наш језик.

--	--	--

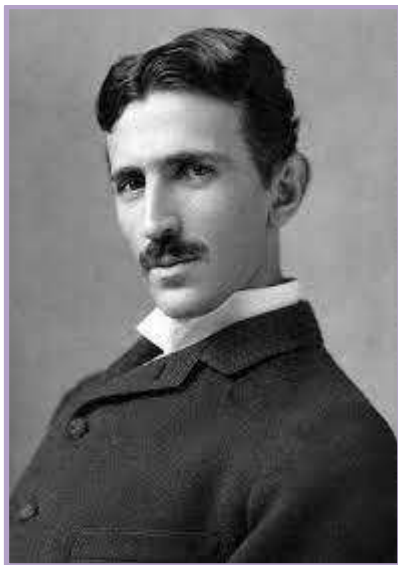
5. Спој пословицу и обој је истом бојом.

Без алата	него у двору плакати	Где је много приче
Ако желиш изгубити пријатеља	нема науке	посуди му новац
Без муке	Бог је спор	нема заната
Боље је у колиби певати	али достижан	мало је рада

патенат –
проналазак

откриће –
проналазак

Њујорк –
велики град у
Америци

Никола Тесла (1856–1943)

Никола је велики српски научник. Родио се у селу Смиљану у Лици. Отац му је био православни свештеник. Завршио је Високу техничку школу у Аустрији, а после школовања одлази у Америку. Има преко 700 патената. Најзначајније његово откриће је струја која се ствара у електричним централама, преноси се преко далековаода и може да стигне до сваког места. Једини је Србин по коме је названа једна међународна јединица мере – тесла. Један научник Едисон се обогатио захваљујући Николи. Умро је у Њујорку као сиромашан човек. Музеј „Николе Тесле“ је отворен у Београду.

Иако су интернет и бежични телефони ствар свакодневнице, Тесла је такве изуме открио пре више од 120 година. Тесла је осмислио систем прикупљања података и емитовање тих података на различите уређаје. Без његових открића интернет и телефон никад не би били реализовани.

1. Напиши шта је значајно урадио Тесла за човечанство.

- а) _____
б) _____
в) _____

2. Допуни реченицу.

Лик Николе Тесле се налази на новчаници од _____ динара.

3. У поља изнад слова упиши редни број датог слова абецедe.

19.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
	Н	И	К	О	Л	А	Т	Е	С	Л	А

4. Обој зеленом бојом правило за безбедно коришћење интернета..

Особама које упознајеш на интернету никад не остављај личне податке.
Шаљи поруке фотографије видео клипове непознатим особама.
Никад не откривај своју лозинку.
Никад не одговарај на злонамерне непристојне и узнемиравајуће поруке.
Консултуј се са старијима када желишнда инсталираш нов програм на рачунару.
Буди информисан и пристојан корисник интернета.
Уколико те неко узнемирава на било који начин, обавести своје родитеље.

узалуд – без
значаја, нешто
радимо, али без
резултата

вољно – срећно,
расположено

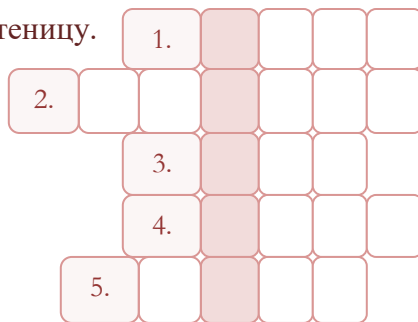
клин – врста
ексера

клин се клином
избија –
противнику се
треба
супротставити
на исти начин

покуњено –
тужно

скрушено –
тужно,
разочарано

1. Реши укрштеницу.

1. Напиши глагол писати у трећем лицу. Он... 2. Човек који учи ђаке у школи. 3. Јоца је мамин... 4. Који родитељ се помиње у овом драмском тексту? 5. Како се зове овај дечак?

Александар Поповић (1929–1996)

Драматизовао је познате бајке: „Пепељугу“, „Снежану и седам патуљака“ и „Црвенкапу“. Најпознатија дела су: „Док су спавали“, „Тужни град“, „Како се воли Весна“ и друге.

Која лица су у овом драмском тексту? Где се радња одвија? Шта Јоца жели да мама уради? Зашто то упорно тражи од ње? Зашто Јоца не може да чека и жели да мама што пре устане? Како је мама изгледала када ју је Јоца први пут питао за поштара? Како се Јоца понашао када је мама отишла по писмо? Шта је мама сазнала из првог писма? Како је мама схватила да писмо није писао учитељ? Зашто? Шта је још чудно у овом писму? Да ли је Јоца могао другачије да саопшти мами своје жеље? Зашто није тако урадио? Да ли је мама грдила Јоцу? Како је Јоца изгледао када је мама прочитала друго писмо? Која је разлика између ова два писма? Ко је написао друго писмо? Како је Јоца покушао да дође до слаткиша? Да ли је Јоца правилно поступио када је хтео да превари маму? Како бисте ви од своје маме тражили слаткише? Да ли сте ви некада покушали да преварите своје родитеље да бисте нешто добили? Да ли су вас открили? Када?

У лажи су кратке ноге. Увек треба да говоримо истину и директно да кажемо оно што желимо без обзира шта је питању и колико се плашили, јер се лаж увек открије.

Текст по улогама је **драмски текст**. Изводи се у позоришту. **Слог** је најмањи део речи који се изговара једним дахом. У нашем језику носиоци слога су самогласници. Сваки самогласник образује слог за себе. Никад два самогласника нису у једном слогу: *а-у-то-бус*. Понекад слово **р** може имати улогу самогласника: *црв, трн, крст*. Једносложне речи имају само један слог: *пут, сан, дан, ноћ, свет, члан*.

Читање драмског текста по улогама.

2. Подвуци црвеном бојом мамине особине, а Јоцине особине плавом бојом: неискрен, мудар, досетљив, наиван, досетљив, сналажљив, збуњен, тужан, љут, весео, нестрпљив.

3. Подели речи на слоге и упиши од колико слогова се састоји дата реч.

Реч	Речи на слоге	Број слогова	Реч	Речи на слоге	Број слогова
син	син	1	коцке		
мама	ма-ма	2	учитељ		
соба			сандуче		
школа			карамеле		
коцке			директор		

мозгање –
развишањање

половина –
један од два
једнака дела
неке целине

четвртина –
четврти део
нечега

специјално –
посебно,
нарочито

На позорници се изводи позоришна представа на основу драмског текста. **Драмски текст** је текст који глумци изговарају пред публиком у позоришту, на филму или телевизији. Драмски текст је написан у облику дијалога. **Дијалог** је разговор два лица. **Лица** су ликови драмског текста и могу бити главни и споредни.

Ана Миловановић (1962–)

Луткарски је редитељ, а најпознатија њена књига је „Српска бајка у драми за децу“.

Ко су лица у овом драмском тексту? Шта мучи Мирка? На који начин Весела објашњава математику? Да ли је Мирко схватио задатак? Шта је требала Весела да уради? Зашто је рекла да се свако знање плаћа? Чиме је Мирко платио своје знање? Ћта је за тебе помагање другима? Како је Мирко реаговао када је схватио да је Весела појела целу чоколаду? Зашто се драмски текст зове „Слатка математика“? Име Мирко је изведено од речи миран, а Весела значи да је особа раздрагана, радосна, весела.

Пример је најбољи учитељ. Нико се није научен родио.

Драмски писац пише драме. **Драма** је дело написано по улогама да би је изводили глумци. **Глумци** имају улоге.

Читање драмског текста по улогама.

1. Обој плавом бојом Миркове особине.

ПРОРАЧУНАТ

ДОБРОЋУДАН

ОДГОВОРАН

ЗАМИШЉЕН

ЗАБРИНУТ

ЉУБАЗАН

ПРОЖДРЉИВ

САОСЕЋАЈАН

ДАРЕЖЉИВ

2. Заокружи ДА или НЕ.

Четвртина је један од два једнака дела неке целине.	ДА	НЕ
Весела је објашњавала Мирку математику без интереса.	ДА	НЕ
Мирко и даље није разумео појам половине и четвртине.	ДА	НЕ
У почетку је Мирко био љут, а на крају замишљен.	ДА	НЕ
На крају је Весела утешила Мирка како и он зна математику.	ДА	НЕ

3. Сазнај и опиши цео процес прављења чоколаде.

Подриње – подручје око реке Дрине

манастир – црква са зградама у којима живе монаси и монахиње

Троноша – манастир у селу Коренита, у непосредној близини Тршића где се родио Вук Караџић

уједно – заједно

згранута – зачуђена, изненађена, запрепаћена

Драма је књижевно дело намењено извођењу на сцени (у позоришту, на филму, на телевизији). **Сцена** је место где се изводи драмски комад. **Комад** је позоришно дело. **Драмски текст** (драма) је драмско дело које чине говор лица и дијаскалије и он је писан по улогама. **Дијаскалије** (ремарке) су упутства и објашњења писца редитељу, глумцу и читаоцу. Пишу се у заградама и глумац их не изговара. **Драмски писац** пише драмски текст. **Драмска радња** је низ повезаних догађаја који чине целину драмског текста. **Лица** су ликови у драми и носиоци радње.

Гвидо Тартаља (1899–1984)

Написао је збирке песама за децу: „Срмена у граду птица“, „Шкољке“, „Гусарска дружина“, „Сјатиле се песме“, „Дедин шешир и ветар“ и друге.

Ко је главни лик у овом драмског тексту? Који су споредни ликови? Шта ради Аца на почетку? Ко прекида његово учење? Како он учи? Шта значи кад се каже да Аца *не стоји најбоље* са српским и математиком? Које оцене има Аца? Како се понаша према тетка Мици? Зашто му тетка даје новац? Шта је прећутао? Ко је разоткрио Ацину неискреност? Како разумеш мајчине речи када каже сину *Црни сине далеко ћеш догурати*? Које Ацине поступке не оправдаваш?

Сукоб представља неслагање лица у мишљењу у књижевном делу. **Редитељ** је особа која глумцима додељује улоге и организује како ће се представа одиграти. **Глумци** играју драмски текст према упутствима редитеља. **Сценограф** осмишљава изглед позорнице, а **костимограф** прави костиме глумцима. **Гледалац** посматра позоришну представу. **Суфлер** глумцима шапуће текст ако га забораве. **Композитор** пише музику.

Читање драмског текста по улогама.

1. Напиши три Ацине особине.

2. Попуни табелу.

Прошло време	Садашње време	Будуће време
Родио се у Тршићу.		
	Журим.	
		Казаћу јој.
	Заслужујеш.	
		Догураћеш.
	Купи чоколаду.	
Долазила сам.		
		Навратићу опет.
Саопштили су.		
	Улази.	
	Поздрави маму.	
	Затвара врата.	
Није сачекала.		

пропланак –
равна чистина,
обично у
средини шуме

промућуран –
вешт,
сналажљив,
довитљив

спокој –
смиреност
осећати мир

кркати – јести
много, обилно

стрепе – осећају
страх и
узнемиреност

сочне – пуне
сока

опстанак –
живот,
постојање,
одржавање у
животу

жир – плод
храста или букве

Правила понашања у позоришту

- ❖ Морамо се обући прикладно.
- ❖ У позориште треба да дођемо на време, пре почетка представе.
- ❖ Ако смо већ закаснили, не смемо галамити, већ сачекати да се заврши први чин и ући за време паузе.
- ❖ За време трајања представе треба да влада потпуна тишина и свако шапутање треба избегавати.
- ❖ Искључити мобилне телефоне.
- ❖ Током представе не треба грицкати или јести.
- ❖ Глумцима одајемо признање да су били добри, тако што им аплаудирамо на крају текста или сцене.

Тоде Николетић (1959–)

Савремени писац који децу учи правим људским вредностима.

Где се дешава радња овог драмског текста? Које животиње воде разговор? Зашто је Верица тужна? Шта је изазвало радозналост свих животиња? Шта је свака животиња очекивала да ће наћи у рупи? Чему се понадао медвед, чему зец, а чему лисица? Зашто је веверица одлучила да засади баш жир? Шта расте од жира? Зашто веверица грди становнике шуме? Ко је угрожен сечом шума? Коју су одлуку животиње донеле? Шта су животиње поручиле људима? Зашто је важно да се шуме чувају?

И у драмском тексту се појављује рима. **Негативни јунаци** имају лоше особине које се уочавају у њиховим поступцима и наносе штету и зло другима. У овом драмском тексту су људи, неодговорни појединци који секу шуму и уништавају биљни и животињски свет и они лоше поступају према природи и њеним становницима.

Читање драмског текста по улогама.

1. Наранцастом бојом обој оно што лисица једе, сивом што једе зец, а браон бојом оно што једе медвед.

диња

шаргарепа

кошница меда

јаје

зелена салата

крушке

кокошка (кока)

2. Подвучи особине животиња из овог драмског текста: халапљиви (алави), искрени, постиђени, забринути, критични, хумани, себични, доследни, разочарани, уплашени.

3. Зашто је важно да чувамо шуме? Дрвеће пречишћава ваздух, а шума је за животиње станиште и извор хране. Људи секу дрвеће због огрева, производње намештаја, папира... Сечом шума се угрожава чист ваздух на планети Земљи као и биљни и животињски свет. Осмисли како би ти спасио шуме и како би чувао природу.

шћућурен – згрчен, скупљен
крчкала – кувала се на слабој ватри
нит – конач
недоумица – нејасноћа, двоумљење, колебање
прецизни – јасни, тачно одређени
кришом – тајно
стишоклепац – лош песник
хекла – израђује неки ручни рад од конца помоћу игле са кукицом
доспела – спремна

1. Одгонетни загонетку.

У лов иде, пушку не носи,
 мрежу шири, рибу не лови,
 мирно чека ловину,
 дебелу или мршаву муветину.

Осам ногу има,
 То познато је свима.
 Брзо мрежу плете,
 да муве у њу слете.

Бранко Стевановић (1966–)

Овај савремени писац је написао драму у стиху „Прича о принцу јединцу“ која се изводи у разним позориштима.

Због чега писац пише причу у орману? Зашто се крије? Ко га омета? Како разумеш да се писцу дуго *крчкала прича у глави*? О коме писац жели да напише причу? Ко је пишчев кућни љубимац? Како му се зове љубимац? Како се споразумевају? Шта му предлаже паук? Чему се писац чуди? Чиме писац показује да му је Плетко ипак драг?

Паук плете мрежу да би на тај начин ухватио муве и друге ситне инсекте чиме се храни. Не постоје две исто исплетене мреже. Паукове мреже су лепљиве и чврсте, па ухваћен инсект не може да побегне.

Описивање је сликање речима. Описујемо изглед и особине предела, природне појаве,

Препричај укратко причу.

2. Црвеном бојом обој заповедне реченице, плавом обавештајне, упитне жутом и узвичне зеленом бојом.

Песст, тихо!	Не питај ме зашто.
Али, хоћеш!	Пишеш, а?
Јеси расположен за дружење?	Не ометај, размишљам!
Остави се приче, пиши песму!	Пази, молим те, он да ми припомогне!
Е, мој Плетко!	Гле, већ сам је написао!
Скривам се од осмоноге напасти.	Сам ћу да ти кажем.
Зар је то поезија?	Зато ти се јављам, кришом, из ормана.
Спасавај се ко може!	Види на шта то личи!

3. Подвуци животиње које имају више од четири ноге: овца, патка, голуб, стонога, крава, шкорпион, крпељи, мачка, ној, мајмун, комарац, пас, гриње, паук, орао, медвед.

4. Наброј још три необична пријатељства између човека и животиња из цртаних филмова или књижевности.

Човек	Мала Сирена	Тарзан			
Животиња	рак Себастијан	мајмун Чита			

бркљача – мешалица, направа од жице за мућење јаја
шне – умућена беланца
шам – врста посланице
ванглица – посуда у којој се мути смеса за посланицу
витку – танку кринолином – широком и дугачком сукњом
вереник – особа са којом ће се девојка венчати, будући муж
прорекла – предказала, предвидела будуће догађаје
гатара – врачара, жена која гата, погађа будуће догађаје или погађа догађаје из прошлости
лаковерне – наивне, које лако и одмах некоме поверују
суђени дан – предодређени дан, дан када ће се догодити оно што је неко прорекао
ритмичну – равномерну, у правилном ритму

1. Објасни разлику између ове две слике.

Весна Видојевић Гајовић (1953–)

Савремени писац, живи у Београду и ради као уредник на Дечјем рубрике Телевизије Београд.

Тема ове приче је сећање на баку и лепе тренутке из детињства. О којим успоменама говори ова девојчица? На чему је захвална својој баки? Какве је бака имала руке? Како их је забављала? Са ким је упоређивала бркљачу? Да ли неко зна још неки стари заборављени предмет који се користио у прошлости?

Приповедач је писац који пише приче. **Приповедање** је причање догађаја, причање о јунацима и њиховим доживљајима. Понекад писци додају у причама предметима људске особине и на тај начин их оживе.

Препричај укратко причу.

2. Обој састојке које је бака користила у датој причи.

ШЕЋЕР

ЖУМАНЦЕ

БРАШНО

ЈАГОДЕ

БЕЛАНЦЕ

МАЛИНЕ

3. Додај речи из приче које описују дате речи.

_____ кухиња

_____ дршка

_____ ствар

_____ муж

_____ миксер

_____ девојка

_____ руке

_____ дан

_____ рођака

_____ капљица

4. Напиши рецепт за неки стари колач, колач који је твоја бака правила.

искусни – мудри, који имају више искуства
штренула – тргла се
коре – грде, опомињу
празноглавац – неко ко ништа не зна, незналица
комотно – удобно, угодно
својски – добро, као што треба
штренула – тргла се
глаголи – речи којима се означава радња, стање, збивање
једначине – врста математичких израза
историјске личности – личности које су живеле у прошлости
искобељала – извукла се, спретно се ослободила
штренула – тргла се
Марко Краљевић – велики српски јунак
спотакла се – саплела се
корен броја 49 – математички задатак чији је резултат број 7
аорист – прошло време, радња која се десила у прошлости
футур – будуће време, радња која ће се догодити у будућности
вitezови – ратници, јунаци
Астеци – стари народи Централне Америке
гладијатори – робови у старом Риму који су се борили са животињама
Римљани – становници Рима
Египћани – становници Египта
напоследку – на крају, најзад

Према народним песмама, Марко Краљевић је заштитник слабих и нејаких. Он је човек натприродне снаге и изузетне храбрости. У свим песмама о Марку Краљевићу помиње се и његов коњ Шарац, који му помаже у борби. Од оружја је носио буздован. Приче говоре и да је Марко Краљевић живео наводно триста година.

Дејан Алексић (1972–)

Савремени писац чија дела су преведена на више страних језика. Уредник је књижевног часописа „Повеља“.

Зашто, пре свега, треба ставити руку када се зева? Зашто је мува имала доста простора у дечаковој глави? Зашто се мува баш ту настанила? Какав је био тај дечак? Чег се мува прибојавала? Како разумеш дечакове родитеље када кажу *избацићемо ми теби те мушице из главе*? Због чега се брину дечакови родитељи? Како је раније могао да победи своју лењост? Како се осећао дечак када је променио своје навике? О чему је све дечак читао? Шта је сазнавао? На који начин је мува изашла? Како је читање књига помогло дечаку?

Од читања се расте.

У неким речима је изостављено слово, па се уместо слова користи знак ('): *кол'ко – колико*.

Мува се користи и у неким изрекама.

- ❖ Лети као мува без главе – каже се за неког ко је брзоплет и ради нешто у великој журби.
- ❖ Једним ударцем убити две муве – значи истовремено обавити два посла, али не улажући посебан напор за сваки посао.

Препричај усмено причу.

1. Испиши сва имена из ове приче која су написана великим почетним словом.

2. Напиши род датим именицама.

Именица	Род именице	Именица	Род именице
рука		знање	
зевач		бркови	
мува		читање	
снови		гусари	

3. Напиши речима дате бројеве.

49 – _____

49. – _____

4. Напиши по три познате личности из старог Рима и из старог Египта. Такође напиши у свеску најмање пет епских народних песама о Марку Краљевићу.

Шта су изуми? Нешто што не виђамо свакога дана у нашем окружењу називамо чудним изумима. Који изуми су били корисни за људе? Нпр. точак је изум који је довео до стварања бицикла, аутомобила, авиона и осталих превозних средстава.

Заједнички план

- ❖ Како се зове ваш изум?
- ❖ Од ког је материјала? Које је боје? Опишите детаље.
- ❖ Како се користи ваш изум? Чему служи?

Неколико ученика излажу на тему „Чудан изум“.

Почетак реченице се пише великим словом. Реченице треба да се надовезују једна на другу. Обрати пажњу о правилном редоследу речи у реченици. Реченице не започињи све на исти начин. На крају сваке реченице се увек налази тачка, узвичник или упитник. Води рачуна о уредности и рукопису.

1. Напиши састав на тему „Чудан изум“.

2. Нацртај свој чудни изум.

Када сте били у зоолошком врту, која животиња је оставила посебан утисак на вас? Поред ког кавеза сте се најдуже задржали?

Заједнички план

- ❖ Која је твоја омиљена животиња? Да ли је домаћа или дивља животиња?
- ❖ Где живи? Како се оглашава та животиња?
- ❖ Чиме је покривено тело те животиње? Како се креће? Чиме се храни?
- ❖ Како ти бринеш о њој? Због чега је волиш? Шта је издваја од других животиња?

Неколико ученика излажу на тему „Моја омиљена животиња“

Води рачуна о правопису, рукопису и уредности.

1. Напиши састав на тему „Моја омиљена животиња“.

2. Пронађи макар једну занимљивост о својој омиљеној животињи.

Музички инструмент је справа која служи за извођење музичких дела. Да ли ви имате неки музички инструмент? Да ли неко од вас зна да свира на неком музичком инструменту?

Заједнички план

- ❖ Назив омиљеног музичког инструмента.
- ❖ Опиши омиљени музички инструмент.
- ❖ Зашто си одабрао баш тај инструмент?

Неколико ученика излажу на тему „Омиљени музички инструмент“.

Почетак реченице се пише великим словом. Реченице треба да се надовезују једна на другу. Обрати пажњу о правилном редоследу речи у реченици. Реченице не започињу све на исти начин. На крају сваке реченице се увек налази тачка, узвичник или упитник. Води рачуна о уредности и рукопису.

1. Напиши састав на тему „Омиљени музички инструмент“.

2. Нацртај свој омиљени музички инструмент.

Каква је природа зими? Које су зимске радости за вас? Шта деца највише воле зими да раде? Чему се највише обрадују? Које игре су вам омиљене на снегу?

Заједнички план

- ❖ Временске прилике зими
- ❖ Игре на снегу
- ❖ Изглед улица и домова зими
- ❖ Прослављање празника

Неколико ученика излажу на тему „Зимске радости“.

Води рачуна о рукопису и уредности.

1. Напиши састав на тему „Зимске радости“.

2. Нацртај шта су за тебе зимске радости.

Страх је неугодан осећај услед стварне или замишљене опасности. Страх је нормална појава и треба се суочити са страхом и превазићи га.

Заједнички план

- ❖ Присети се ситуације када си осећао/ла страх. Када и где се догодила та ситуација?
- ❖ Шта се догодило па си се уплашио/ла?
- ❖ Зашто се догодила та ситуација у којој си се уплашио/ла?
- ❖ Шта си урадио/ла након што си се уплашио/ла? Како си реаговао/ла?
- ❖ Шта се десило након тог догађаја?

Неколико ученика излажу на тему „Уплашио/ла сам се“.

Користите пуне реченице и причајте јасно и гласно. Водите рачуна да пратите план причања. Изражавајте се лепо и сликовито. Поштапалице (па, овај...) немојте користити! Пазите како почињете реченице. Користи што више придева. Док ваш друг прича, не прекидамо га, слушамо пажљиво, јер касније коментаришемо како је причао, шта је било добро, шта није, које речи је употребљавао, како се изражавао...

1. Напиши састав на тему „Уплашио/ла сам се“.

2. Помоћу слика прикажи своју причу.

Пажљиво погледајте дати низ слика.

Заједнички план

Свакој слици дај поднаслов и опиши је. Смисли наслов приче.

Напиши своју причу о догађајима са датих слика које сте управо протумачили. Обрати пажњу на ликове и дај им имена. Обрати пажњу на околин у којој се они налазе. Води рачуна на који начин састављаш реченице. Труди се да будеш маштовит/а, да се лепо изражаваш и да путем те маште зарониш у свет чудесног и испричаш причу онако како је ти видиш и доживљаваш.

1. Састави причу на основу датих слика.

2. Ученици читају своје приче. На крају часа ученици гласају за најбоље осмишљену причу.